

ΛΙΛΗ ΝΑΠ. ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ

ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

*Περαία, Νέοι Επιβάτες, Αγία Τριάδα,
Κερασιά, Αγγελοχώρι, Μηχανιώνα,
Μεσημέρι, Επανωμή*

Θεσσαλονίκη 2015

Απαγορεύεται η μερική ή ολική ανατύπωση, καθώς και η μετάφραση μέρους ή όλου του βιβλίου, χωρίς την έγγραφη έγκριση της συγγραφέως.

This book is copyright. No part of the book may be reproduced or translated without the permission in writing of the author.

Copyright: Λιλή Ναπ. Καραχάλιου

Τηλ: Λ.Καραχάλιου: 6981494320

23920 26532

ISBN: 978-0-9941521-5-2

E -mail: lilycargakis21@yahoo.com.au

Θεσσαλονίκη 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

2.ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

3.ΠΡΟΛΟΓΟΣ

4.ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: Α. Η εγκατάσταση των προσφύγων στις πόλεις- Η διαδικασία παραχώρησης των προσφυγικών κατοικιών. Β. Η αγροτική αποκατάσταση

6.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η προέλευση των κατοίκων-Ονομασία προσφυγικών χωριών

7.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η εγκατάσταση- Το ξεκίνημα στη νέα πατρίδα

8.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Οι Ασχολίες των κατοίκων: Περίοδος 1940 μέχρι σήμερα

9.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η κοινωνική ζωή – Ο Γάμος –Η Οικογένεια

10.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ο πολιτισμός και η παράδοση

11.ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η πολιτική οργάνωση της περιοχής

12.ΕΠΙΛΟΓΟΣ

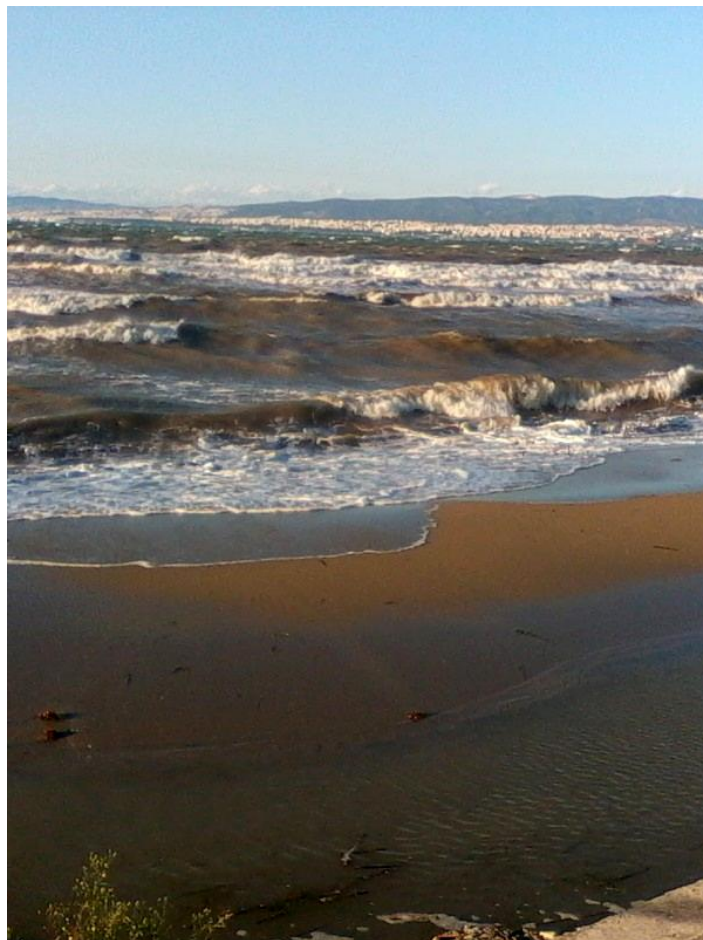
13.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

14.ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αυτή η θαυμαστή για μας πορεία στο χρόνο δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, αν δεν είχαμε την αμέριστη βοήθεια του κ.Γιάννη Μαρτάκη, Αντιδήμαρχου Δήμου Θερμαϊκού, που γενναιόδωρα μας προμήθευσε βιβλία σχετικά με την Ιστορία της περιοχής, συμβουλές και οδηγίες. Όμως, πραγματικά λυπούμεθα για την άρνησή του να είναι συν-δημιουργός αυτού του έργου.

Επίσης ευχαριστούμε για τη βοήθειά του τον κ.Σόλωνα Σεραφείμ, το Δήμαρχο Δήμου Θερμαϊκού, κ.Αντώνη Ματζάρη, καθώς οφείλουμε να κάνουμε μνεία της συμβολής δύο εξαιρετικών κυριών, της κ.Αφροδίτης Ζαζιά και της κ.Άννας Τσιτσέ-Κικήρα, που συνέδραμαν στο μέρος του βιβλίου που αφορούσε την κοινωνική ζωή των κατοίκων του τόπου.

Η Θεσσαλονίκη από την Περαία

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Η Ευαγγελία(Λιλή) Καραχάλιου, θυγατέρα του Ναπολέοντα Καραχάλιου και της Φαίδρας Δήμου, γεννήθηκε στο Βόλο του Νομού Μαγνησίας στις 21.02.1952.

Τελειώνοντας στη Νέα Ιωνία Μαγνησίας τις εγκύκλιες σπουδές της, μετέβη στην Αθήνα όπου σπούδασε Κλασική Φιλολογία, στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου απεφοίτησε το 1975.

Με υποτροφία του Πανεπιστημίου του Σύδνεϋ απέκτησε από το Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών Master of Arts (1999).

Το 2006 έλαβε από το Πανεπιστήμιο του Σύδνεϋ, Master of Philosophy.

Εργάστηκε ως καθηγήτρια, από το 1977, σε διάφορα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα (Δεσκάτη Γρεβενών, Αλμυρός Μαγνησίας, Νέα Ιωνία Μαγνησίας, Βόλος, Λευκίμμη Κέρκυρας), καθώς και στη Νέα Νότια Ουαλία της Αυστραλίας, με απόσπαση στο Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης του Γενικού Προξενείου της Ελλάδος στο Σύδνεϋ, από το 1992-1997.

Για ένα περίπου έτος είχε τη διεύθυνση του Γραφείου Συμβούλου Εκπαίδευσης, ως Αναπληρώτρια Σύμβουλος Εκπαίδευσης (1996).

Υπηρέτησε, επίσης, στο Γ.Σ.Ε. του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Σύδνεϋ, ως σύζυγος μόνιμου κατοίκου εξωτερικού από το 2003-2007, οπότε και παραιτήθηκε από την υπηρεσία.

Από τη θέση αυτή συμμετείχε στη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους διδάσκοντες την Ελληνική γλώσσα, Ιστορία και Πολιτισμό στη Ν.Σ.Ω., καθώς και ως εισηγήτρια σ'αυτά.

Για δύομισι περίπου έτη εργάστηκε με διάθεση του Γ.Σ.Ε. στο New England University, ως βοηθός Λέκτορας στο Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών (1995-1997).

Επίσης συμμετείχε σε ομάδες εργασίας για τη συγγραφή και παραγωγή διδακτικού υλικού σχετικού με τη διδασκαλία της Νεοελληνικής

Γλώσσας και του Πολιτισμού στους τελειόφοιτους Λυκείου, υποψήφιους Η.Σ.Κ. μαθητές και για τη χρήση αυτού του υλικού από τους διδάσκοντες τη Νεολληνική Γλώσσα εκπαιδευτικούς.

Τα βιβλία εξεδόθησαν από το Πολιτειακό Υπουργείο Παιδείας Ν.Σ.Υ.

Συμμετείχε στην παραγωγή διδακτικού υλικού για τους μαθητές του Open High School, δηλαδή για όσους μαθητές έπαιρναν το μάθημα των Νέων Ελληνικών με αλληλογραφία.

Κατά τα έτη 2006-2010 είχε τη διεύθυνση των Απογευματινών και Σαββατιανών Σχολείων της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Σύδνεϋ και Νέας Νότιας Ουαλίας.

Είναι μέλος της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων, της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών Αυστραλίας, μέλος της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Ν.Ν.Ουαλίας και ισόβειο επί τιμή μέλος των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Σύδνεϋ.

Ασχολήθηκε με τη συγγραφή έργων αφορώντων την Ελληνική Παροικία, σε δύο γλώσσες. Τίτλοι έργων: «Η Ιστορία των Απογευματινών και Σαββατιανών Σχολείων της Ελληνικής Κοινότητας Σύδνεϋ και Ν.Ν.Ουαλίας, 1928-2010», έκδοση το 2010 και «Ελληνικός Εργατικός Σύνδεσμος Άτλας: Σύλλογος ή Εργατικό Κίνημα;», 2008, που αφορά τον συνδικαλισμό των Ελλήνων στην Αυστραλία.

Επίσης συνέγραψε τα έργα: «Γυναίκα: ποιητικό αίτιο. Η γυναίκα μέσα από τα δημοτικά τραγούδια και τα εθνογραφικά κείμενα», 1996.

«Η γυναικεία παρουσία στη Νότια Κέρκυρα, μέσα από νοταριακές πράξεις, 19^{ος} αιώνας», 2015, επίσης «Νότια Κέρκυρα, ο τόπος και οι άνθρωποι, 19^{ος} αιώνας», 2014, «Η γυναίκα στην πόλη της Κέρκυρας, 19^{ος} αιώνας», 2015, «Γυναικείες Ιστορίες, συγκρούσεις και δικαιώματα», 2015, «Γυναίκα και δίκαιο», 2015.

Επίσης, έχει ασχοληθεί με τη συγγραφή άρθρων σε περιοδικά και εφημερίδες της Παροικίας του Σύδνεϋ, καθώς επίσης και με την κριτική και την έκδοση βιβλίων συμπαροίκων.

Έχει τρεις γιους και δύο εγγονούς.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κάθε τόπος έχει και την Ιστορία του, άλλοτε ένδοξη και σπουδαία και άλλοτε μικρή και στα μέτρα όλων όσων τον κατοικούν αυτόν τον τόπο, είτε τον διάλεξαν για πατρίδα τους, είτε γεννήθηκαν, έζησαν, αγωνίστηκαν στο στάδιο της βιοπάλης τους και πέθαναν σ' αυτόν.

Εμείς είμαστε από αυτούς που ήλθαν, αρχικά, ως επισκέπτες σε αυτόν τον όμορφο τόπο και, όπως όλοι όσοι τον επισκέπτονται, αισθανθήκαμε μία ακαταμάχητη έλξη για τη γη, τον αέρα, τη θάλασσά του και την υπέροχη θέα του προς την πανέμορφη Θεσσαλονίκη!

Όμως, δεν αξίζει να ζεις κάπου δίχως να γνωρίζεις τον τόπο και την Ιστορία του, τους ανθρώπους που τον κατοίκησαν και συνεχίζουν να διαμένουν σ' αυτόν, αλλά και να μην διερευνήσεις ποιες είναι οι αιτίες που τους κάνουν να αισθάνονται και να εκφράζουν μία υπερηφάνεια, μία πεποίθηση για την ανωτερότητα της καταγωγής τους και την

υπεροχή τους αξιακά, σε σχέση με τους άλλους ανθρώπους κατά την πορεία τους στο χρόνο.

Αυτή μας η περιέργεια, αλλά και η συναναστροφή με τους ανθρώπους του τόπου αυτού, αν και είναι πολύ εσωστρεφείς, κλειστοί και επιφυλακτικοί με τους ξένους, όπως ξένη είμαι κι εγώ, μας έδωσαν το κίνητρο να προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε και να καταγράψουμε τα σχετικά με την Ιστορία του τόπου και των ανθρώπων του.

Αρχικά σκεφτήκαμε ν' ασχοληθούμε μόνον με την Ιστορία της Περαίας, διότι εδώ κατοικούμε, αλλά και γιατί όπως οι κάτοικοί τους έχουν ένα κοινό στοιχείο: είναι πρόσφυγες ή προσφυγικής καταγωγής, έτσι και εμείς καταγόμαστε από τη Σμύρνη.

Όμως, θεωρήσαμε ότι θα ήταν ελλιπής, ημιτελής και «ασεβής» η εργασία μας προς τους άλλους τόπους-χωριά- κωμοπόλεις που οι κάτοικοί τους έλκουν και αυτοί την καταγωγή τους από τις Χαμένες και όχι Λησμονημένες Πατρίδες και ευρίσκονται κοντά και πλαισιώνουν την Περαία και που, τελικά, απετέλεσαν όλες μαζί το Δήμο Θερμαϊκού.

Μόνο η περιοχή της Επανωμής έχει γηγενείς κατοίκους, τους οποίους, πριν να συγκατοικήσουν μαζί τους, αρκετοί κατοπινοί πρόσφυγες του τόπου αναφοράς μας είχαν γνωρίσει στα ναυτικά και αλιευτικά τους ταξίδια, πρωτότερα από τη μόνιμή τους εγκατάσταση στην περιοχή.

Κίνητρο της γενικής υπαγωγής όλων αυτών των χωριών στο έργο μας αυτό ήταν το γεγονός ότι πολλά από τα βιβλία αναφοράς μας, βιβλία από τα οποία τα περισσότερα γράφτηκαν και εκδόθηκαν με δαπάνες του Δήμου Θερμαϊκού, επί Δημαρχίας του κ.Αντώνη Ματζάρη, αφορούσαν τον τόπο καταγωγής και προσφυγικής μετοίκησης των συγγραφέων τους, γράφτηκαν αποκλειστικά για τον τόπο καταγωγής και παρούσας διαμονής του συγγραφέα τους.

Πιστεύοντας ότι όσοι ασχολούνται με την Ιστορία πρέπει να καταγράφουν τα γεγονότα και η εξαγωγή συμπερασμάτων, η διατύπωση κριτικής και η αξιολόγηση της προσφοράς ενός εκάστου, πρέπει να αφήνεται στον αναγνώστη, χωρίς καθοδήγηση και επηρεασμούς, καταγράψαμε όσες κατατοπιστικές βιβλιογραφικές

αναφορές έχουν πέσει στην αντίληψή μας καθώς και προφορικές πληροφορίες που συγκεντρώσαμε και σας τις παραδίνουμε.

Η μεθοδολογία της συγγραφής του έργου στηρίχτηκε στη γενική μας αναφορά στο προσφυγικό ζήτημα μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και στη μετέπειτα αναζήτηση τόπου εγκατάστασης των προσφύγων των συγκεκριμένων περιοχών, τον τόπο καταγωγής τους, τα κριτήρια επιλογής των νέων πατρίδων και τη μετέπειτα εξέλιξη της ζωής τους, που τελικά η κοινωνική, οικονομική και η πολιτική ζωή τους συνένωσε και αποτελούν σήμερα μία δημοτική ενότητα, όπως προαναφέραμε, το Δήμο Θερμαϊκού. Αλλά στη ζωή μεταξύ τους έχουν αναπτύξει συνδέσμους με συγγενικούς δεσμούς, φιλικές σχέσεις, οικονομικές τιαυτές και σχέσεις πολιτισμού και κουλτούρας.

Έτσι η κάθε αναφορά μας και κάθε νέο στοιχείο που προστίθετο στην Ιστορία μας, αφορούσε προοδευτικά όλους τους κατοίκους και όλους τους χώρους, κάνοντας αρχή από την Περαία και τελειώνοντας στην Επανωμή.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το τέλος του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου βρήκε τους Έλληνες στην πλευρά των νικητών. Το Νοέμβριο του 1919 με την υπογραφή της Συνθήκης του Νείγυ, παραχωρήθηκε στην Ελλάδα η Δυτική Θράκη. Τον Μάιο του 1919, ο ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στη Σμύρνη και σε σύντομο διάστημα επεκτάθηκε η κυριαρχία του και σε άλλες περιοχές. Τον Ιούλιο του 1920 υπογράφηκε η Συνθήκη των Σεβρών που όριζε τη διατήρηση αυτών των εδαφών από τους Έλληνες.

Όμως, στις εκλογές του Νοεμβρίου του ίδιου έτους, ηττήθηκε το Κόμμα των Φιλευλευθέρων και ο αυτοεξόριστος βασιλεύς Κωνσταντίνος επέστρεψε στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό σήμανε και την αλλαγή στάσης των συμμαχικών δυνάμεων έναντι της Ελλάδας, αναφορικά με τη στρατηγική τους στο χώρο της Μικράς Ασίας.

Συγχρόνως το εθνικό κίνημα των Τούρκων, με επικεφαλής τον Μουσταφά Κεμάλ, ισχυροποιείται και δεν άργησε να επέλθει η διαφαινόμενη σύγκρουση των δύο λαών.

Η έλλειψη στρατηγικής δράσης, η απόσταση από τα παράλια της Μικράς Ασίας για τη δυνατότητα εφοδιασμού, το άγνωστο της περιοχής στα βάθη της γραμμής Εσκι-Σεχίρ-Άγκυρας, οι ξαφνικές επιθέσεις των Τούρκων, η κούραση του ελληνικού στρατεύματος, μετά από δωδεκαετείς θητείες, είχαν ως αποτέλεσμα την ήττα και την άτακτη υποχώρηση του ελληνικού στρατού. Το στρατό ακολουθούσαν και οι Έλληνες κάτοικοι προς αναζήτηση καταφυγής, με κατεύθυνση προς τα Μικρασιατικά παράλια.

Ήδη από τον Αύγουστο του 1922, οι ελληνικοί πληθυσμοί της Μικρασίας, του Πόντου, της Κιλικίας και Καππαδοκίας έχοντας εγκαταλείψει τα σπίτια τους, είχαν καταφύγει για ασφάλεια στη Σμύρνη και διάσπαρτοι, με ίδια μέσα, σε περιοχές της Ελλάδας. Διώξεις σημειώθηκαν στην Προποντίδα και αλλού.

Στρατιώτες αιχμάλωτοι και Έλληνες κάτοικοι της Μικρασίας, ηλικίας από 18 μέχρι 45 ετών συγκεντρώθηκαν σε στρατόπεδα και στη συνέχεια υποχρεώθηκαν, σχηματίζοντας πορείες αιχμαλώτων και ομήρων, να κατευθυνθούν στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας. Πολλοί από αυτούς πέθαναν από τις κακουχίες, την αστία και τις αρρώστειες, λόγω της στέρησης νερού από τους Τούρκους και της απηνούς συμπεριφοράς τους.

Οι Τσέτες με αιφνιδιαστικές επιθέσεις ξεκλήρισαν ολόκληρα χωριά και οι πρόσφυγες, πλέον, αναζήτησαν διέξοδο σωτηρίας προς τα κοντινά με τα μικρασιατικά παράλια νησιά(Λέσβο, Σάμο, Λήμνο, κ.α.) με πλοία των συμμαχικών δυνάμεων, κυρίως Ιταλών και Γάλλων και με ιδιωτικά πλωτά μέσα.

Η Σμύρνη παραδόθηκε στη φωτιά και σφαγιάστηκαν χιλιάδες χριστιανικοί πληθυσμοί.

Στους κατοίκους της Ανατολικής Θράκης δόθηκε προθεσμία ενός μήνα για να εκκενώσουν την περιοχή και έτσι είχαν τη δυνατότητα να μεταφέρουν κινητά στοιχεία της περιουσίας τους. Λίγο αργότερα υποχρέωσαν και τους Έλληνες κατοίκους της χερσονήσου της Καλλιπόλης να αφήσουν τις εστίες τους(Οκτώβριος 1922).

Συνολικά έφθασαν στην Ελλάδα, το φθινόπωρο του 1922, περίπου 900.000 πρόσφυγες, μεταξύ των οποίων και 50.000 Αρμένιοι. Στην δε Καππαδοκία, την Κεντρική και Νότια Μικρασία και στον Πόντο παρέμειναν γύρω στις 200.000 Έλληνες.

Μέρος των Ποντίων κατέφυγε στη Ρωσία, με την οποία είχαν για αιώνες πριν κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις. Οι υπόλοιποι μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα μετά τη Συνθήκη της Λωζάννης, στις 24 Ιουλίου 1923.

Πίνακας προσφύγων που κατέφυγαν στην Ελλάδα κατά τις τρεις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα.¹

¹ Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος. Απογραφή του 1928.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Μικρά Ασία	626.954	51,3%
Ανατ. Θράκη	256.635	21%
Πόντος	182.169	14,9%
Κωνσταντινούπολη	38.458	3,2%
Τουρκία(σύνολο)	1.104.216	90,4%
Καύκασος	47.091	3,9%
Ρωσία	11.435	0,9%
Ρωσία(σύνολο)	58.526	4,8%
Βουλγαρία	49.027	4%
Σερβία	6.057	0,5%
Αλβανία	2.498	0,2%
Δωδεκάνησα, Ρουμανία, Κύπρος, Αίγυπτος	1.525	0,1%
ΣΥΝΟΛΟ	1.221.849	100%

Με την άφιξή τους στην Ελλάδα, ένας σημαντικός αριθμός εξ αυτών πέθανε λόγω της φυματίωσης στις πόλεις και εξ αιτίας του τύφου και της ελονοσίας στην ύπαιθρο. Αλλά και ένα μεγάλο ποσοστό τους ήταν ψυχικά τραυματισμένο από την απώλεια της πρότερης ζωής τους και το χαμό συγγενών και φίλων.

Αρχικά η υποδοχή και περίθαλψη των προσφύγων έγινε με έναν αυθόρμητο και όχι οργανωμένο τρόπο, στηρίχθηκε στους ιδιώτες και στους φιλόανθρωπους, κυρίως, σε μέλη ξένων φιλανθρωπικών οργανώσεων. Τους παρείχαν προσωρινή στέγαση, ρουχισμό και πρόχειρα συσσίτια.

Το Νοέμβριο του 1922, συστάθηκε το «*Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων*», με ενέχειες του οποίου ανεγέρθηκαν ξύλινα παραπήγματα και χρησιμοποιήθηκαν πλήθος άλλες αυτοσχέδιες λύσεις, όπως σχολεία, ναοί, στρατώνες, αποθήκες, δημόσια κτίρια, αντίσκηνα κ.α.. Ακόμη οι κατατρεγμένοι πρόσφυγες έγιναν και ένοικοι σε κατοικίες άλλων που τις μοιράστηκαν μαζί τους.²

Αρχικά οι πρόσφυγες περιπλανήθηκαν σε διάφορους χώρους της Ελλάδας, αναζητώντας κατάλληλο έδαφος εγκατάστασης, το οποίο να έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με την πατρίδα που έχασαν, αλλά και επιδιώκοντας να βρουν συγγενείς και συντοπίτες, γεγονός που θα τους παρείχε μία παραμυθία στη νέα εγκατάσταση, ευρισκόμενοι με ανθρώπους κοινής ταυτότητας.

Η αίσθηση της προσωρινότητας, ότι δηλαδή κάτι θα συμβεί και θα επιστρέψουν πίσω στις εστίες τους, καθυστέρωσε την κοινωνική και οικονομική τους ένταξη στη νέα πατρίδα και επέτεινε το πρόβλημα για τους ίδιους, αλλά και τον εντόπιο πληθυσμό, ο οποίος δεν έβλεπε ευχάριστα, φιλόανθρωπα και αδελφικά το ποτάμι των προσφύγων.³

² «Η Έξοδος», Έκδοση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τομ.Β', σελ.17-18

³ Όπως ανωτέρω, σελ.261.

Μόνο με την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάννης οι πρόσφυγες άρχισαν να συνειδητοποιούν την κατάσταση και ότι θα έπρεπε να καταβάλλουν προσπάθειες ενσωμάτωσης στο χώρο καταφυγής τους.

Το κυριότερο άρθρο της Συνθήκης της Λωζάννης αφορούσε την ανταλλαγή των πληθυσμών, μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, βάσει του ήδη υπογραφέντος την 30^η Ιανουαρίου 1923 σχετικού Πρωτοκόλλου.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τη Συνθήκη, στην ανταλλαγή περιλαμβάνονταν αναδρομικά και όσοι πληθυσμοί μετακινήθηκαν από την ημέρα κηρύξεως του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, 18.10.1912, εξαιρουμένων των Ελλήνων Ορθοδόξων της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου, της Τενέδου και των Μουσουλμανικών πληθυσμών της Δυτικής Θράκης.

Ακόμη προβλεπόταν:

- Οι ανταλλάξιμοι θα απέβαλαν την παλαιά τους ιθαγένεια και θα αποκτούσαν την ιθαγένεια και τα εξ αυτής εκπορευόμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις.
- Είχαν δικαίωμα να μεταφέρουν την κινητή τους περιουσία.
- Να πάρουν από το κράτος της νέας του εγκατάστασης αποζημίωση ίσης αξίας για την περιουσία που εγκατέλειψαν.
- Η συμφωνία ανταλλαγής είχε για πρώτη φορά υποχρεωτικό χαρακτήρα.

Η ελληνική κυβέρνηση για να πραγματοποιήσει το titanic έργο της αποκατάστασης των προσφύγων απηύθυνε αίτημα βοήθειας στην Κοινωνία των Εθνών(ΚΤΕ) και με πρωτοπουλία της ιδρύθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός υπό την ονομασία *Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων*(ΕΑΠ), με έδρα την Αθήνα και με σκοπό την εξασφάλιση παραγωγικής απασχόλησης και οριστικής στέγασης των προσφύγων.

Η ελληνική κυβέρνηση διέθεσε στην ΕΑΠ τους πόρους από τα συναφθέντα δάνεια από το εξωτερικό, του 1924 και 1928. Αναφορικά με τη στέγαση και τη διανομή γης σε πρόσφυγες προσφέρθηκαν οι ιδιοκτησίες των ανταλλάξιμων Τούρκων και των Βουλγάρων που εγκατέλειψαν την Ελλάδα και τα με την αγροτική μεταρρύθμιση

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΠΟΣΟΣΤΟ

κτήματα του Δημοσίου (γαιές-τσιφλίκια), καθώς επίσης και μοναστηριακά κτήματα. Έτσι παραχωρήθηκαν 8.000.000. στρέμματα.

Ακόμη παραχωρήθηκαν οικόπεδα περιαστικά, αλλά και μέσα στις πόλεις, και τέθηκε στη διάθεση της ΕΑΠ το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό του Υπουργείου Γεωργίας και του Υπουργείου Πρόνοιας και Αντιλήψεως.

Προκειμένου οι πρόσφυγες να εγκατασταθούν και να απασχοληθούν με ει το δυνατόν παρόμοιο τρόπο με αυτόν, όπως συνέβαινε στις πατρίδες τους και να συνεχίσουν την εξάσκηση των ίδιων επαγγελμάτων, αλλά και την καλλιέργεια της γης με τα ίδια είδη καλλιέργειας που γνώριζαν, κατεβλήθηκε προσπάθεια από την ΕΑΠ να ληφθούν υπ' όψιν τρεις βασικοί παράγοντες:

1. Ο διαχωρισμός των προσφύγων σε αστούς και σε αγρότες.
2. Ο τόπος προέλευσής τους και
3. Οι υπάρχουσες στην Ελλάδα συνθήκες.

Βέβαια, δεν τηρήθηκαν επακριβώς οι πιο πάνω όροι, διότι πολλοί πρόσφυγες, αν και δεν ήσαν γεωργοί, δέχθηκαν ή επιδίωξαν να αποκατασταθούν ως αγρότες, με σκοπό να επωφεληθούν από τα δάνεια και τις παροχές της ΕΑΠ. Επίσης, πολλοί μετακινούνταν στα αστικά κέντρα είτε γιατί ήταν άνθρωποι της πόλης, είτε γιατί θα έπαιρναν την αποζημίωση που δινόταν στους ανταλλάξιμους αστούς.

Πληροφοριακά η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι το 1930 και με ειδική σύμβαση παραχώρησε στο ελληνικό Δημόσιο όλους τους πόρους και τα περιουσιακά στοιχεία της.

Η κατανομή των προσφύγων ανά γεωγραφικό διαμέρισμα δίνεται από τον κάτωθι πίνακα της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας κατά την Απογραφή του 1928:

Μακεδονία	638.253	52,2%
Στερεά Ελλάδα	306.193	25,1%
Δυτική Θράκη	107.607	8,8%
Νησιά Αν. Αιγαίου	56.613	4,6%
Θεσσαλία	34.659	2,8%
Κρήτη	33.900	2,8%
Πελοπόννησος	28.362	2,3%
Ήπειρος	8.179	0,7%
Κυκλάδες	4.782	0,4%
Ιόνια νησιά	3.301	0,3%
ΣΥΝΟΛΟ	1.221.849	100%

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Α. Η εγκατάσταση των προσφύγων στις πόλεις- Η διαδικασία παραχώρησης των προσφυγικών κατοικιών

Σύμφωνα με διάταγμα του υπουργείου Προνοίας καθορίστηκε ο τρόπος παραχώρησης των προσφυγικών κατοικιών. Σύμφωνα με το διάταγμα αυτό κάθε πρόσφυγας που ήλθε στην Ελλάδα μετά την 1η Αυγούστου του 1922 είχε δικαίωμα να υποβάλει αίτηση για χορήγηση σπιτιού, στην οποία θα ανέφερε τον αριθμό των μελών της οικογενείας του, καθώς και βεβαίωση ότι δεν είχε δική του κατοικία.

Τις αιτήσεις τις εξήταζε μια δεκαμελής επιτροπή, η σύνθεση της οποίας ήταν καθορισμένη από διάταξη του προαναφερθέντος διατάγματος.

Η επιτροπή θα καθόριζε τη σειρά με την οποία θα στεγάζονταν οι πρόσφυγες και τον αριθμό των παραχωρούμενων δωματίων. Για την επιτέλεση του έργου της ελάμβανε υπ' όψη δύο κριτήρια:

1. Τις συνθήκες της ως τότε κατοικίας των αιτούντων προσφύγων από άποψη υγιεινής και
2. Την οικονομική κατάστασή τους.

Οι πρόσφυγες θα πλήρωναν ενοίκιο για τις παραχωρούμενες κατοικίες. Το ενοίκιο ορίστηκε αρχικά προς 100-125 δραχμές ανά δωμάτιο. Ουσιαστικά δεν είχαν δικαίωμα κυριότητας στην οικία που τους παραχωρούσαν. Και τούτο, γιατί δεν υπήρχε ακόμη νόμος «περί οριζοντίου ιδιοκτησίας», ώστε να αποκτήσουν «τίτλους κυριότητας». Αργότερα, βέβαια, λόγω των αντιδράσεων των προσφύγων, το χρηματικό ποσό που έδιναν μηνιαίως θεωρήθηκε ως «δότηση» για την αποπληρωμή της αξίας του οικήματος.

Σε οικογένειες τριμελείς θα παραχωρούνταν ένα δωμάτιο με κουζίνα, σε πενταμελείς δύο δωμάτια και σε δεκαμελείς τρία δωμάτια. Για τα καταστήματα του συνοικισμού (όπου είχαν κατασκευαστεί καταστήματα) οριζόταν ότι θα παραχωρούνταν από την Επιτροπή, ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό που διενεργούσε μεταξύ των αιτούντων προσφύγων.

Η παράδοση των οικημάτων του κάθε συνοικισμού από τους εργολάβους γινόταν τμηματικώς. Κατά συνέπεια και η διανομή των κατοικιών στους πρόσφυγες γινόταν τμηματικά.⁴

⁴ Εφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ», φύλλο της 1ης Δεκεμβρίου 1926.

Όπως αναφέρθηκε, από το 1927 και εξής, οι πρόσφυγες αποπλήρωναν σε δόσεις την αξία του παραχωρηθέντος οικήματος, με απώτερο σκοπό να αποκτήσουν τίτλους ιδιοκτησίας. Το ποσό το κατέβαλλαν μηνιαίως στην Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων.

Όμως, επειδή είχε υπερεκτιμηθεί η αξία του σπιτιού που τους δόθηκε, έκαναν κινητοποιήσεις με αίτημα να επανεκτιμηθεί το συνολικό ποσό που θα πλήρωναν. Για παράδειγμα, την 23η Δεκεμβρίου 1928, έγινε μεγάλη συγκέντρωση των προσφύγων της Κοκκινιάς.

Οι συγκεντρωθέντες συνέταξαν ψήφισμα, με το οποίο ζητούσαν «*την σύστασιν μικτής Επιτροπής αποτελουμένης από εμπειροτέχνους πρόσφυγας και μηχανικούς του Κράτους, οίτινες να εκτιμήσουν την αξίαν των υπό της Ε.Α.Π. δοθέντων κτιρίων και επί τη βάσει της εκτιμήσεως αυτών να πληρωθεί η Ε.Α.Π.*»⁵

Έτσι η αστική στέγαση άρχισε από την πρωτεύουσα με τη δημιουργία τριών συνοικισμών: Καισαριανής, Βύρωνα, Νέας Ιωνίας και ενός στον Πειραιά, αυτόν της Κοκκινιάς.

Η ανοικοδόμηση ανατέθηκε σε εργολάβους και επειδή δεν υπήρχε επαρκής προϋπολογισμός, δεν έγιναν οι απαραίτητες υποδομές, (αποχέτευση, ύδρευση, οδικό δίκτυο κ.τ.λ), αλλά επιδιώχθηκαν να εκτελεστούν τα πλέον απαραίτητα εξ αυτών(κατοικία, ύδρευση).

Σε κάποιες των περιπτώσεων, όταν υπήρχαν εύποροι πρόσφυγες, αγόρασαν οι ίδιοι τις κατοικίες τους ή ίδρυσαν έναν οικοδομικό συνεταιρισμό, αγόραζαν μία περιοχή και οικοδομούσαν κατοικίες. Τέτοιες περιοχές ήσαν η Νέα Σμόρνη στην Αθήνα και η Καλλιπολη στον Πειραιά.

Αντίθετα οι άποροι πρόσφυγες, για χρόνια ολόκληρα, ταλαιπωρούνταν εγκατεστημένοι σε καλύβες, χαμόσπιτα και παραγκουπόλεις στις παρυφές των αστικών κέντρων.

Οι πρόσφυγες στις πόλεις εργάζονταν στην αρχή περιστασιακά, *κανένα μεροκάματο*, στην αγορά, στο λιμάνι, ως πλανόδιοι πωλητές, ως βοηθοί στις οικοδομές, στις βιοτεχνίες και όπου εύρισκαν εργασία.

Η άφιξη των προσφύγων αναζωογόνησε τη βιομηχανία με την προσφορά φτηνών και εξειδικευμένων εργατικών χεριών. Αλλά λόγω της διατήρησης παλαιών μεθόδων και δομών λειτουργίας τους δεν ήταν,

⁵ Εφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ», φύλλο της 24ης Δεκεμβρίου 1928.

αρχικά, εμφανής η πρόοδος. Ακόμη, βέβαια, αυξήθηκε και η κατανάλωση αγαθών, κατά την περίοδο 1922-1932.

Η συμμετοχή των προσφύγων ως κεφαλαιούχων και ως εργατών, καθώς και η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας, σε τομείς που τους ήταν από τις πατρίδες τους γνωστοί, όπως η κλωστοϋφαντουργία, η ταπητουργία, η μεταξουργία, η αλευροβιομηχανία, η παραγωγή δομικών υλικών κ.α. έδωσαν νέα ώθηση στην ελληνική οικονομία.

Επιχειρηματίες πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και την Κωνσταντινούπολη, κοσμοπολίτες, με γνώσεις ξένων γλωσσών, με επιχειρηματικό πνεύμα και σύγχρονες οικονομικές αντιλήψεις συνέβαλλαν στο άνοιγμα των αγορών του εξωτερικού για τα ελληνικά προϊόντα.

Οι πρόσφυγες των χωριών βρήκαν αρκετή αντίδραση, αλλά και εχθρότητα από τους εντόπιους κατοίκους. Αυτό τους ώθησε στο να απομονώνονται, να αναπτύσσουν την κοινωνική τους ζωή γύρω από το σχολείο, την εκκλησία, το συγγενικό περιβάλλον και να αναζητούν σύντροφο στα πλαίσια του χωριού τους ή των άλλων προσφυγικών χωριών.

Αντίθετα, οι πρόσφυγες των πόλεων, αναμειγμένοι με το πλήθος, ανέδειξαν τις δεξιότητές τους, την ανωτερότητά τους στον πολιτισμό, και με μεγαλύτερη ευκολία συναναστρέφονταν τους άλλους κατοίκους των πόλεων και συνήπταν γάμους με αυτούς. Παρ'όλα ταύτα ο όρος «πρόσφυγας» είχε για χρόνια, στην κοινή συνείδηση, υποτιμητική σημασία.

Όλοι οι πρόσφυγες απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια και πολιτικά δικαιώματα, πριν ακόμη αποκτήσουν μόνιμη εγκατάσταση και εντάχθηκαν οι περισσότεροι στο κόμμα του Βενιζέλου, ως ψηφοφόροι, και αργότερα ως βουλευτές και υπουργοί.

Οι δέκα Δήμοι της χώρας με μεγαλύτερη αναλογία προσφύγων στο συνολικό πληθυσμό τους⁶:

⁶ Στοιχεία Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, Απογραφή Πληθυσμού 1928

ΠΟΛΗ

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Δράμα	70,2%
Καβάλα	56,9%
Σέρρες	50,4%
Θεσσαλονίκη	47,8%
Μυτιλήνη	46,8%
Ξάνθη	41,4%
Πειραιάς	40%
Ηράκλειο Κρήτης	35,9%
Χίος	35,7%
Κομοτηνή	34,1%

B. Η αγροτική αποκατάσταση

Η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων προσπάθησε να κατανείμει τη γη και να δημιουργήσει κλήρους επαρκείς για τη συντήρηση των αγροτικών προσφυγικών οικογενειών. Επίσης απέβλεπε και στη δημιουργία νέων συνοικισμών στα εγκαταλελειμμένα από τους ανταλλαγέντες κατοίκους τους χωριά.

Ο παραχωρούμενος κλήρος ποίκιλλε ανάλογα με την ποιότητα του εδάφους, το είδος της καλλιέργειας που θα εφαρμοζόταν, τη δυνατότητα άρδρευσης και ίδρευσης και από το μέγεθος των οικογενειών.

Εκτός από την προς καλλιέργεια γη, παρέχονταν εργαλεία, σπόροι, λιπάσματα και ζώα(άλογα, αγελάδες). Σε τέτοιους αγροτικούς οικισμούς εφαρμόστηκε η ανέγερση από τους ίδιους τους πρόσφυγες των κατοικιών, με δικά τους, τις περισσότερες φορές οικιστικά σχέδια στον προεπιλεγέντα από τους ίδιους χώρους και την χορήγηση των οικοδομικών υλικών από την ΕΑΠ. Αυτή του είδους την αυτοεπιστοασία την προτιμούσε το κράτος και αρχικά τους παρείχε τίτλο κατοχής και μετά την αποπληρωμή με δόσεις, τους παρεχόταν ο τίτλος ιδιοκτησίας.

Επειδή η Ε.Α.Π. έπαυσε τη λειτουργία της, όπως προαναφέρθηκε, το 1930, όσοι είχαν ανεξόφλητες κατοικίες ή δάνεια, έπρεπε να τα εξοφλήσουν στην Αγροτική Τράπεζα, η οποία ανέλαβε αυτό το καθήκον από την Ε.Α.Π..

Οι κατοικίες στις αγροτικές περιοχές είχαν συνήθως δύο δωμάτια, μία αποθήκη και ένα στάβλο. Όταν χρειαζόταν έκτιζαν ένα ακόμη δωμάτιο για να στεγάσουν τις ανάγκες τους.

Οι πρόσφυγες στις αγροτικές περιοχές, μέσα στην πρώτη δεκαετία από την άφιξή τους, συνετέλεσαν αποφασιστικά στην αύξηση κατά 50% των καλλιεργούμενων εκτάσεων, με το ξεχέρσωμα, τον καθαρισμό, την αποξήρανση ελών και αλυκών. Υποχρέωσαν το

κράτος στην ανάληψη εγχειοβελτιωτικών έργων, κυρίως στη Μακεδονία, τόπο υποδοχής του μεγαλύτερου αριθμού προσφύγων.

Επίσης, οι πρόσφυγες συνέβαλαν στο διπλασιασμό της γεωργικής παραγωγής σε καπνά, αμπέλια, βαμβάκι και ιδίως σε σιτηρά ώστε εξασφαλίστηκε η επάρκειά τους. Εφάρμοσαν την αμειψιοπορά και την πολυκαλλιέργεια που έκανε τα νοικοκυριά τους, σχεδόν, αυτάρκη αγαθών.

Ακόμη, η κτηνοτροφία, η πτηνοτροφία, η δενδροκομία, η σηροτροφία και η αλιεία βελτιώθηκαν ποσοτικά και ποιοτικά, διότι οι πρόσφυγες ήταν πλέον εξειδικευμένοι σε σχέση με τους γηγενείς πληθυσμούς.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

«Βγάλαμε επιτροπή και γύρισε διάφορα μέρη να βρουν ένα καλό χωριό. Πήγαμε στα Γρεβενά, όπου μείναμε πέντε μέρες. Μετά σκορπίσαμε στα γύρω χωριά.

Τέλος, εδώ στο Βατόλακκο Κοζάνης ήρθαμε το 1925. Οι πιο πολλοί από τους συγχωριανούς μας βρίσκονται στο χωριό Φυλή των Γρεβενών. Δόξα τω Θεώ, καλούτσικα περνάμε εδώ. Έχουμε γεωργία, κάνουμε καπνά, σταφύλια. Τα παιδιά μας μαθαίνουν γράμματα. Δεν έχουμε πια εκείνο το φόβο των Τούρκων.»
Μαρτυρία Πρόδρομου Εβρενιάδη από Φάρασα Καπλαδοκίας.⁷

«Το ταξίδι κράτησε δεκαέξι μέρες. Μετά τη Ρόδο πιάσαμε Πειραιά. Μετά φτάσαμε στην Κέρκυρα. Δεν ρωτάει κανένας «Ποιοί είστε, τι θέλετε;» Μια αδιαφορία. Δεν μας έδωσαν τίποτα να φάμε. Δεν είχαν κι αυτοί, τι να μας δώσουν; Μια «Καλημέρα» μόνο μας έλεγαν. Καλή ήταν κι αυτή.

Μας έφεραν και μας έβαλαν στο φρούριο, στις εκεί παράγκες. Έρχεται ένας αέρας και τις παίρνει τις παράγκες. Τι να κάνουμε; Πήγαμε στην εκκλησία του Αι-Γιώργη, εκεί κοντά.

Στην αρχή δεν ταιριάζαμε με τους Κερκυραίους. Άλλες συνήθειες αυτοί, άλλες συνήθειες εμείς. Γλώσσα δεν ξέραμε, δεν μπορούσαμε να συνηνευθούμε

⁷ «Η Έξοδος», Έκδοση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τομ.Β', σελ.341.

μεταξύ μας. Μετά, όμως, τα φτιάξαμε. Πολλά συνοικέσια έγιναν και Κερκυραίοι πήραν προσφυγοπούλες.»

Μαρτυρία Ελένης Μαναήλογλου, από το Ικόνιο.⁸

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

⁸ Όπως και ανωτέρω, σελ.348-349.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η προέλευση των κατοίκων-Ονομασία προσφυγικών χωριών

Οι κάτοικοι-πρόσφυγες των περιοχών αναφοράς μας έχουν ποικίλη τοπική προέλευση και καθώς είναι υποχρεωμένοι να συμβιώσουν στον παρεχόμενο από το ελληνικό κράτος χώρο, παρατηρούμε σημαντικές αντιπαλότητες ως προς το επακριβές στίγμα ανοικοδόμησης του χωριού τους, ως προς τα στοιχεία ταυτότητάς τους(επάγγελμα, δεξιότητες, τόπος προέλευσης, δηλαδή βουνό ή παραλία κ.α.), ως προς την επικράτηση της απαίτησης για ονομασία του νέου χωριού και ως προς τον καθορισμό ομάδων διαμεσολάβησης και διαπραγμάτευσης μεταξύ τους, αλλά και με την ΕΑΠ.

Αναφορικά με την Περαιά «το αρχικό όνομα του χωριού ήταν **Καλλίπολη** γιατί οι πρώτες δεκατρείς οικογένειες ήρθαν στην περιοχή από τη χερσόνησο της Καλλίπολης της Θράκης και ήταν φυσικό να θέλουν να δώσουν στη νέα τους πατρίδα την ονομασία της παλαιάς.

Αργότερα, όταν πλέον ήρθαν οι πρόσφυγες από την περιοχή της Σμύρνης, ήθελαν και αυτοί να λέγεται ο τόπος τους με το όνομα της δικιάς τους πατρίδας. Έτσι άρχισαν να μαλώνουν, να δέρνονται ακόμη και με στείλιάρια! Τελικά το όνομα Περαιά δόθηκε μετά από κλήρωση που έγινε με μεγάλη επισημότητα, παρουσία του τότε υπουργού Βορείου Ελλάδος, Γονατά.

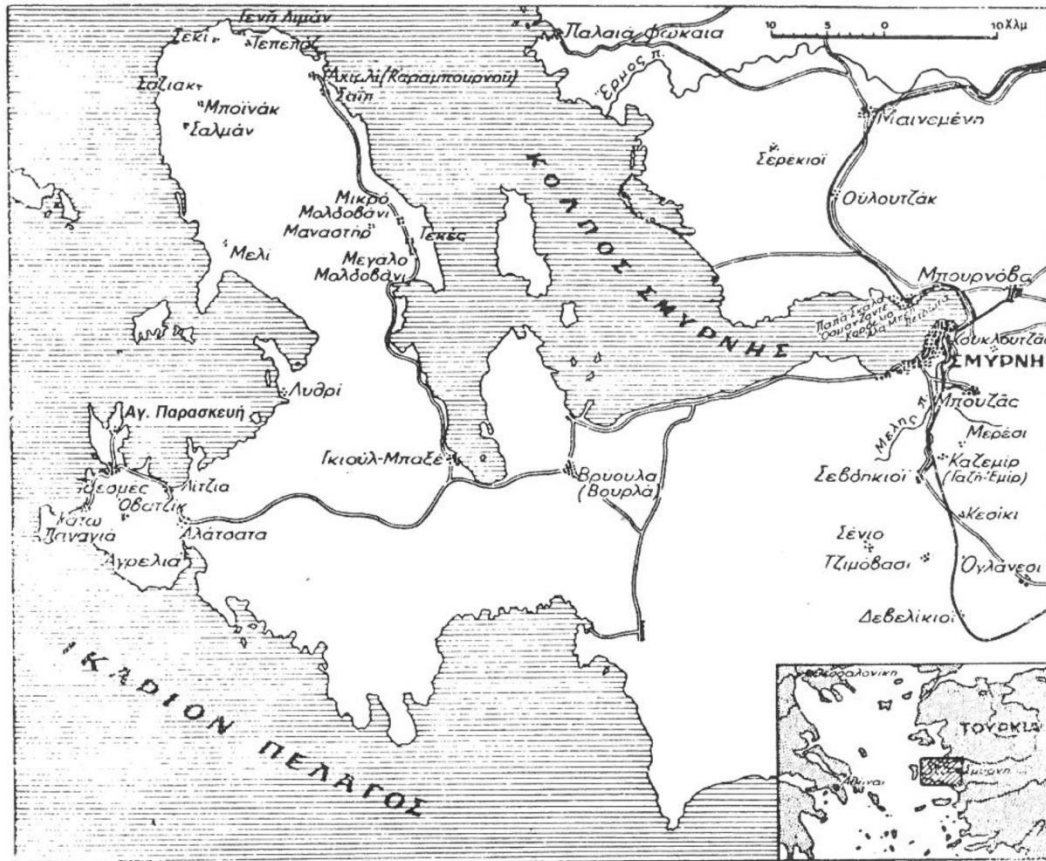
Σε τρεις κλήρους γράφτηκαν τα ονόματα: *Καλλίπολη, Σμύρνη, Περαιά*, που σημαίνει κατά την ερμηνεία του τότε νομάρχη Θεσσαλονίκης⁹ «τόπος απέναντι από μία πόλη», επειδή το χωριό μας ήταν απέναντι από τη Θεσσαλονίκη. Τον κλήρο με το όνομα **Περαιά** τράβηξε ένα τρίχρονο κοριτσάκι, η Αντιγόνη Κιρκαλή...Το παρασκήνιο λέει ότι και στους τρεις κλήρους ήταν γραμμένο το ίδιο όνομα.»¹⁰

Πιθανόν, ο «νονός» της Περαιάς, Νομάρχης να είχε υπόψην του την ονομασία του βόρειου προαστείου της Σμύρνης, *Κορδελιού*, που βρισκόταν απέναντι από το κεντρικό λιμάνι της, ανάμεσα στα προάστεια Αγία Τριάδα και Παπά Σκάλα, το οποίο οι λόγιοι της μετά το 19^ο αιώνα εποχής, αποκαλούσαν Περαιά.¹¹

⁹ Στεφανίδης Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ.22.

¹⁰ Ματζάρης Αντώνης, Ο νονός μου ο Καλόγερος, Εκδόσεις Μπαλά, Γλύφα Βαρθολομιού Ηλείας, 2012, σελ.186.

¹¹ Όπως και ανωτέρω, σελ.292.

Χάρτης 4. Η Αγία Παρασκευή (Κιοστέ) στη Χερσόνησο της Ερυθραίας (Τσεομέ) (από το βιβλίο *Οι προσφυγικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της Θεσσαλονίκης*, Μ. Μαρραβελάκη – Α. Βακαλόπουλου, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 71)

Οι πρώτοι πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στην Περαιά κατάγονταν από την περιοχή της Σμύρνης, ως επί το πλείστον από τα κοντινά χωριά, και πιο συγκεκριμένα προέρχονταν από το Καραμπουνάρ Αϊδινίου, από το Ιντζέ Μπουνάρ Καραμπουρνων, από το Σεβντικιοϊ Σμύρνης, από το Ρεϊζ Ντερέ Αλατοάτων Ερυθραίας, από τα Βουρλά Ερυθραίας, το Τζιμόβασι Σμύρνης, το Λυθρί Ερυθραίας και λίγοι από το Ουσάκ Φρυγίας, τη Λάμψακο Δαρδανελίων, το Παντειχι Χαλκηδώνας και την Αμισσό (Σαμψούντα) Πόντου.

Ακόμη, προέρχονταν από ο Γεντικιοϊ Σμύρνης, ένα χωριουδάκι ανάμεσα στο Κοκάργιαλι και το Τσιφλικι του Άη-Γιώργη, δυτικά της Σμύρνης, επίσης άλλοι ήλθαν από τα Μάλκατζα Αννέων, χωριό πλησίον του Σεβντικιοϊ Σμύρνης, από το Παραδείσο, Προφήτης Ηλίας

Σμύρνης(Μπουτζάς), την Παπά Σκάλα Κορδελιού Σμύρνης και το Δεβελίκιοϊ Σμύρνης.¹²

Όσοι κατάγονταν από την Ανατολική Θράκη και τη χερσόνησο της Καλλιπόλης προέρχονταν αρκετοί από την πόλη της Καλλιπόλης και οι περισσότεροι από τα χωριά της: Αγγελοχώρι, Ταϊφίρι, Γαλατάς, Πλαγιάρι, και Νεοχώρι.¹³

¹² Ματζάρης Αντώνης, Ο νονός μου ο Καλόγερος, Εκδόσεις Μπαλτά, Γλύφα Βαρθολομιού Ηλείας, 2012, σελ.315 και 322.

¹³ Όπως και ανωτέρω, σελ.315-322.

Το εμπορικό πλοίο «Λένιν» έφερε στην Ελλάδα, αρχικά στην πόλη του Βόλου, μερικές οικογένειες Επιβατιανών προσφύγων από την Ανατολική Θράκη. Εκεί έτυχαν πολύ κακής υποδοχής. Οι νοικοκυρές μάζευαν στο σπίτι τα παιδιά τους και τους έλεγαν: «έλα μέσα γρήγορα γιατί θα σε φάει ο πρόσφυγκας». Παρ'όλα ταύτα οι έμποροι της περιοχής ακριβοπυλούσαν, με αντάλλαγμα χρυσαφικά και αξίας αντικείμενα που έφεραν μαζί τους οι Επιβατιανοί, λίγο λάδι και στοιχειώδη τρόφιμα.

Μετά από εννιά μήνες παραμονής στο Βόλο, οι περισσότερες οικογένειες μπήκαν στο πλοίο «Πήγασσος» και μεταφέρθηκαν αρχικά στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης και τέλος στην περιοχή, όπου ευρίσκονται σήμερα οι Νέοι Επιβάτες. Μερικές οικογένειες παρέμειναν σε ένα παραθαλάσσιο χωριό του Βόλου, την Αγριά, κάποιιοι πήγαν προς αναζήτηση εγκατάστασης στα Τρίκαλα, την Πτολεμαΐδα, ακόμη και τη Φλώρινα και την Αθήνα.

Όταν, όμως, αργότερα, πληροφορήθηκαν το γεγονός της μόνιμης εγκατάστασης στην περιοχή, δίπλα από την Περαιά Θεσσαλονίκης, οι περισσότεροι επέστρεψαν στην τοποθεσία της νέας τους πατρίδας, που μερικώς θύμιζε τη χαμένη τους γη.

Ένα άλλο εμπορικό πλοίο το «Γιαννουλάτος» μετέφερε άλλους Επιβατιανούς στην Καβάλα, γιατί αυτοί είχαν πληροφορίες ότι εκεί ευρίσκονται συγγενείς τους που είχαν εκπατριωθεί βίαια, κατά το διωγμό του 1912-1919, από τους Νεότουρκους. Τελικά και αυτοί, μετά την πάροδο πέντε μηνών, αναχώρησαν για τους Νέους Επιβάτες.¹⁴

Ονομάστηκε το χωριό της νέας εγκατάστασης, χωρίς δεύτερη σκέψη, Νέοι Επιβάτες, διότι οι πρόσφυγες επιθυμούσαν με τον όρο «Νέοι» να αποκαταστήσουν τη σύνδεση του παρόντος με το παρελθόν και το μέλλον, να υπάρχει μία συνέχεια της υπόστασής τους. Ήθελαν ο χώρος εγκατάστασης και αποκατάστασής τους να αναστήσει τις μορφές της παλαιότερης κοινωνικής και οικονομικής ζωής τους, να διατηρήσει και να διαιωνίσει τη νέα τους ταυτότητα, ως συνέχεια της πρότερης και να αποτελέσει ο τόπος τη γενέτειρα των επόμενων γενεών.¹⁵

Οι πρόσφυγες της Αγίας Τριάδας έλκουν την καταγωγή τους από δύο χωριά της Ανατολικής Θράκης: το Εξάστερο της επαρχίας Σηλυβρίας

¹⁴ Καριώτης Χ. Γιώργος, Νέοι Επιβάτες, εικόνες απ'το παρελθόν, Εκδόσεις bsa, adv, Περαιά, 2001.

¹⁵ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.16-17.

του Νομού Ραιδεστού και από το χωριό Οικονομείο, χωριό γειτονικό του Εξάστερου, αλλά και των Επιβατών.

Το Οικονομείο ήταν χωριό παραθαλάσσιο, ενώ το Εξάστερο ήταν λίγο πιο εσωτερικά στη στεριά οικοδομημένο και ένας κοινοτικός δρόμος στρωμένος με άσφαλτο, η Σούσα, γεμάτος εκατέρωθεν με μαγαζιά, εστιατόρια και κέντρα αναψυχής, οδηγούσε στην παραλία. Σ' αυτόν το δρόμο γινόταν ο περίπατος και ξεδιπλώνόταν η κοινωνική ζωή του χωριού.

Στο τσαρσί, την πλατεία, στη χαβούζα, τις έξι βρύσες του χωριού που δρόσιζαν 500 ελληνικές οικογένειες αντάμωναν και επικοινωνούσαν, σχολίαζαν τη ζωή του χωριού και τα συμβάντα και έπλεκαν σχέσεις και προξενιά. Στο αγίασμα της Αγίας Μαρίνας, το Δεκαπενταύγουστο συγκεντρωνόταν το χωριό και γιόρταζε. Και σ' αυτήν την τοποθεσία οι μαθήτριες της Σχολής των Αρχιγενειών έρχονταν με καϊκι, από τους Επιβάτες, για την ετήσια σχολική τους εκδρομή.

Οι κάτοικοί του, περιβολάρηδες και φημισμένοι αμπελουργοί, με τους κόπους τους και το εύφορο του εδάφους παρήγαγαν σταφύλια και κρασιά που τα έκαναν εξαγωγή στη Ρουμανία, τη Γιουγκοσλαβία και τη Γαλλία. Πεπόνια, αχλάδια και κτηνοτροφικά προϊόντα τα διέθεταν στην αγορά της Κωνσταντινούπολης.

Οι χρυσοχέρες γυναίκες του χωριού ασχολούνταν με το πλέξιμο της δαντέλλας βαλανσιέ και της μπιμπίλας και τα εργόχειρα τα μεταπωλούσαν στη Γαλλία.

Η δημογεροντία αποτελούμενη από το μουχτάρη(εφέντη) και έξι μέλη είχε την ευθύνη της διοίκησης του τόπου, τον ορισμό τριμελούς σχολικής επιτροπής, καθώς και τριμελούς εκκλησιαστικής επιτροπής επιλεγμένης από τα μέλη της.

Στο χωριό υπήρχε και γυναικείο σωματείο ονομαζόμενο «Φιλόπτωχος Αδελφότης, η Αγία Κυριακή» που φρόντιζε για την ανακούφιση αναξιοπαθούντων συγχωριανών, λειτουργούσε βάσει κανονισμού εγκεκριμένου από το Πατριαρχείο Κων/πόλεως, συνεστήθη το 1907 και είχε επίτιμο πρόεδρο τον εκάστοτε μητροπολίτη Σηλυβρίας.¹⁶

Το Οικονομείο, όπως ελέχθη, ήταν παραθαλάσσιο χωριό, κτισμένο στη θάλασσα του Μαρμαρά, στην Προποντίδα. Κοντά του βρίσκονταν το Εξάστερο, οι Γιαλοί, τα Δημοκράνια, η Τσεντώ, οι Επιβάτες, η

¹⁶ Συνοδικού Ρούλα, Στου Εάστερου και του Οικονομείου τα άγια χώματα, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ.35-45.

Καλλικράτεια και η Σηλύβρια, όπου εδώ ευρισκόταν η μητρόπολη και από εδώ έπαιρναν όλα τα χαρτιά τους για γάμο, βάπτιση και κηδεία.

Η εκκλησία του χωριού ήταν η Κοίμηση της Θεοτόκου, υπήρχαν ερείπια βυζαντινής οχύρωσης και όπου έπεφτε το μάτι υπήρχαν αμπέλια με σταφύλια αξίας που τα έκαναν εξαγωγή στη Γαλλία. Μάλιστα πολλοί χωριανοί πήγαν ως ένα είδος επιμόρφωσης στη Γαλλία και μετά εφήρμοζαν τις νέες μεθόδους και γνώσεις που αποκτούσαν στη δική τους παραγωγή.

«Άγιος τόπος ήτανε του Κονομιού. Ότι και να έσπερνες, θέρρευε. Εζήσαμε καλά... Δεν είχε Τούρκους στο Οικονομείο, μία οικογένεια κάθοντανε μονάχα, του Τελώνη.»¹⁷

Το Εξάστερο σήμερα οι Τούρκοι το ονομάζουν Τζελαλιέ, δηλαδή γυαλιστερό, ενώ για το Οικονομείο, σχεδόν κράτησαν οι Τούρκοι την παραφθορά του ονόματός του και το αποκαλούν Κουμ-Μπουγάζ και είναι σπουδαίο τουριστικό κέντρο που το συναντά καθώς κατευθύνεται ο επισκέπτης προς την Κωνσταντινούπολη.¹⁸

Ήλθαν, αρχικά, στην περιοχή της Επανωμής Θεσσαλονίκης, 45 οικογένειες από το Οικονομείο και 40 από το Εξάστερο και σε αυτούς προσετέθησαν 17 οικογένειες τουρκόφωνων προσφύγων αλιέων από το Ζογκουλδάκ, δηλ. την Ποντοηράκλεια.¹⁹ Πολύ σύντομα, όμως, οι πρόσφυγες αυτοί έφυγαν, αρχικά για το Μπεχτσινάρ και αργότερα για την Κρήτη.

Αρκετοί κάτοικοι του Εξάστερου ευρήκαν καταφύγιο και μόνιμη εγκατάσταση στην πόλη της Πτολεμαΐδας, όπου εκεί ανοικοδόμησαν και ναό του πολιούχου τους Αγίου Στεφάνου και έχουν τοποθετήσει κειμήλια και εικόνες από τον ομώνυμο ναό της παλαιάς τους πατρίδας.

Η πρώτη ιδέα για την ονομασία του χωριού ήταν να ονομασθεί Εξάστερο. Οι πρόσφυγες από το Οικονομείο επέμεναν να ονομασθεί Οικονομείο. Τέλος το γόρδιο δεσμό της ονομασίας με σθένος έλυσε ο άρχοντας της περιοχής και διοικητής των Αλυκών της περιοχής, ο οποίος αποδέχθηκε να εγκατασταθούν πλησίον της δικής του ιδιοκτησίας, ο κύριος Θεόδωρος Γάσπαρης. Το όνομα του νέου τους χωριού ήταν Αγία Τριάδα.²⁰

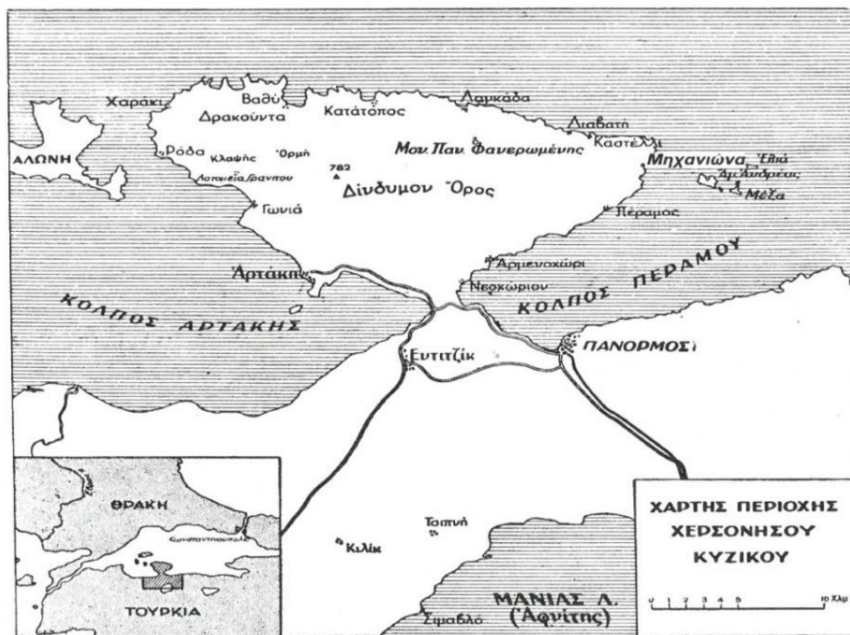
¹⁷ Όπως και ανωτέρω, σελ.69-70.

¹⁸ Κόλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.17.

¹⁹ Συνοδινού Ρούλα, Στου Ξάστερου και του Οικονομείου τα άγια χώματα, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ.24.

²⁰ Κόλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.16-25.

ΝΕΑ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑ

Χάρτης 2. Η Μηχανιώνα στη Χερσόνησο της Κυζίκου (από το βιβλίο *Οι προ-σφουγικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της Θεσσαλονίκης*, Μ. Μαρραβελάκη – Α. Βακαλόπουλου, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 439)

Η αγγελία του εκτοπισμού για τους κατοίκους της Μηχανιώνας ήλθε μία σημαδιακή γ'αυτούς ημέρα: την παραμονή της γιορτής της Παναγίας της Φανερωμένης που τη γιορτάζουν με περίσσεια λαμπρότητα κάθε χρόνο στις 23 Αυγούστου, όχι μόνον στη Μηχανιώνα, αλλά και σε όλη τη χερσόνησο της Κυζίκου.

Στις 22 Αυγούστου του 1922 ήλθε η αναγγελία της ήττας και της οπισθοχώρησης του ελληνικού στρατού και ο πρόεδρος της Μηχανιώνας, Αθανάσιος Σβολάκης, συγκάλεσε γενική συνέλευση των κατοίκων. Σε αυτήν παρίστατο και ο πρόεδρος της Αδελφότητας των Μηχανιωτών στην Κωνσταντινούπολη, Γεώργιος Ντάνιας.

Αποφασίστηκε να ναυλωθούν πλοία με δαπάνες της Αδελφότητας και να μεταφερθούν οι κάτοικοι απέναντι στους Επιβάτες, όπου υπήρχε ακόμη ελληνικός στρατός. Η 29^η Αυγούστου 1922, ημέρα Παρασκευή και ώρα 14.45μμ, ήταν η αποφράδα ημέρα για τους Μηχανιώτες, της αποχώρησης από την πατρίδα τους.

Κατευθύνθηκαν, αρχικά, στους Επιβάτες, όπου εκεί έμειναν για ένα(1) μήνα, ασχολούμενοι οι άνδρες με την αλιεία, την τέχνη τους. Κατόπιν μεταφέρθηκαν με μεσολάβηση του ελληνικού κράτους στην Αιδηψό, την 1^ην Οκτωβρίου του 1922.

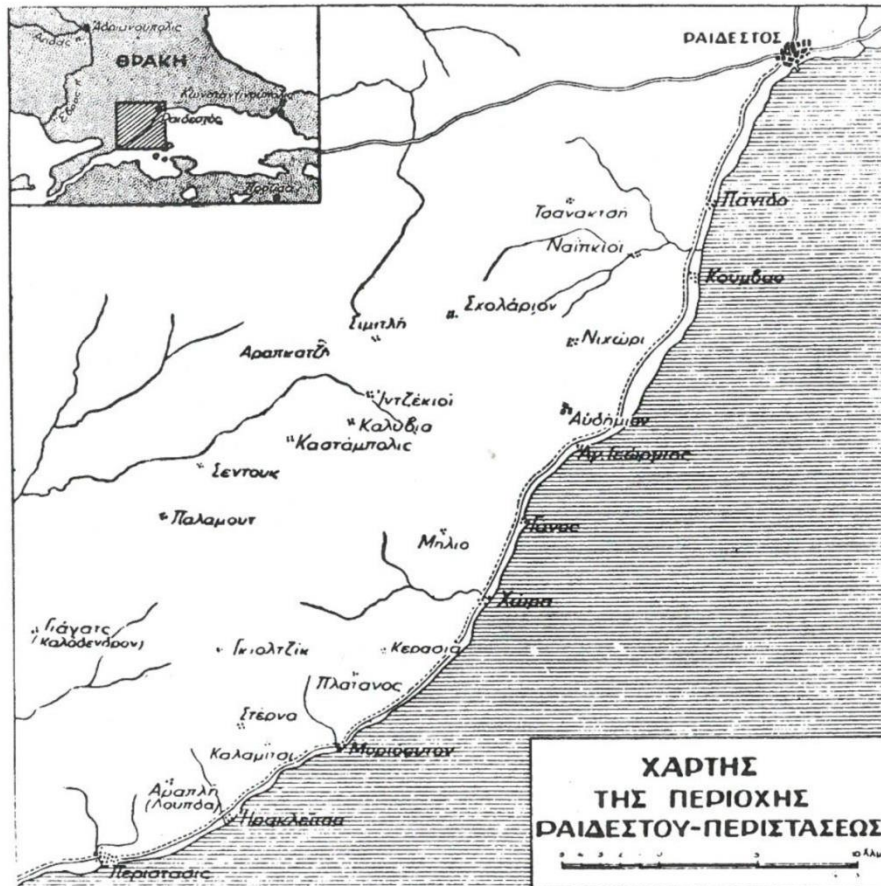
Έγιναν στη συνέχεια αρκετές συσκέψεις με κρατικούς παράγοντες και εκπροσώπους της Αδελφότητας των Μηχανιωτών στην Αθήνα και επεκράτησαν τρεις εναλλακτικές λύσεις, αναφορικά με την οριστική εγκατάσταση και αποκατάσταση των προσφύγων της Μηχανιώνας.

Η πρώτη προτάθηκε να ιδρυθεί στο Πεγάλο Πεύκο, όπου σήμερα ευρίσκεται η Νέα Πέραμος. Η δεύτερη γνώμη ήταν στην Παναγία Φανερωμένη της Σαλαμίνας και η τρίτη στο Μεγάλο Καραμπουρνού της Θεσσαλονίκης.

Ο Παναγής Σβολάκης, εξ ονόματος όλων των Μηχανιωτών, απεφάσισε ότι η περιοχή Μεγάλο Καραμπουρνού της Θεσσαλονίκης ενέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για ναυτικούς και γεωργούς, όπως ήταν οι Μηχανιώτες.

Στην ίδια περιοχή όπου θα εγκαθίσταντο οι πρόσφυγες από τη Μηχανιώνα αποφασίστηκε από την Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων να εγκατασταθούν και άλλοι πρόσφυγες, προερχόμενοι από το Αυδήμι της Ανατολικής Θράκης και τα χωριά Γάννον, Μηλεοί

και Κερασιά, καθώς και πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή του Τσεομέ.

Χάρτης 3. Το Αυδήμι στην Ανατολική Θράκη (από το βιβλίο *Οι προσφυγικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της Θεσσαλονίκης*, Μ. Μαρραβελάκη – Α. Βακαλόπουλου, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 199)

Οι Αυδημιώτες πληροφορήθηκαν την απόφαση εκπατρισμού τους την Κυριακή, 2 Οκτωβρίου 1922. Από το Υπουργείο Περιθάλψεως καθορίστηκε ότι οι αστικοί πληθυσμοί των παραλίων θα μεταφέρονταν στην Καβάλα και τη Θεσσαλονίκη και οι γεωργικοί στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής. Τελικά αναχώρησαν στις 19 Οκτωβρίου 1922, με προορισμό αρχικά την Καβάλα. Επειδή υπήρχε πολύ μεγάλο πλήθος προσφύγων, τους μετέφεραν στη Χαλκίδα και μετά στα Λουτρά της Αιδηψού.

Οι πρόσφυγες του Αυδημιού ήλθαν σε συνεννόηση με κάποιους Μηχανιώτες, μέλη της επιτροπής Προσφύγων Μηχανιωτών, με πρόεδρο τον Σπύρο Κτενίδη, συνέστησαν μία επιτροπή εγκατάστασης και

επιλέχθηκε οριστικά η θέση «Τουμπαρλί», νοτιοδυτικά από το ακρωτήριο Καραμπουρνού της Θεσσαλονίκης.

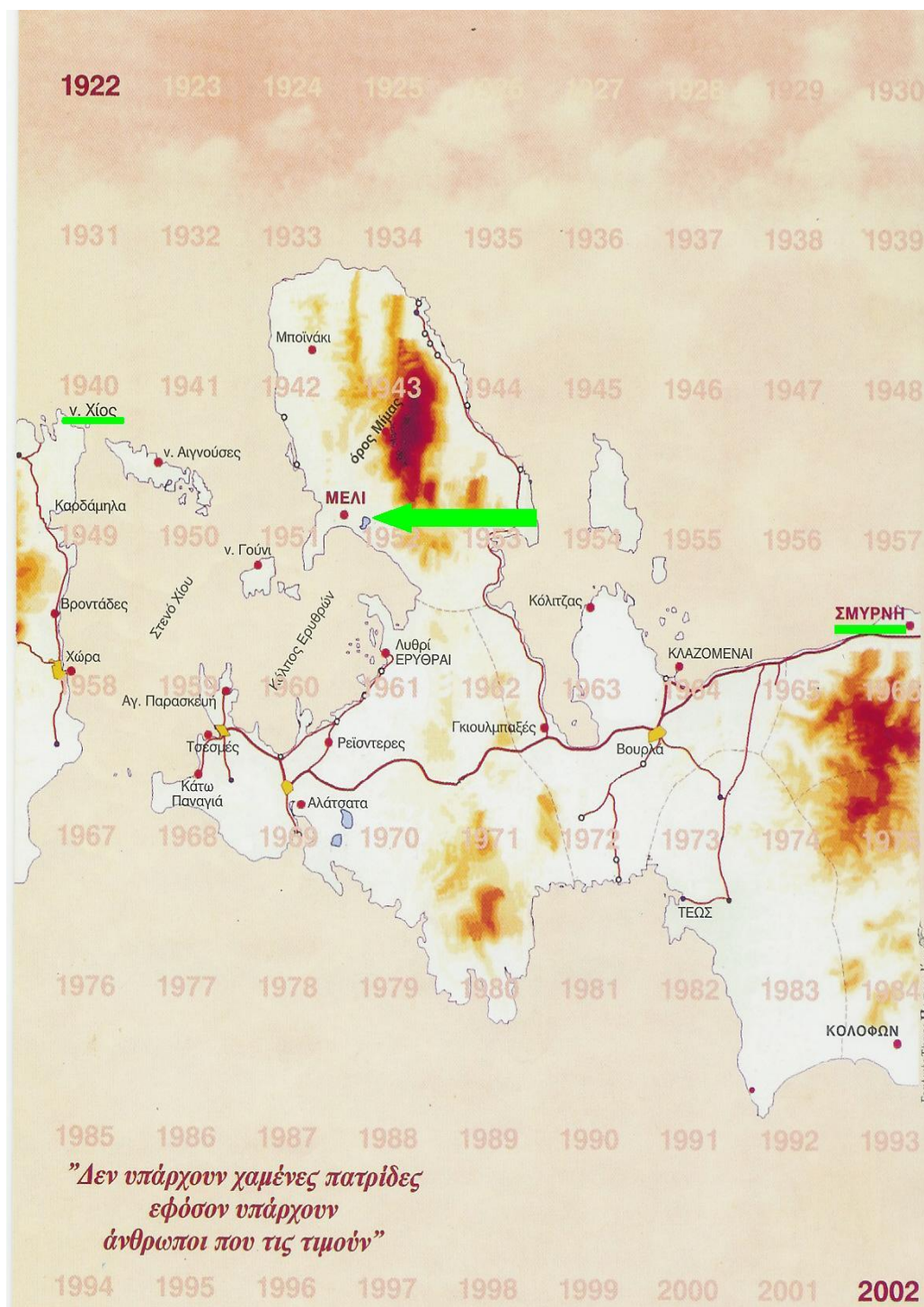
Τη σωστή πληροφόρηση για την επιλογή του τόπου οριστικής εγκατάστασής τους, οι Μηχανιώτες την είχαν από συμπατριώτες τους οι οποίοι ζούσαν στη Θεσσαλονίκη από την εποχή του πρώτου διωγμού, 1912.

Οι Μηχανιώτες απεφάσισαν να συστήσουν μία επιτροπή, αποτελούμενη από 30 μέλη, οι οποίοι θα εργάζονταν για την κατοχύρωση του χώρου και την οικοδόμηση κατοικιών.

Για να έχουν δε κάποια οικονομική ευχέρεια, πώλησαν χρυσά κειμήλια και κοσμήματα στο γνωστό κοσμηματοπωλείο της Αθήνας «Ζολώτας», ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός των προσφύγων περίμενε στεγασμένος σε ξενοδοχεία και κατοικίες στα Λουτρά Αιδηψού.

Η τρίτη ομάδα προσφύγων που εγκαταστάθηκε στην περιοχή της Νέας Μηχανιώνας ήταν αυτή των κατοίκων της Αγίας Παρασκευής του Τσεσμέ.

Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΤΣΕΣΜΕ

Στη χερσόνησο της Ερυθραίας, σε απόσταση 5 χιλιομέτρων από τον Τσεσμέ, βρισκόταν η Αγία Παρασκευή ή Κιόστε (σημερινό Dalyan), ένα παραθαλάσσιο χωριό με αμιγή ελληνικό πληθυσμό 5.000 κατοίκων. Μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή η Αγία Παρασκευή ήταν το μεγάλο καπετανοχώρι της Μικράς Ασίας, το μόνο χωριό στα

μικρασιατικά παράλια του Αιγαίου που διέθετε συγκροτημένο αλιευτικό στόλο.

Οι Αγιοπαρασκευούσιοι ήταν σπουδαίοι ναυτικοί και ψαράδες. Γνώριζαν όλα τα περάσματα και τις «καλάδες» στις θάλασσες του Αιγαίου –από τα Δωδεκάνησα μέχρι τα θρακικά παράλια και τον κόλπο της Καβάλας – και με τράτες, ανεμότρατες και περάματα (ψαροπούλες) ψάρευαν και εμπορεύονταν χιλιάδες τόνους ψάρια, συναγωνιζόμενοι τους μαρμαρινούς γεμιτζήδες.

Το χωριό διέθετε περισσότερα από 300 αλιευτικά: Περίπου 100 τράτες με κουπιά, που είχαν η κάθε μία πλήρωμα 15-20 ανδρών, πάνω από 100 ιστιοφόρες ψαροπούλες, με πλήρωμα 2-3 ανδρών, πάνω από 30 ζευγάρια (δηλ. πάνω από 60) ανεμότρατες, με πλήρωμα 3-5 ανδρών το κάθε καϊκι, και περισσότερα από 50 παστωτζήδικα, εμπορικά και άλλα καϊκια! Κάθε τρατοκάικο απέδιδε κατά μέσο όρο 400 χρυσές λίρες το χρόνο!

Μέχρι το 1914 αλλά και μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή οι ψαράδες της Αγίας Παρασκευής ήταν οι μόνοι που γνώριζαν την τέχνη της αλιείας με τράτα και ανεμότρατα, δηλ. το σύστημα αλιείας βυθού με συρόμενο σάκο. Τράτες και ανεμότρατες δεν υπήρχαν τότε ούτε στην υπόλοιπη Μικρά Ασία ούτε στην Ελλάδα. Η ελληνική αλιεία περιοριζόταν ακόμη σε παραγάδια, μανωμένα δίχτυα, συρτές, καθετές, γρύπους και σε παράνομες μορφές ψαρέματος, φλόμους και δυναμίτιδες. Αυτές οι μορφές αλιείας, τοπικής κλίμακας και περιορισμένης απόδοσης, δεν μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες των ελληνικών και τουρκικών παραθαλάσσιων πόλεων. Τις μεγάλες ποσότητες φρέσκων ψαριών τις προμήθευαν τα τρατοκάικα της Αγίας Παρασκευής, που ψάρευαν σ' όλο το Αιγαίο και καθημερινά με τις ψαροπούλες τους εφοδίαζαν τις μεγάλες αγορές (Σμύρνη, Θεσσαλονίκη, Καβάλα κ.ά.).

Πεζότρατες, «ψάρενες» (ατελείς μορφές ανεμότρατας) και «γκαγκάβες» (σάκοι για την αλιεία σφουγγαριών) υπήρχαν από πολύ παλιά στο χωριό και πρέπει να ήταν προϊόν της τοπικής ναυτικής παράδοσης. Όμως την εξελιγμένη μορφή της ανεμότρατας την έμαθαν μάλλον από τους Ιταλούς, οι οποίοι ψάρευαν στο Αιγαίο χρησιμοποιώντας και ναύτες από την Αγία Παρασκευή. Έτσι εξηγούνται και οι ιταλικές λέξεις της τρατάρικης γλώσσας τους για τα μέρη του καϊκιού, τα ξάρτια, τα δίχτυα και τις εργασίες (π.χ. «πρίμα σέρα» = η πρώτη βραδινή

«καλάδα»). Γύρω στα 1900 άρχισε να διαδίδεται η νέα, πιο αποδοτική μορφή ψαρέματος και σύντομα πολλές τράτες μετατράπηκαν σε ανεμότρατες.

Μετά το 1914 και κυρίως μετά το 1922 οι Αγιοπαρασκευούσοι εγκαταστάθηκαν σε διάφορα μέρη της Ελλάδας και μετέδωσαν την τρατάρικη και ανεμοτρατάρικη τέχνη και σ' άλλους ψαράδες. Κάτι ανάλογο έγινε και με τους προσφυγικούς πληθυσμούς από τα μικρασιατικά παράλια και την Προποντίδα, που μετέδωσαν την τέχνη της επιφανειακής αλιείας (γρι-γρι).

Στα καΐκια οφείλεται η οικονομική ευμάρεια του χωριού και η πλούσια πολιτιστική ζωή του αλλά και η σωτηρία των χωριανών εκείνες τις τραγικές μέρες του Μαΐου 1914 και του 1922. Όσα καΐκια έτυχε να δουλεύουν κοντά στο χωριό μετέφεραν το σύνολο του πληθυσμού αρχικά στη Χίο και μετά σε άλλα μέρη της Ελλάδας. Τα μόνα θύματα της Αγίας Παρασκευής οφείλονταν στο «μπατάρισμα» ενός υπερφορτωμένου καϊκιού μέσα στις συνθήκες του πανικού.

Η Μικρασιατική Καταστροφή ξεριζώσε τους ανθρώπους από την πατρογονική γη, τους χώρισε από τους χωριανούς, τους συγγενείς και τους φίλους και τους σκόρπισε στους «πέντε ανέμους», στα λιμάνια και τους ψαρότοπους της Ελλάδας: Καβάλα, Σκιάθο, Νέα Μηχανιώνα, Νέα Κρήνη, Αλεξανδρούπολη, Χαλκίδα, Βόλο, Θεσσαλονίκη, Πειραιά...

Τα μέρη της Καβάλας οι Αγιοπαρασκευούσοι ψαράδες τα γνώριζαν από παλιά. Ακόμη και μετά το 1913 που η Καβάλα εντάχθηκε στο ελληνικό κράτος, τα χωριανά καΐκια (αν και «οθωμανικά») είχαν την άδεια των τοπικών ελληνικών αρχών να ψαρεύουν στις παράκτιες περιοχές μας και παρέμεναν εδώ για αρκετούς μήνες.

Στις προφορικές μαρτυρίες των παλιότερων και στα «τσουρμαρίσματα» (τα ρυθμικά τραγούδια για την κίνηση των κουπιών) αναφέρονται καλάδες, ναυάγια και άλλα περιστατικά που είχαν συμβεί στην Καβάλα, στη Θάσο, τις Ελευθερές κ.ά. Επίσης στο Νηολόγιο της Καβάλας βρήκαμε καΐκια χωριανών με χρονολογίες καταγραφής πριν το 1920, που υποδηλώνει ότι κάποιες οικογένειες είχαν καταφύγει εδώ τον καιρό των πρώτων διωγμών (1914-1918).

Ήξεραν λοιπόν ότι στην Καβάλα μπορούσαν να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα στη ζωή τους. Στην πόλη μας πρέπει να εγκαταστάθηκαν 80-100 οικογένειες (ακριβή στοιχεία δεν υπάρχουν), από τις οποίες άλλες

ήρθαν απευθείας εδώ κι άλλες αφού έμειναν ένα διάστημα στη Χίο ή τη Λέσβο. Βρήκαν στέγη σε ανταλλάξιμα της Παναγίας ή έχτισαν σπίτια στη συνοικία της Αγίας Παρασκευής. Η αποκατάσταση στη νέα πατρίδα ήταν πιο εύκολη για τους ψαράδες, αφού έφεραν τα καΐκια τους, το βιος τους, δεν πείνασαν τουλάχιστον, κάποιοι κουβάλησαν και λίγα πράγματα από το χωριό τους.

Μαζί με τους ψαράδες ήρθαν και άλλοι χωριανοί, «τόπακες», δηλ. Στεριανοί.²¹

Ο αριθμός των προσφύγων που εγκαταστάθηκε στη Νέα Μηχανιώνα αντιπροσωπεύει ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού τους. Οι υπόλοιποι πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή εγκαταστάθηκαν στη Χίο, Λέσβο, Σάμο, Σκιάθο και σε περιοχές της Ευβοίας, όπως Κάρυστο και Χαλκίδα. Επίσης στην Αλεξανδρούπολη, την Καβάλα, το Καραμπουρνάκι (Νέα Κρήνη) Θεσσαλονίκης, στο Τουρκολίμανο, το Πασαλιμάνι και την Κοκκινιά του Πειραιά, σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, *Φάκελος Αγία Παρασκευή*.

Ο ακριβής αριθμός των προσφύγων που εποίκησαν τη Νέα Μηχανιώνα, κατά τα τέλη του 1926 ήσαν 180 οικογένειες από τη Μηχανιώνα, 125 οικογένειες από το Αυδήμι της Ανατολικής Θράκης, 80 από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ, 14 οικογένειες από το Καστέλι Κυζίκου και 32 συνολικά από άλλα χωριά της περιοχής Κυζίκου. Συνολικά 431 οικογένειες.²²

Η επιλογή του τόπου ανοικοδόμησης της Νέας Μηχανιώνας έγινε με συναισθηματικά και πρακτικά κριτήρια: «Μόλις ήρθαν εδώ στη (Νέα)Μηχανιώνα, την πρακτική την πήρανε οι ψαράδες. Θαλασσινό μέρος είναι, επειδή είναι από 'δώ το Καραμπορνου το μεγάλο, έχει ακρωτήριο, επειδή ανατολικά είναι το Φανάρι της Επανωμής, μεγάλο, το άλλο μικρό, λέει εδώ θα κάνουμε το χωριό μας...»²³

«...Όταν ήρθαμε από την Παλιά Μηχανιώνα ήρθανε 20 άτομα πιο μπροστά και είδανε και αρέσανε αυτό το χωριό, δηλαδή αυτή την περιοχή όπου έμοιαζε με την Παλιά Μηχανιώνα. Γιατί όπως βλέπετε είναι αυτή Μηχανιώνα τώρα, η Καινούρια, έτσι ήταν και η Παλιά

²¹ Οι τρατάρηδες της Καβάλας από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ, άρθρο του Κυριάκου Λυκουρίνου στο Δίκτυο «MIKRASIATIS.GR»

²² Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.57-63.

²³ Όπως και ανωτέρω, σελ.60.

Μηχανιώνα. Κάτω ήτανε θάλασσα, περιθαλάσσιο, κι απάνω ήταν τα σπίτια με τα καφενεία μαζί...»

Πήγαν και στην περιοχή του Οικονομείου, της Αγίας Τριάδας, αλλά δεν τους άρεσε ο τόπος, επειδή είχε όλο χωράφια, όντας αυτοί ναυτικοί και ψαράδες.²⁴

Από έρευνα του Υπουργείου Γεωργίας της Περιφέρειας Θεσσαλονίκης, τη δεκαετία του 1930, ενώ ο πληθυσμός της Νέας Μηχανιώνας ανήρχετο σε 1323 κατοίκους, 510 οικογένειες, κατά το έτος 1940 έφθασε τους 2283 κατοίκους.²⁵

Η Ν. Κερασιά ιδρύθηκε επίσης στα πλαίσια της ανταλλαγής των πληθυσμών το 1923 από την Κερασιά της Ανατολικής Θράκης, με αποτέλεσμα το 1928 στην απογραφή να καταγραφούν 263 κάτοικοι. Ο οικισμός που δημιουργήθηκε ονομάστηκε αρχικά Καραμπουρνού, μετονομάστηκε το 1926 σε Μεγάλο Έμβολο και από το 1979 μετονομάστηκε σε Ν. Κερασιά.

Η ρυμοτομική οργάνωση του οικισμού είχε διαμορφωθεί ήδη με την αρχική εγκατάσταση, παρόλο που το σχέδιο της διανομής κυρώθηκε το 1967, οπότε και δόθηκαν τίτλοι στους δικαιούχους.

Το 1986 καθορίστηκε διευρυμένο όριο οικισμού, στο σχήμα του οποίου γίνεται φανερή η επίδραση της άναρχης δόμησης στην περιοχή. Η Ν. Κερασιά το 1995 ενοποιήθηκε με τη Ν. Μηχανιώνα και αποτέλεσαν ένα Δήμο.

²⁴ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.69.

²⁵ Όπως και ανωτέρω, σελ.70.

Το Αγγελοχώρι ιδρύθηκε και αυτό κατά την ανταλλαγή πληθυσμών του 1923, αλλά οι περισσότερες από τις 740 οικογένειες του αρχικού οικισμού διασκορπίστηκαν σε άλλους οικισμούς του Νομού Θεσσαλονίκης, αλλά και των Νομών Καβάλας, Ημαθίας και Χαλκιδικής.

Στα πλαίσια της ανταλλαγής πληθυσμών του 1923, εγκαταστάθηκαν στο Αγγελοχώρι 75 οικογένειες από τον ομώνυμο οικισμό στον Ελλήσποντο και 8 οικογένειες από διάφορα μέρη της Μικράς Ασίας.

Από το 1918, **το Μεσημέρι** ήταν συνοικισμός της Επανωμής. Ο πληθυσμός του Μεσημερίου, αυξήθηκε σημαντικά μετά το 1922, όταν εγκαταστάθηκαν εκεί πρόσφυγες από τον Πόντο και την Ανατολική Ρωμυλία.

Στις ελληνικές πηγές το βρίσκουμε ως **Μεσημέρι**, η ελληνική διοίκηση το άλλαξε σε **Μεσημέριον**. Τα αρχαιολογικά ευρήματα που εντοπίστηκαν στο Μεσημέρι, κυρίως οι τρεις Μακεδονικοί τάφοι, αλλά και τα ερείπια βασιλικής που βρέθηκαν στην τούμπα του Αγίου Κωνσταντίνου, χρονολογούνται από την Εποχή του Σιδήρου, επίσης βρέθηκαν ερείπια και στην τούμπα Κοτζιά, στα βόρεια όρια του σύγχρονου οικισμού του Μεσημερίου. Όλα αυτά μαρτυρούν τη μακραίωνη Ιστορία της περιοχής.

Σύμφωνα με τους ερευνητές Γραμμένο και Heurtley, η πρώτη εγκατάσταση ανθρώπων στην περιοχή έγινε στην όψιμη νεολιθική εποχή. Ο πρώτος οικισμός αριθμούσε 12 σπίτια.

Ως την πρώιμη εποχή του χαλκού, καταστράφηκε και ξαναχτίστηκε άλλες πέντε φορές. Ο οικισμός αυτός, κατά τους ερευνητές Ασλάνη και

Καστανά, θεωρείται ο παλαιότερος στη Μακεδονία (Χάρη Αμανατίδη, *Μεσημερίου διαδρομή...*, Μεσημέρι 2006).

Στα βυζαντινά χρόνια, το Μεσημέρι υπαγόταν γεωγραφικά και διοικητικά στο Καπετανίκιον της Καλαμαρίας, που είναι η περιοχή από Καραμπουρνάκι - Χορτιάτη - Άγιο Πρόδρομο - Άγιο Μάμα - Ισθμό Κασσάνδρας - Θερμαϊκό - Καραμπουρνάκι.

Σύμφωνα με πληροφορίες περιηγητών του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, το Μεσημέρι ήταν μεικτός οικισμός χριστιανών και μουσουλμάνων, ενώ υπήρχε τζαμί.²⁶

Στην επανάσταση του 1821 υπό τον Εμμανουήλ Παππά, έλαβαν μέρος το Μάιο του 1821 οι κάτοικοι της Επανωμής και της περιοχής του Μεσημερίου, με αρχηγό τον Κωνσταντίνο Δουμπιώτη.

Το Μεσημέρι ήταν ένα τσιφλίκι, τσιφλίκι 20.000 στρεμμάτων, στο οποίο ζούσαν μουσουλμάνοι και χριστιανοί. Φαίνεται πως πριν τους βαλκανικούς πολέμους κατοικούσαν εδώ μόνο χριστιανοί Έλληνες, περίπου 130 άτομα.

²⁶ Κούσουλα Αικατερίνη, «Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 1912-1998», Θεσσαλονίκη 2000, σελ.176.

Τα επόμενα χρόνια οι γηγενείς κάτοικοι του εγκατέλειψαν τον οικισμό. Στη θέση τους ήρθαν χριστιανοί πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, συγκεκριμένα από την περιοχή της Νικομήδειας, το Αντά Παζάρ και το γειτονικό Κεστενέ Πουνάρ, που μιλούσαν την ποντιακή διάλεκτο. Επίσης ήλθαν και άλλοι πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη που μιλούσαν το εκεί ελληνικό ιδίωμα. Το 1928, το προσφυγικό πια χωριό, είχε πληθυσμό σχεδόν 350 άτομα.

Σε απογραφή του 1920 το Μεσημέρι της κοινότητας Επανωμής αποτελούσαν 118 κάτοικοι (78 άρρενες, 40 θήλεις).

Το Μεσημέρι, «σύμφωνα με πληροφορίες του γραφείου ΕΑΠ 1928, Θεσσαλονίκης, το αποτελούσαν 361 άτομα, που ήταν αμιγής προσφυγικός συνοικισμός και συγκεκριμένα 23 οικογένειες Θρακών (91 άτομα) και 69 οικογένειες (287 άτομα) που μιλούσαν ποντιακά από το Κεστενέ Μπουνάρ της Μικράς Ασίας. Από τις θρακικές οικογένειες, οι 18 ήταν ελληνόφωνες από το Σχολάρι, άλλες δε 5 ήταν από το Σελτζίκιοϊ [Μαραβελάκης-Βακαλόπουλος]».

ΤΟ ΚΕΣΤΕΝΕ ΠΟΥΝΑΡ

Κεστενέ Πουνάρ-Kestanepinari

Χωριό σε πλαγιά, στην κοιλάδα παραποτάμου του Melen dere, 43 χλμ. βορειοανατολικά του Αντά Παζάρ. Η ονομασία του οικισμού ήταν κοινή στο ελληνορθόδοξο και στο μουσουλμανικό στοιχείο.

Η λέξη είναι τουρκική και σημαίνει «Καστανοπηγή» (Kestane = κάστανος, rinar = βρύση, πηγή). Η ετυμολογία της ονομασίας πιθανότατα συνδέεται με το γεγονός ότι το χωριό ήταν κατάφυτο από καστανιές.

Το όνομα του οικισμού παραμένει και σήμερα το ίδιο (Kestanepinari). Το χωριό κατοικούνταν αποκλειστικά από ελληνορθόδοξο πληθυσμό, περίπου 150 οικογένειες.

Οι κάτοικοι του Κεστενέ Πουνάρ, όπως συνέβη και με άλλα χωριά της περιοχής, ήταν έποικοι από την περιοχή των Κοτυώρων του Πόντου, οι οποίοι μετοίκησαν μετά το 1885 για να εργαστούν στα μεταλλεία του Καρασού.

Μιλούσαν την ποντιακή διάλεκτο, αν και όλοι γνώριζαν την τουρκική γλώσσα.²⁷

ΤΟ ΑΝΤΑ ΠΑΖΑΡ

Οι πρώτοι ελληνορθόδοξοι κάτοικοι φαίνεται ότι ήρθαν από την Καππαδοκία (Νιγδη) και τον Πόντο (Νεοκαισάρεια), ενώ αργότερα μετοίκησαν εκεί Τσάκωνες και Ηπειρώτες, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή τη δεκαετία 1890-1900. Πληθυσμιακά το κυρίαρχο εθνοτικό στοιχείο της πόλης ήταν οι Αρμένιοι (περίπου 15.000-20.000), γρηγοριανοί οι περισσότεροι, αλλά και κάποιοι διαμαρτυρόμενοι, και ακολουθούσαν οι μουσουλμάνοι (περίπου 10.000-15.000, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και έποικοι από τη Βοσνία και τον Καύκασο).²⁸ Στα μέσα του 15^{ου} αιώνα στο χώρο υποδοχής των Ποντίων κατοίκων σημειώνεται πως οι προηγούμενοι κάτοικοί του ήταν αλατάδες.

Το 1771, ο χώρος όπου ευρίσκεται το Μεσημέρι ήταν ένα χωριό-τσιφλίκι αλατάδων, χριστιανών και μουσουλμάνων, με 14 μουσουλμανικά και 22 χριστιανικά σπίτια και αποτελούσε τμήμα της διοίκησης της Καλαμαριάς.²⁹

Πραγματικός πληθυσμός 673 κάτοικοι (344 άρρενες και 329 θήλεις) [Απογραφή 1940, 164].

Η διακόμευση του πληθυσμού του σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μεταπολεμικών απογραφών ήσαν: το έτος 1951: 797, το έτος 1961: 820, το 1971: 664, στην απογραφή του 1981: 761 και το 1991: 998 [Σταματελάτου, 535].³⁰

Το Μεσημέρι, αποσπάστηκε από την κοινότητα Επανωμής και έγινε ανεξάρτητη κοινότητα το 1946 με έκταση 11.913 στρέμματα.³¹

Εκείνη την εποχή, είχε 551 κατοίκους. Ανεξάρτητη κοινότητα παρέμεινε μέχρι το 1998, οπότε με το σχέδιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

²⁷ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

(<http://asiaminor.ehw.gr/Forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=12129>)

²⁸ (<http://youtu.be/OC7nCyFFjFM>)

²⁹ Η ονομασία προήλθε ετυμολογικά από τις λέξεις Καλή Μεριά και όχι από τα καλαμάρια.

³⁰ Άρθρο Λιθοξόου Δημ., ονόματα Οικισμών της Θεσσαλονίκης άρχοντα με Μ.

³¹ (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Α, 217/1946, Β.Δ. 4-5-1946)

«Καποδίστριας» εντάχθηκε στο Δήμο Επανωμής. Και σήμερα ανήκει, όπως και η Επανωμή στο Δήμο Θερμαϊκού.

ΚΡΟΥΣΣΙΣ, ΑΠΑΝΟΥΜΗ, ΕΠΑΝΩΜΗ, ΕΠΑΝΟΜΗ

ΚΡΟΥΣΣΙΣ (η) :

Περιοχή της αρχαίας Μακεδονίας στη δυτική Χαλκιδική η οποία πήρε το όνομά της από τους Κρουσσαίους, φύλο Θρακικό. Αναφέρεται κι απ' τον Θουκυδίδη : *«είχον δε τινάς ού πολλούς πελταστάς εκ της Κρουσσίδος γης καλουμένης»*.

Η Κρουσσίς ή Κρουσαία ή Κρουσσιάς, πήρε το όνομά της από τον Κρουσσεά, γιο του Μύγδονα, κατά τον Διονύσιο τον Αλικαρνασσεά. Ωστόσο οι Κρουσσαίοι ήταν Θρακικό έθνος που κατοικούσε στη χερσόνησο της Παλλήνης, τη σημερινή Κασσάνδρα.

Η Κρουσσίς αναπτυσσόταν ανατολικά του Ανθεμούντα κι εκτεινόταν από το ακρωτήριο Αιναίον, το Μεγάλο Έμβολο, ως την Αντιγόνεια, τον σημερινό Άγιο Παύλο.

Πόλεις της ήταν : η **Αινεία**, η **Σμίλα**, η **Κάμψα**, η **Γεγωνίς** η **Λίσσα**, η **Κάμβρεια** κι η **Λίπαξος**.³²

Μυγδονία : (γη με πολύ νερό) ήταν επαρχία της αρχαίας Μακεδονίας
Αινεία : Πόλη (στην τούμπα της σημερινής Μηχανιώνας) που έκτισε ο Αινείας (βασιλόπουλο της Τροίας, γιος του Αγχίση) αφού νικήθηκε από τους Αχαιούς και πήρε το δρόμο για το Λάτιο (Ιταλία). Έμεινε για καιρό στην περιοχή και παντρεύσε και την κόρη του Ανθεμούντα, (εξ ου και πόλη Ανθεμούντα = Γαλάτισσα).

Ανθεμούντα: κόρη του Αινεία που παντρεύτηκε στην περιοχή της σημερινής Γαλάτισσας και πήρε το όνομά της η περιοχή και ο ποταμός

³² Πηγές : *Επιτομές του Ζ βιβλίου των Γεωγραφικών του Γνάιου Πομπηίου Στράβωνος*, 67 πΧ – 25 μΧ).

που περνούσε από εκεί και χυνόταν στο μέρος, όπου σήμερα είναι το αεροδρόμιο «Μακεδονία»(Ανθεμούντας).

Λιμόρι : (Iemures, μνημούρι, λιμούρι) : Περιοχή νότια της Αίνειας, όπου βρέθηκαν πολλοί κιβωτιόσχημοι τάφοι της αρχαϊκής εποχής.

Προϊστορικά χρόνια : Οι οχτώ τούμπες (γήλοφοι) αποδεικνύουν ότι η περιοχή κατοικήθηκε από τότε αναφέρει ο Γάλλος αρχαιολόγος, Leon Rey, 1917. *Τούμπες Μετοχίτικες (Κριτσιανά)* : Βρέθηκαν όστρακα της υστερομυκηναϊκής περιόδου.

Ελληνιστική περίοδος (332 – 48 π.Χ.) : Κατά τον Ηρόδοτο (κατάλογοι Αθηναϊκής Συμμαχίας) ήταν γνωστές οι κάτωθι πόλεις στην περιοχή Κρουσσίς γή.

1. **Αίνια ή Αίνεια** : Αρχαία Μυγδονική πόλη ιδρυθείσα μετά τον Τρωϊκό πόλεμο από τον ήρωα της Τροίας Αινεία, γιό του Αγχίση. (1000 π.Χ.)

2. **Σμίλα** : Αναφέρεται από τον Ηρόδοτο σαν μία από τις αρχαιότερες πολίχνες της Μυγδονικής Κρουσιδας.

3. **Σκάψα ή Κάψα** : Εντάχθηκε στο συνοικισμό της Θεσσαλονίκης από τον Κάσσανδρο, το 315 π.Χ. Αναφέρεται επίσης και στους φορολογικούς καταλόγους της Αθηναϊκής συμμαχίας

4. **Γίγωνος** : Αναφέρεται στους φορολογικούς καταλόγους της Αθηναϊκής συμμαχίας από τον Θουκιδίδη και τον Ηρόδοτο. Τόπος που στρατοπέδευαν οι Αθηναίοι με τους συμμάχους τους, το 432 π.Χ. κινούμενοι από ξηράς και θάλασσας, από την Πύδνα προς την Ποτίδαια, με 70 τριήρεις.

5. **Αΐσα** - 6. **Κώμβρεια** - 7. **Λίπαξος** - 8. **Κίθας** - 9. **Τίνδη**

Ιστορικές αναφορές

- **352 μ.Χ.** : Επιτύμβιος βωμός στον περιβολότοιχο του Αγ. Γεωργίου με επιγραφή και χρονολογία «έτους ΒΝΤ» = 352 μ.χ. (εποχή Μ. Κωνσταντίνου)
- **1203** : Βυζαντινή περίοδος : Η Επανωμή υπάγεται γεωγραφικά και διοικητικά στο *καπετανίκιον* της Καλαμαριάς (Καλαμαρία = Καλή – μερία = καλά μέρη, τόποι)
- **Αρχές 14^{ου} αιώνα**: Εμφάνιση του οικισμού Επανωμής (τμήμα της Καλαμαριάς) σε ιστορικές πηγές. Η Επανωμή εμφανίζεται για πρώτη φορά σε έγγραφα του Άγιου Όρους ως Πανωμή
- **1302** - Πανωμή - Γεώργιος ο Θηριανός έχει αμπέλιον εις την *Πανωμήν* . . . (πρακτικό απογραφής Θέματος Θεσ/νίκης)
- **1316** - Παννωμίτης - Στέφανος ο *Παννωμίτης* που έχει κτήματα στην περιοχή της Ορμούλιας (αγιορείτικα έγγραφα στην μονή Δοχειαρίου)
- **1321** απογραφή - χωριό Λωρωτόν (Καραγιάννη): αναφέρεται πάροικος που έχει αμπέλι εις το Γιγνόν (Γίγωνος)
- **1321** : Αναφορές στα *Κριτσιανά* σε έγγραφα του Αγίου Όρους
- **1530**: Χτίζεται το μετόχι της Αγ. Αναστασίας. [κτητορική επιγραφή στο κεντρικό πυργόσπιτο (έτος ΖΛΗώ, μηνί Οκτωβρίω, Ινδικτιόνος Δ΄)]
- **1708 & 1710** : Υπάρχει αυτοκρατορικό φερμάνι στην Κωνσταντινούπολη για την φορολογία των Επανωμιτών με ημερομηνία 20/06/1708 και 31/01/1710
- **1708** : Με δύο φερμάνια οι κάτοικοι της *Επανωμής* ζητούν από την Υψηλή Πύλη να επέμβει για να εξετάσει το θέμα της υψηλής φορολογίας απο τους Τούρκους.
- **1724**: Χτίζεται ο Άγιος Γεώργιος. Φερμάνι προς τον ιεροδίκη Θεσ/νίκης για διενέργεια αυτοψίας στην Επανωμή, επειδή οι

δημογέροντες κατεδάφισαν το μικρό εκκλησάκι που υπήρχε και προχώρησαν στην κατασκευή μεγαλύτερης εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, χωρίς την άδεια της Υψηλής Πύλης.

- **1800** : Αναφορά σε ναυτικούς χάρτες σαν *Πανωμή*
- **1804** : Εγγραφή σε ιεροδικαστικό τεφτέρι αναφέρει ότι η *Arapoti ή Επανωμή* αποτελούνταν από μεικτό πληθυσμό χριστιανών και μουσουλμάνων
- **1806**, 11 Μαΐου: απαγχονισμός του Αγ.Αργυρίου από τους Τούρκους .
- **1810**: ενθύμηση σε εσώφυλλο Ευαγγελίου στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου: «1810 Σεπτεμβρίου 20, ήλθον κατά τύχην εις την Επανωμήν . . .»
- **1825** : Αφιερωματική επιγραφή σε εικόνα του Αγ. Γεωργίου (*Απανωμή*).
- **1865** Χτιζεται η εκκλησία της Κοιμήσεως Θεοτόκου.
- **1865** : Στήσιμο του Φάρου (το 1935 θα γίνει αυτόματος)
- **1875** : Αφιερωματική επιγραφή σε κολυμβήθρα του Αγ. Γεωργίου (*Απανωμή*).
- **1821 : 1824** : η πρώτη απογραφή μετά την Επανάσταση βρίσκει την Επανωμή με 115 ζευγάρια (ανδρόγυνα) χριστιανούς και 26 ζευγάρια μουσουλμάνους.
- **1862** : η Επανωμή αριθμούσε 183 σπίτια (όλοι χριστιανοί), ενώ το 1887 είχε 500 σπίτια
- **1900** : Αναφορά σε Τούρκικους φορολογικούς καταλόγους σαν *Απανωμή*
- **1909** : Αναφέρονται 3.000 κάτοικοι.
- **1918** : Η Επανωμή αποσπασθηκε διοικητικά απο την Καλαμαριά και αποτελεί πλέον ξεχωριστή κοινότητα με προσαρτημένους σ' αυτήν τους κάτωθι οικισμούς :

1. Όρμος (παραλία) 2. Ακματζαλή (Λάκκωμα) 3. Άνω & Κάτω Καραμπουρνού. 4. Νεοχώρι, 5. Μπαξέ, 6. Χατζή Μπαλή 7. Μετόχι Αγίου Παύλου, 8. Μετόχι Νέου Ρυσίου.

- **1926** : Κοινότητα Επανωμής
- **1935** : Πρώτη γεώτρηση επί προεδρίας Αστερίου Νάκου
- **1944** : 07/08/1944 : Σύλληψη και μεταφορά πεζή 350 ανδρών στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Παύλου Μελά.

Απ' αυτούς επέστρεψαν 335 και οι 15 μεταφέρθηκαν στη Γερμανία.

- **1946**, 10/02/1946: Αντικαθίσταται ο Παπα-Χρήστος Παπαχρήστος με τον Παπα-Μανώλη Μπουλάκη.
- **1948** : Ηλεκτροφωτισμός του χωριού
-

Επανάσταση 1821 :

Σύσσωμη η Επανωμή παίρνει μέρος στον ξεσηκωμό της Χαλκιδικής (Κασσάνδρα) με τον Εμμανουήλ Παπιά. Και ακολουθεί τον Κωνσταντίνο Δουμπιώτη, μέχρι την Κασσάνδρα. Μια τουρκική φάλαγγα, στο διάστημα αυτό, κατέκαψε τα χωριά Επανωμή και Μεσημέρι. Τότε κάηκε και η εκκλησία του Αγ. Γεωργίου μαζί με όλο το χωριό. Η εκκλησία ξαναχτίστηκε το 1835.

Οι Επανωμίτες οχυρώθηκαν στον Ισθμό της Κασσάνδρας και αμύνθηκαν σθεναρά μέχρι και τον Οκτώμβριο. Στις 12 Νοεμβρίου ο Λουμπούτ Πασάς διέσπασε τις αμυντικές γραμμές και κατανίκησε τους Έλληνες. Οι Επανωμίτες που είχαν σωθεί, διασκορπίστηκαν μαζί με τους άλλους Χαλκιδικιώτες στα νησιά Σκόπελο και Σκιάθο και άλλοι στη Φλώρινα και Καστοριά.

Όσοι πιάστηκαν, σφάχτηκαν στην πλατεία, οι υπόλοιποι ξέφυγαν στη Σκιάθο, Σκόπελο, σε άλλα μέρη της Θεσσαλίας και στην Εύβοια. Γύρισαν στις 27/12/1821 με την αμνηστία που έδωσε ο βαλής Θεσσαλονίκης, Μεχμέτ-Πασάς, κατόπιν αιτήσεως-παρακλήσεως του Εβραίου μεγαλέμπορου και μεταξέμπορου Ισαάκ. Έτσι άρχισαν να ασχολούνται με την σηροτροφία που ήταν και η κύρια απασχόλησή τους.

Μέχρι τώρα έχουν εντοπιστεί τα ονόματα 15 τουλάχιστον κατοίκων της Επανωμής που συμμετείχαν στην επανάσταση του 1821 και αργότερα στον τακτικό στρατό του Καποδίστρια οι περισσότεροι, αν όχι όλοι από αυτούς είναι σήμερα άγνωστοι στον τόπο τους.

Ας γνωρίσουμε μερικούς ήρωες της περιοχής της Επανωμής: **Χριστόδουλος Θεοδώρου**, γεννημένος το 1796, **Βασίλειος Αντωνίου** γεννημένος το 1790, **Τριαντάφυλλος Κώστας**, γεννημένος το 1793 και

Αγγελής Λάμπρου, που φέρεται να έχει γεννηθεί το 1796. Ο Αγγελής Λάμπρου πολέμησε για την πατρίδα του Μακεδονία, υπό τις διαταγές του Κωνσταντίνου Δουμπιώτη. Συμμετείχε στις μάχες της Κασσάνδρας, του Σχοινόλακα της Πελοποννήσου, το 1825 κατά του Ιμπραήμ υπό τον Καρατάσο, στα Βρυσάκια της Εύβοιας και στη Σκιάθο υπό τον οπλαρχηγό Μπίνο, στην Αταλάντη το 1827 υπό τον Αθανάσιο Σαραφιανό και στα Ψαρά.

Υπηρέτησε μέχρι το 1828. Αργότερα κατατάχτηκε στη χιλιαρχία του Καρατάσου και στο τάγμα του Τόλια Λάζου με βαθμό πένταρχου και λίγο αργότερα, το 1830, στο τάγμα του Αποστολάρα ως δεκανέας. Απεβίωσε προ του 1865. Η γυναίκα του Ελένη, το 1865, υπέβαλε από τη Χαλκίδα αίτηση για δικαίωση των εκδουλεύσεων του συζύγου της.

Ο Αγγελής Λάμπρου κατετάγη στην δεύτερη τάξη των υπαξιωματικών.

33

Απογραφές οικιών και κατοίκων:

1861 = 183 σπίτια

1906 = 420 σπίτια - 2940 κάτοικοι (άπαντες Έλληνες)

1913 = 2948 κάτοικοι

1920 = 3430 (+1017 παροικούντες)

1928 = 3.589 κάτοικοι

1940 = 4.210 κάτοικοι

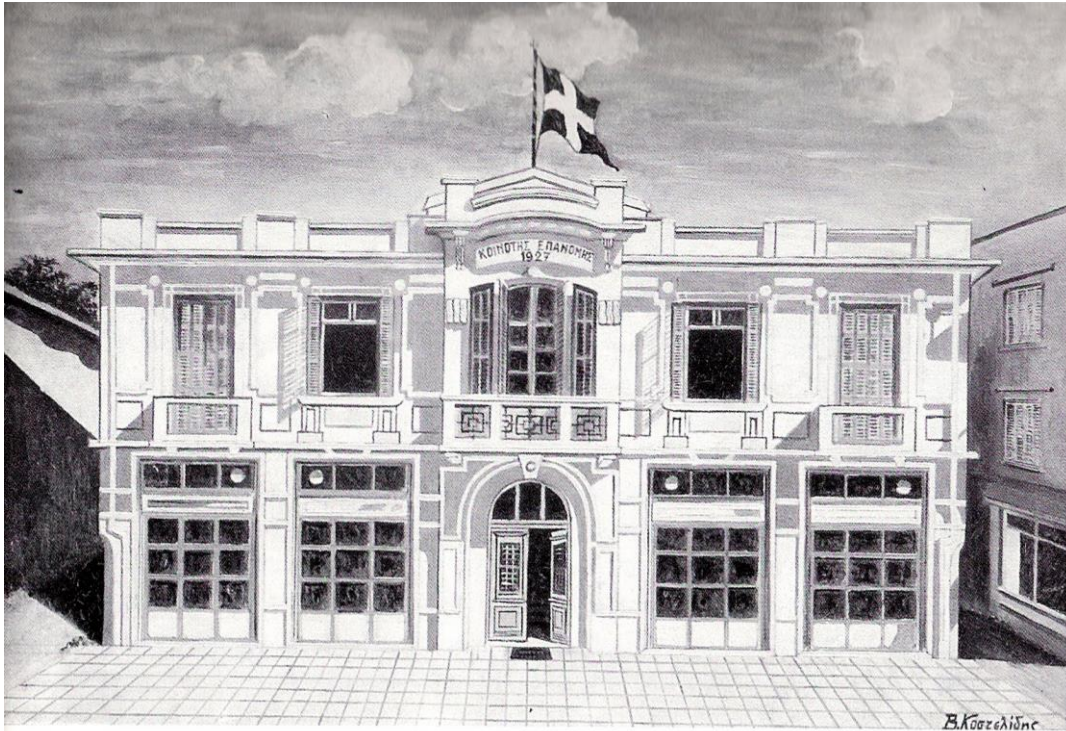
1951 και 1961 = 4.658 κάτοικοι

1971 = 4633 κάτοικοι

1981 = 4.934 κάτοικοι

2001 : 8.652 κάτοικοι εκ των οποίων οι 4.400 άνδρες και 4.252 γυναίκες.

³³ Πληροφορίες από www.doumbia-istoria.blogspot.com

Κτίριο Κοινότητας Επανομής (έργο του ζωγράφου Ι. Κωστέλιδη).

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΩΜΗΣ

Η Επανωμή απέχει μόλις 25 χιλιόμετρα από την Θεσσαλονίκη. Πολλοί είναι αυτοί που τα τελευταία χρόνια αναζητώντας ποιότητα ζωής, χωρίς όμως να φύγουν μακριά από την πόλη, κτίζουν την κατοικία τους στην Επανωμή.

Η Επανωμή έχει πληθυσμό 16000 κατοίκους οι οποίοι το καλοκαίρι φτάνουν τους 60000. Αυτό οφείλεται στις πολλές παραθεριστικές κατοικίες που υπάρχουν στην περιοχή.

Σαράντα χιλιόμετρα ακτογραμμής, περιμένουν τον επισκέπτη, για να χαρεί τα κρυστάλλινα νερά και την χρυσή αμμουδιά. Οι δύο δημοτικές πλαζ, στο Κτήμα του Καραγκιόζη και στον όρμο Επανωμής, όπως επίσης και η δημοφιλής παραλία στο Φανάρι, η ακτή Αγελαδάρικο, η ακτή Μεσημεριού και η παραλία του Ποταμού με το γνωστό Ναυάγιο, αποτελούν πόλο έλξης για αλλοδαπούς αλλά και για Έλληνες τουρίστες που κατακλύζουν την περιοχή.

Ειδικά η Παραλία του Ποταμού, νοτιοανατολικά του οικισμού της Επανωμής, αποτελεί πλέον πρότυπο παραλίας σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα, καθώς διακρίνεται, εκτός από τη φυσική της ομορφιά, για την καθαριότητα και την άψογη οργάνωσή της.

Από την ακτή, φαίνεται ακόμη και σήμερα το Ναυάγιο, ένα πλοίο που συμμετείχε σε εργασίες για την πλαζ της περιοχής, αλλά βούλιαξε, γύρω στο 1967-1970. Στην Παραλία του Ποταμού, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει την καταγάλανη θάλασσα και ταυτόχρονα να συνδυάσει τη γυμναστική με τη διασκέδαση, στις εγκαταστάσεις του βόλεϋ και του τέννις. Την ίδια ώρα, κάτω από τις ομπρέλες, μπορεί να πει τον καφέ ή το ποτό του σ' ένα από τα πέντε οργανωμένα δημοτικά αναψυκτήρια. Η παρουσία ναυαγοσώστη, με στόχο την ασφάλεια των λουομένων, είναι συνεχής.

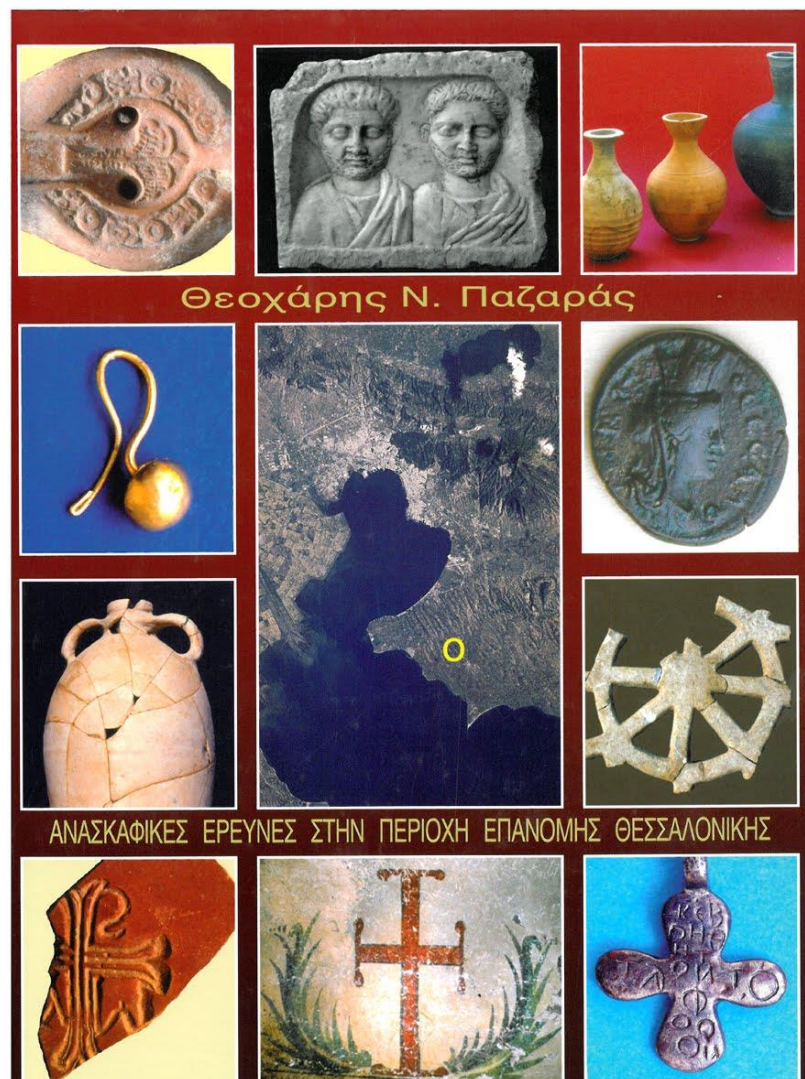
Στις ταβέρνες της Επανωμής δίπλα στο κύμα, απολαμβάνει κανείς, χωρίς υπερβολή, το πιο φρέσκο ψάρι της Ελλάδας, χάρη στη μοναδική μέθοδο που χρησιμοποιείται από τους ψαράδες της περιοχής. Με το «ταλιάνι» ή «θυνείο», όπως ονομαζόταν στην αρχαιότητα, οι ψαράδες καταφέρνουν να παγιδεύουν τα ψάρια ζωντανά στα δίχτυα που έχουν τοποθετήσει σε δοκούς μέσα στη θάλασσα. Τα ψάρια παραμένουν ζωντανά μέσα στα δίχτυα, μέχρι την ώρα που θα γίνει το «ξεψάρεμα», που θα βγουν δηλαδή τα ψάρια, για να καταλήξουν όσο πιο φρέσκα γίνεται, στο πιάτο μας.

Από τους σπουδαιότερους αρχαιολογικούς χώρους είναι το νεκροταφείο στη θέση Λιμόρι, το οποίο εντοπίστηκε βορειοδυτικά της Επανωμής.

Πρόκειται για οργανωμένο παλαιοχριστιανικό χώρο ταφής ο οποίος ήταν σε χρήση όλο τον 4^ο και το πρώτο μισό του 5^{ου}μ.Χ. αιώνα.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως 42 τάφους διαφόρων κατηγοριών, μέσα και γύρω από τους οποίους βρέθηκαν αρκετά σκεύη, αγγεία, κοσμήματα, αλλά και νομίσματα που χρονολογούνται από το τέλος του 2^{ου} μέχρι τις αρχές του 5^{ου}αιώνα.

Το πλήθος, αλλά και η ποικιλία των ευρημάτων μαρτυρούν ότι η τοπική κοινωνία της περιοχής ήταν ευημερούσα.

Ανατολικά του νεκροταφείου στο Λιμόρι, στη θέση Μπγιαδούδι, ήρθαν στο φως τα ερείπια μιας τρίκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής. Ο

ναός διέθετε πλούσιο γλυπτό αρχιτεκτονικό διάκοσμο, με πολύχρωμα μάρμαρα και ψηφιδωτά με φύλλα χρυσού και αργύρου.

Τρία χιλιόμετρα νότια της Επανωμής βρίσκονται τα **Κριτζιανά**, ένα από τα τέσσερα μεγάλα μετόχια της Μονής της Αγίας Αναστασίας. Δυστυχώς δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα στοιχεία για τον τοπικό πληθυσμό ή την έκταση των Κριτζιανών. Το βέβαιο είναι ότι το 1530, τα Κριτζιανά υπάγονται ήδη στο Μετόχι της Αγίας Αναστασίας. Με την πάροδο των ετών το χωριό Κριτζιανά εξαφανίστηκε, χωρίς να έχει εντοπιστεί η ακριβής του θέση, η οποία το πιο πιθανό είναι να βρισκόταν στο σημερινό μετόχι της Αγίας Αναστασίας.

Το μετόχι είναι χτισμένο με οχυρωματικό τρόπο, καθώς την εποχή που κατασκευάστηκε, οι πειρατικές επιδρομές ήταν συχνό φαινόμενο στην περιοχή. Το κτιριακό συγκρότημα, τμήματα του οποίου σώζονται σε καλή κατάσταση, αποτελούνταν από το κεντρικό πυργόσπιτο, την εκκλησία, κελιά, φούρνο, μαγειρείο, αχυρώνα και δύο αμυντικούς πύργους.

Μετόχι της Αγίας Αναστασίας

Μετά την περιήγηση στο Μετόχι της Αγίας Αναστασίας, ο επισκέπτης αξίζει να κάνει μία στάση για να ξεκουραστεί κάτω από την πυκνή

φυλλωσιά, του μεγάλου πλάτανου και να θαυμάσει ταυτόχρονα ένα μνημείο της φύσης, που υπολογίζεται ότι είναι χιλίων ετών.

Αξίζει επίσης μία επίσκεψη στο ναό του Αγίου Γεωργίου. Πρόκειται για τον παλαιότερο ναό της περιοχής, ο οποίος ανοικοδομήθηκε το 1835, αλλά και στο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, ο οποίος κτίστηκε το 1865. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι πλούσιες αγιογραφίες και οι βυζαντινές εικόνες που φυλάσσονται στο ναό.

Σε απόσταση 4 χιλιομέτρων νότια του οικισμού της Επανωμής, στη θέση Τσαϊρι, βρίσκεται μία μικρή όαση φυσικού κάλλους, ο υδροβιότοπος της Επανωμής. Η περιοχή είναι ενταγμένη από το 1983 στο Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000. Στα ήσυχά νερά του υδροβιότοπου, βρίσκουν καταφύγιο 80 διαφορετικά είδη πουλιών, μεταξύ των οποίων ερωδιοί, πάπιες, κορμοράνοι και φασιανοί.

Εξίσου σημαντική είναι και η χλωρίδα της περιοχής, καθώς εδώ φύονται περίπου 2.500 άνθη και φυτά. Κάθε Σαββατοκύριακο, ο υδροβιότοπος προσελκύει χιλιάδες φυσιολάτρες, οι οποίοι φθάνουν στο σημείο, για να παρατηρήσουν από κοντά την πανίδα και τη χλωρίδα, αλλά και να χαρούν το σπάνιας ομορφιάς φυσικό περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η εγκατάσταση- Το ξεκίνημα στη νέα πατρίδα

Η πρώτη εγκατάσταση των προσφύγων ήταν στην αρχή τραυματική: τα αντίσκηνα, ο δυνατός Βαρδάρης, η έλλειψη βασικών αγαθών ένδυσης, κλινοσκεπασμάτων, διατροφής, μαζί με την αβεβαιότητα και την ανησυχία για το τι θα συμβεί την επαύριο επιδρούσαν στην καθημερινότητα των προσφύγων. Όμως, τελικά, οι αντιξοότητες χαλύβδωσαν τη θέλησή τους να ριζώσουν και να ζήσουν σαν άνθρωποι στο χώρο που τους παραχωρήθηκε και έμελε να γίνει η νέα τους πατρίδα.

Για την ανοικοδόμηση των προσφυγικών εγκαταστάσεων στην ακτή του Θερμαϊκού συγκροτήθηκαν επιτροπές οικισμών με σκοπό την επιλογή και αυτοψία της περιοχής. Για την Περαιά την επιτροπή απετέλεσαν ο Κωστής Ζόπος, Γεώργιος Καρακώστας και Γεώργιος Γεωργιάδης.

Αυτοί, αφού έκαναν μια λεπτομερειακή αυτοψία της περιοχής και της έκτασης που θα καταλάμβανε το νέο χωριό, τη λειτουργικότητα του χώρου, ώστε να πληροί τις ανάγκες διαβίωσης και επιβίωσης, απεφάσισαν να χτίσουν τη νέα τους ζωή στο ψήλωμα και να αφήσουν ελεύθερον τον κάμπο για να δοθεί προς καλλιέργεια. Ακόμη προτιμήθηκε η εγκατάσταση μακριά από τα λιμνάζοντα νερά, τα έλη, τα σύννεφα των κουνουπιών και τη νοτερή ανάσα της αλμύρας της θάλασσας.

Πρακτικοί τοπογράφοι της χάραξης του χωριού της Περαιάς αναδείχθηκαν ο Αργύρης Πανδίρης, ο Δημήτρης Αλεξίου, ο επιλεγόμενος κάλφας, ο Χατζής Παπαϊωάννου και μερικοί άλλοι που βοηθούσαν στην τέλεση του έργου. Έτσι με μοναδικά όργανα μέτρησης το κοφτερό τους μάτι και καθρόνια και νήματα, όρισαν τετράγωνα και πλατείες.

Από τα ψηλότερα μέρη του χωριού είναι ορατός ο Όλυμπος, τα Πιέρια όρη, ο Χολομώντας και ο Χορτιάτης και στα «πόδια» του χωριού απλώνεται ο κάμπος και στο βάθος η θάλασσα και πέρα αυτής η αρχόντισσα Θεσσαλονίκη.

Στην αρχή ήλθαν στην περιοχή οκτώ οικογένειες. Κατόπιν έφθασαν Θρακιώτες και Μικρασιάτες. Πολλοί από αυτούς είχαν έλθει με συγγενείς και συμπατριώτες τους και για το λόγο αυτό και λόγω της ψυχολογίας που επικρατούσε, που όλοι αναζητούσαν κάποια

παρηγορία και υποστήριξη, αμέσως ανεφύει το πρόβλημα της οριοθέτησης των περιοχών εγκατάστασης των κοινής προέλευσης προσφύγων.

Έτσι για να υπάρχει ομοιογένεια των κατοίκων αποφασίστηκε το χωριό να χωρισθεί σε τρία μέρη, πράγμα το οποίο δεν τηρήθηκε απαρέγκλειτα: Οι Καραμπουρνιώτες στην ανατολική πλευρά, οι Καλλιπολίτες και γενικά όλοι οι Θρακιώτες στο κέντρο και στα δυτικά οι Τζιμοβασιώτες και οι περίοικοι της Σμύρνης.³⁴

Με δάνεια και υλικά που παραχώρησε η Ε.Α.Π. Θεσσαλονίκης άρχισε η ανοικοδόμηση. Οι κάτοικοι έφτιαχναν πλιθιά κοντά σε περιοχές που είχε νερό, όπως η βρύση του Πανδύρη, παλαιότερου κάτοικου, και δίπλα στο ανατολικό ρέμμα της Περαιάς. Τα καδρόνια, τα μαδέρια και τα κουφώματα τούς τα παρείχε ο Εποικισμός, βάσει καταστάσεων που τηρούνταν από υπάλληλο του Εποικισμού, που για την Περαιά ήταν ο κύριος Μιχαλάκης Στεφανίδης.

Βαθειά θρησκευόμενοι οι Περαιώτες έκτισαν με υλικά από κατεδάφιση πρότερων κτισμάτων του κτήματος Χατζή-Μπαλή, Τούρκου αξιωματούχου που έφυγε με την Ανταλλαγή, το ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος.

Οι πρωτομάστορες του ναού ήσαν οι Δημήτριος Αλεξίου, Ζαχαρίας Παπαζαχαρίου, αδελφοί Χατζηβαλάση, αδελφοί Ψαθά, ο Μιχάλης Ματζάρης και ο υιός του Νίκος και ο Αχιλλέας Ράλλης. Και πρώτος ιερέας του χωριού ήταν ο Παπαγιάννης, Παπαϊωάννου ή Παπαγιαννάκης.³⁵

³⁴ Στεφανίδη Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ.22, 27.

³⁵ Όπως και ανωτέρω, σελ.31-32.

Ο Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Περαιάς

Μέχρις ότου όμως να κτιστεί η εκκλησία, για ένα διάστημα οι Περαιώτες εκκλησιάζονταν υπαίθρια. Κάτω από μια μεγάλη συκιά, ανάμεσα στα οικόπεδα του Τηλέμαχου Παρίση και της Χρυσούδαινας, όπως την έλεγαν, σε ένα μικρό χώρο κλεισμένο με κουβέρτες και κιλίμια, προσέρχονταν ευλαβικά οι Περαιώτες και οι Περαιώτισσες για να εκκλησιαστούν και να ευλογηθούν από τον πρώτο Περαιώτη Ιερέα, τον Παπαγιάννη, Παπαϊωάννου ή Παπαγιαννάκη. Μετά αφού κτίστηκαν τα σπίτια και για ένα διάστημα η εκκλησία και το πρώτο σχολείο της Περαιάς στεγάστηκαν σ' ένα σπίτι στην αρχή του χωριού .

Σήμερα Προϊστάμενος του Ιερού Ναού είναι ο Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κουρασαντζής.

Στην Περαιία, όσοι εγκαταστάθηκαν, δήλωσαν αμπελουργοί και για το λόγο αυτό τους παραχωρήθηκε κλήρος 22,5 στρεμμάτων όταν η οικογένεια είχε δύο μέλη. Για οικογένεια με τρία μέλη προστίθετο και άλλο $\frac{1}{4}$ του κλήρου. Εάν δήλωναν ότι ήταν γεωργοί θα τους παραχωρούνταν κλήρος 30 στρεμμάτων για δύο άτομα κ.ο.κ.

Ο Εποικισμός τους έδωσε και από ένα άλογο και μία κατοικία. Έτσι εγκαταστάθηκαν οι περισσότερες οικογένειες οριστικά στην Περαιία, το χειμώνα του 1925. Τα σπίτια δεν είχαν κάτω από τα κεραμίδια οροφή και έμπαζαν αέρα, κρύο και σκόνη.

Και το καλοκαίρι, επειδή είχαν χρησιμοποιηθεί και τσιμεντόλιθοι για την ανοικοδόμηση των τοίχων, πυρώνονταν από τον ήλιο και η ζέστη ήταν αφόρητη.

Τα πρώτα χρόνια, μέχρι να γίνουν τα αμπέλια, οι κάτοικοι ασχολήθηκαν με καπνά, λαχανικά και οικιακή εκτροφή ζώων για τις ανάγκες της οικογένειας και έκαναν κανένα μεροκάματο στον Εποικισμό, στα γύρω χωριά και στην αγορά της πόλης της Θεσσαλονίκης για να συμπληρώνουν το εισόδημά τους.³⁶

Το πρόβλημα της υδροδότησης, που στην αρχή κουβαλούσαν το πόσιμο νερό από τη λεγόμενη «Βρύση του Παντίρη», το ξεπέρασαν με εθελοντική εργασία, χρησιμοποιώντας το νερό από την πηγή, γνωστή ως «η Μάνα του Νερού». Το 1926 ξεκίνησαν να φέρνουν το νερό από τη «Μάνα του Νερού», μεταφέροντάς το με πήλινους σωλήνες, σε μία απόσταση 3,5 χιλιομέτρων και με κλίση εδάφους 1/1000 και κατηύθυναν την απορροή σε τρεις βρύσες: μία στου Δ.Παντίρη, μία στον περίβολο της εκκλησίας και μία στου Μαρίνου Σπυράκου. Το έργο αποπερατώθηκε και την Κυριακή, 29 Μαΐου 1927, το νερό ήλθε στο χωριό.³⁷

Το κράτος προσπαθούσε να στρέψει τους κατοίκους της Περαιίας στη γεωργία και τους παρείχε φυτά καπνού και καλλιεργητικά δάνεια. Ακόμη καλλιεργούσαν και ντομάτα και την παραγωγή της, καθώς και

³⁶ Ματζάρης Αντώνης, Ο νονός μου ο Καλόγερος, Εκδόσεις Μπαλτά, Γλύφα Βαρθολομιού Ηλείας, 2012, σελ.186-187.

³⁷ Όπως και ανωτέρω, σελ.187.

την πάστα, δηλαδή τη σάλτσα που την παρασκεύαζαν οι νοικοκυρές, την πουλούσαν στην αγορά της Θεσσαλονίκης.

Τα έτη 1929 και 1930 δεν ήταν πολύ καλά για τις καλλιέργειες του χωριού γιατί είχε κακοκαιρία και φοβερή χαλαζόπτωση, με αποτέλεσμα την τέλεια καταστροφή των καπνών. Τότε στράφηκαν στην καλλιέργεια, που γνώριζαν καλύτερα από τις παλαιές πατρίδες, την αμπελοργία.

Όμως ο συνεχής δανεισμός από τις Τράπεζες, δημιούργησε μία αφόρητη κατάσταση για τις οικογένειες και μέχρι να κατορθώσουν να αποπληρώσουν τα δάνεια, πέρασε όλη η δεκαετία 1930-1940 και έφτασε ο πόλεμος και η Κατοχή.³⁸

Αναφορικά με τους γείτονές τους, οι Επιβατιανοί με επικεφαλής τον Μιχαήλ Βέικο και τον Αθανάσιο Σταμπουλίδη ήλθαν σε διαπραγματεύσεις με την Ε.Α.Π της περιφέρειας Θεσσαλονίκης για το χώρο οριστικής τους εγκατάστασης και την έκταση των κλήρων που θα τους παρέχονταν.

Αρχικά τους προτάθηκε να τους δοθούν εκτάσεις στην περιοχή του Σχολαρίου. Αρνήθηκαν. Τους παραχωρούνταν η περιοχή που σήμερα ευρίσκεται η Ανωτάτη Σχολή Πολέμου, αλλά και πάλι αρνήθηκαν. Επιθυμούσαν να καταλάβουν την περιοχή, γνωστή ως Μπαχτσέ Τσιφλικ. Αργοπορώντας, όμως, στην οριστική λήψη απόφασης, είχαν καταλάβει την περιοχή οι κάτοικοι της Αγίας Τριάδας, κατεβαίνοντας και απλωνόμενοι από την περιοχή Χατζή-Μπαλή της Επανωμής.³⁹

Τελικά το Μπαχτσέ-Τσιφλικ προκρίθηκε ως ιδανικότερος τόπος εγκατάστασης των κατοίκων των Επιβατών χερσονήσου Καλλιπόλεως, διότι ο χώρος προσομοίαζε με την παλαιά τους πατρίδα, είχε τρεις πηγές πόσιμου νερού στην άνω περιοχή, όπου σκέφθηκαν να οικοδομήσουν τον οικισμό τους και στον κάμπο είχε πολύ καλής ποιότητας έδαφος.

Πρώτοι ήλθαν και εγκαταστάθηκαν πτωχοί γεωργοί, οι οποίοι άρχισαν να φυτεύουν καλαμπόκι και μπουστάνια για να δοκιμάζουν την αποδοτικότητα των κλήρων και να διαπιστώσουν, αν μπορούν να επιβιώσουν με αυτές τις καλλιέργειες. Οι καλλιέργειες, λόγω του κακού

³⁸ Όπως και ανωτέρω, σελ.199-200.

³⁹ Καριώτης Χ. Γιώργος, Νέοι Επιβάτες, εικόνες απ'το παρελθόν, Εκδόσεις bsa, adv, Περαιά, 2001.

καιρού δεν απέδωσαν και οι κάτοικοι λάμβαναν βοήθεια από την Υπηρεσία Εποικισμού. Οι αλιείς πήραν δάνειο 10.000 δραχμών, ενώ στους γεωργούς δόθηκε από ένα άλογο σε κάθε οικογένεια. Μέχρι το 1930 καλλιεργούσαν τα εδάφη, δίχως να έχει γίνει καθορισμός και απόδοση των κλήρων στους πρόσφυγες.

Λίγο αργότερα κατέφθασαν με δικά τους πλωτά μέσα οι πιο πλούσιοι κάτοικοι και επιβίωναν τον πρώτο καιρό πωλώντας αντικείμενα που έφεραν μαζί τους, όπως ρουχισμό, χαλιά, κοσμήματα κ.α. Μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1930 κατέφθαναν οικογένειες Επιβατιανών και προσωρινά στεγάζονταν στα εγκαταλειφθέντα σπίτια των Τούρκων κολλήγων του τσιφλικιού και σε αντίσκηνα που είχε στήσει ο Στρατός.

Με τις οδηγίες και τη ρυμοτόμηση της περιοχής από έναν Ρώσο τοπογράφο, άρχισε η κατασκευή του οικισμού με πλίνθους, πέτρες και την οικονομική και υλική στήριξη του Εποικισμού.⁴⁰

Οι αμπελοκαλλιεργητές των Επιβατών έγιναν και πάλι καλλιεργητές στη νέα τους πατρίδα και το καλοκαίρι του 1925 άρχισαν να καλύπτουν εκτάσεις κοντά στη θάλασσα, με ποικιλίες που καλλιεργούνταν στην περιοχή και δέχονταν οδηγίες και συμβουλές από τον Γεωργικό Συνεταιρισμό της γειτονικής Επανωμής.

Το 1926 προτάθηκε με υποδείξεις Επιβατιανών κατοίκων της Ξάνθης να καλλιεργήσουν καπνά, αλλά, επειδή δεν είχαν γνωριμίες και διασυνδέσεις με εμπόρους, δεν κατόρθωσαν να πωλήσουν την παραγωγή και τους έμεινε αδιάθετη, στοιβιασμένη σε ντάνες.

Για τις θρησκευτικές τους ανάγκες οι κάτοικοι των Νέων Επιβατών πήγαιναν στην Επανωμή ή στην εκκλησία των Ταξιαρχών στην Κερασιά.

⁴⁰ Καριώτης Χ. Γιώργος, Νέοι Επιβάτες, εικόνες απ'το παρελθόν, Εκδόσεις bsa, adv, Περαιά, 2001.

Ιερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών Ν.Κερασιάς

Ο Ιερός Ναός λέγεται ότι κτίστηκε περίπου το έτος 1800. Μία μαρμάρινη πλάκα αναφέρει ότι έγινε η ακολουθία των εγκαινίων το έτος 1818, στις 16 Δεκεμβρίου.

Μία μετατροπή έγινε, μία προσθήκη του νάρθηκα και του γυναικωνίτη, περί το έτος 1893, όπως αναφέρουν τα έγγραφα της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, διότι ζητήθηκαν η άδεια και η έγκριση από την Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού για τα έργα.

Η ύπαρξη του κτιρίου οφείλεται σε θαυματουργική εμφάνιση της εικόνας του Αρχαγγέλου Μιχαήλ που ήταν θαμμένη στον τόπο του σημερινού Ιερού Ναού, δεν γνωρίζουμε από πότε, ούτε έγινε εξακρίβωση από συντηρητές και ειδικούς για το έτος κατασκευής και αγιογραφήσεως της θαυματουργού ιεράς εικόνας.

Θαύματα έχουν γίνει πολλά, όπως πληροφορούμαστε από διηγήσεις πιστών ηλικιωμένων ανθρώπων από την περιοχή και κυρίως από Επανωμίτες, οι οποίοι διατηρούν την μνήμη κάποιου θαύματος, είτε στην οικογένειά τους είτε από μνεία κάποιου συγγενή τους.

Το 1925, το καλοκαίρι, αποπερατώθηκε ένα πρόχειρο κτίσμα, ο ναός της Οσίας Παρασκευής, που χωρούσε 80 άτομα και στολίστηκε με κειμήλια που είχαν φέρει μαζί τους οι πρόσφυγες. Από το 1929 μέχρι το 1945 χτίστηκε ο νέος ναός της Οσίας Παρασκευής, στη θέση όπου βρισκόταν ο κουλάς του Μπέη.

Μέσα στον πρώτο ναό, τις ώρες που δεν γινόταν λειτουργία και με την αλληλοδιδασκτική μέθοδο, στεγάστηκε και λειτούργησε το πρώτο σχολείο των Νέων Επιβατών. Τα βιβλία παρείχε το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδος και, επειδή ήταν το μοναδικό σχολείο στην περιοχή, φοιτούσαν σ' αυτό και οι μαθητές των γύρω προσφυγικών οικισμών. Όταν τελείωναν τη στοιχειώδη εκπαίδευση, πήγαιναν στο Γυμνάσιο της Επανωμής.

Από το 1927 τάξεις του Δημοτικού στεγάστηκαν στην οικία του Ιορδάνη Χατζηφιλίππου, που δώρισε την οικία του στην Κοινότητα και πρώτος δάσκαλος του σχολείου ήταν ο Φίλιππος Καργόπουλος, απόφοιτος των Ελενείων Διδασκαλείων και έχοντας διδακτική πείρα από τα Αρχιγένηια Εκπαιδευτήρια των Επιβατών. Αργότερα, μαζί του δίδαξε και η Μαριώρα Βέικου.

Στα πρώτα χρόνια της εγκατάστασης στην περιοχή, η ελονοσία μάστιζε τους κατοίκους που δέχονταν τη βοήθεια της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής που οι νοσοκόμες της παρείχαν χάπια κινίνου στους ασθενείς και εμβολίαζαν τα παιδιά για την πρόληψη της ασθένειας.

Ιδρύθηκαν από τη Διευθύντρια της Σχολής εργαστήρια πλεκτικής και χειροτεχνίας και οι νέες απασχολούνταν και πληρώνονταν και διέθεταν τα έργα τους προς πώληση. Τα χρήματα που κέρδιζαν, ανήκαν στη Σχολή, τα διέθεταν για την υγειονομική περίθαλψη των κατοίκων των γύρω προσφυγικών οικισμών.

Δραστήριοι και τολμηροί, όπως ήταν και στην παλαιά τους πατρίδα, οι Επιβατιανοί ναυπήγησαν πολλά πλοίαρια, κατά το παράδειγμα του Νικολάου Μπάρμπα(1910-1993), και τα χρησιμοποίησαν άλλα ως αλιευτικά, άλλα ως εμπορικά και άλλα ως μεταφορικά των κατοίκων και των Θεσσαλονικέων τουριστών, εκτελώντας τακτικά δρομολόγια.

Ναυτικοί και ιδιοκτήτες πλωτών μέσων ήταν ο Κωνσταντίνος Παπάκης με τη βάρκα του «Θράκη», οι αδελφοί Δημήτριος και Νικόλαος Αράπης με το σκάφος αρχικά το «Χελιδών» και κατόπιν προστέθηκαν και τα

σκάφη «Αγία Βαρβάρα», «Ελλάς» και «Ναυτίλος», που αγοράστηκαν συνεταιρικά με τον Α.Τζώρτζη και Δημ.Γκιγκιλίνη. Ακόμη ήταν ο «Ποσειδών» του Σωκράτη Σίμου, το «Αλέκος» των Βουρβούτη-Ζαχαριάδη, ο «Έρωσ» του Χρήστου Κουτσού, η «Ευαγγελίστρια» του Σ.Σβωλάκη και τα μικρότερα «Σπέτσες», «Μπουμπουλίνα», «Κούταλη», «Γρανικός» και «Ελπίδα».

Η εμπορική και τουριστική κίνηση από τη Θεσσαλονίκη προς τις ακτές του Θερμαϊκού εξυπηρετούνταν απρόσκοπτα με πυκνά δρομολόγια και ναύλα, μέχρι την περίοδο του 1940. Όσο για την εξυπηρέτηση των πλοιαρίων κατασκευάστηκε, το 1928, η ξύλινη αποβάθρα, που έλυσε το πρόβλημα της προσέγγισης της στεριάς και επίσης φωταγωγήθηκε όλη η παραλία. Αργότερα, το 1936, η σκάλα αντικαταστάθηκε από μία σιδερένια κατασκευή και επιμηκύνθηκε.

Άρχισαν να κτίζονται κέντρα εστίασης και διασκέδασης και οι αστοί της Θεσσαλονίκης ανακάλυψαν τις ακτές της Περαιάς, των Νέων Επιβατών και της Αγίας Τριάδας, ως θέρετρα αναψυχής και κοσμικής διασκέδασης. Αλλά και οι πλούσιοι κάτοικοι αυτών των περιοχών, έχοντας αναπτύξει φιλικές σχέσεις με αστούς της Θεσσαλονίκης και άλλων περιοχών της Ελλάδος, τους προσκαλούσαν για θερινές διακοπές και πάρτυ. Ακόμη και ο συνθέτης Βασίλης Τσιτσάνης αγαπούσε την περιοχή και περνούσε συχνά εδώ τα καλοκαίρια του.

Στην Κατοχή, η συγκοινωνία με τα караβάκια, τα μοτεράκια όπως τα έλεγαν οι πρόσφυγες, σταμάτησε και οι μεταφορές και οι μετακινήσεις γίνονταν με κάρα, με αυτοκίνητο και πεζή, αφού είχαν αρχίσει, κατόπιν εντόνων εκκλήσεων των κατοίκων, οι εργασίες κατασκευής δρόμου που θα ένωνε τους τρεις οικισμούς(Περαιάς, Ν.Επιβατών, Αγίας Τριάδας) και Ν.Μηχανιώνας με την Θεσσαλονίκη.

Κάρα για την εκτέλεση της συγκοινωνίας διέθεταν οι Αδελφοί Γρηγορίου, οι Σαράντης και Δημήτριος Τέττος και ο Αντώνιος Πάππος.

Το πρώτο λεωφορείο «το σπιρτοκούτι», 20 θέσεων, ιδιοκτησίας του Παναγιώτη Κοκκαλά, από την Κερασιά, δρομολογήθηκε το 1930. Την ίδια εποχή, λίγο πιο σύγχρονης κατασκευής ήταν το λεωφορείο του Αθανασίου Περίανδρου. Εκτελούσαν τη γραμμή Ν.Μηχανιώνα-Προσφυγικοί οικισμοί-Θεσσαλονίκη, το εισιτήριο κόστιζε 25 δραχμές και οι μέλλοντες να ταξιδέψουν έκλειναν θέσεις, κατόπιν συνεννόησης με τον οδηγό, από την προηγούμενη ημέρα του ταξιδιού.

Οι κάτοικοι των Νέων Επιβατών καλλιεργούσαν και καλής ποιότητας καλαμπόκι, είχαν μπουσάνια και αμπέλια και συμπλήρωναν τη διατροφή τους με τη διατήρηση κήπων με λαχανικά και εξέτρεφαν οικιακά ζώα.⁴¹

Οι Εαστεριανοί και οι Κονομιάτες κάτοικοι της μετέπειτα Αγίας Τριάδας, ήλθαν με πλοία από την πατρίδα τους, τον Οκτώβρη του 1922 και τους έστειλαν να μείνουν στο Χατζή-Μπαλή Τσιφλίκι, στον Κουλά του Μπέη και να στεγαστούν στα υποστατικά και τα σπιτάκια που παρείχε ο Μπέης στους κολλήγους του.

Το τσιφλίκι αυτό ευρίσκεται στην Επανωμή. Οι εντόπιοι κάτοικοί του δεν τους είδαν με «καλό μάτι». Οι πρόσφυγες παρ'όλα ταύτα βολεύτηκαν προσωρινά, πολιτογραφήθηκαν και έγιναν μέλη της Κοινότητας Επανωμής.

Οι 50 οικογένειες Εαστεριανών δεν καλοέβλεπαν ως μόνιμη την εγκατάστασή τους στα τσαϊρια, όπως έλεγαν και στα τσακάλια, και αμέσως άρχισαν να κινητοποιούνται για την ανεύρεση τόπου που να είναι κοντά στη θάλασσα και να μοιάζει με το χωριό τους που άφησαν.

Ήταν Κυριακή των Μυροφόρων, Μάης μήνας, όταν μία επιτροπή από τους Γεώργιο Κόλκο, Απόστολο Πρωτίδη και Δημήτρη Διαμαντουλάκη, ξεκίνησαν για την παραλία. Εκεί, η περιοχή που λέγεται «Μπουρούνη» και έχει καταπράσινα σπαρτά και καταλήγει στα απότομα βράχια της θάλασσας, αυτός ο τόπος τους γοήτευσε.

Μέσα στη βλάστηση ξεπρόβαλλε το αρχοντόσπιτο του κ.Θεοδώρου Γάσπαρη, συνταγματάρχη εν αποστρατία, όπως έμαθαν αργότερα, Διευθυντή των Αλυκών.

Μετά από σύντομο διάλογο μαζί του, του ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους, ότι αυτοί, οι Θρακιώτες πρόσφυγες, επιθυμούν να κατοικήσουν γύρω από την ιδιοκτησία του, πλησίον των άλλων Θρακιωτών, Καλλιπολιτών και Επιβατιανών.

Ο συνταγματάρχης κ.Θ.Γάσπαρης αναφέρθηκε εγγράφως στη Γενική Διοίκηση Μακεδονίας και στους γνωστούς του στον Εποικισμό

⁴¹ Καριώτης Χ. Γιώργος, Νέοι Επιβάτες, εικόνες απ'το παρελθόν, Εκδόσεις bsa, adv, Περαιά, 2001.

Θεσσαλονίκης και πήρε με το μέρος του τον καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τη μοίρα τους, Διευθυντή του Εποικισμού, κ.Παναγιωτόπουλο.

Η σθεναρή άρνηση των υπηρεσιακών παραγόντων τους ταλαιπώρησε για δύο ολόκληρα χρόνια. Τους πρότειναν να εγκατασταθούν στη Νέα Μηχανιώνα, αλλά αυτοί αρνούσαν και επέμεναν στην πρώτη τους επιλογή. Τους «έφαγαν» οι διάδρομοι της Γενικής Διοίκησης στην Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης και το στριμωξίδι ανάμεσα στο πλήθος των άλλων προσφύγων που και αυτοί αναζητούσαν οριστική αποκατάσταση, πληγωμένοι και κατατρεγμένοι από το «Διωγμό».

Ο Γενικός Διοικητής «μιλημένος» αρνούσαν να παραχωρηθεί περιοχή στην περιοχή του κ.Θεόδ.Γάσπαρη. Με πειθώ, με ευγένεια και με παρακλήσεις, από τους τρεις εκπροσώπους των προσφύγων, τελικά δόθηκε η έγκριση χώρου οριστικής εγκατάστασης γύρω από την ιδιοκτησία του κ.Θ.Γάσπαρη, τον οποίον έκαναν γείτονα, τον τίμησαν, έγινε ο ανάδοχος του χωριού τους και αυτός ονόμασε την νέα τους πατρίδα, Αγία Τριάδα.

Μετά έμαθαν ότι θα έλθουν μαζί τους να εγκατασταθούν οι πρόσφυγες από το Οικονομείο Θράκης, 45 οικογένειες, που ήταν προσωρινά εγκαταστημένοι σε σκηνές, στο Μπαχτσέ- Τσιφλίκι.

Η Αγία Τριάδα, τέλος, δημιουργήθηκε δυτικά των Ν. Επιβατών και κατά μήκος της παραλίας. Στο χώρο αυτό, που τότε ονομαζόταν «*Λευκή Βρύση*», ήλθαν και εγκαταστάθηκαν 40 οικογένειες από το Ξάστερο και 45 οικογένειες από το Οικονομείο της Ανατολικής Θράκης, χωριού, που βρισκόταν πολύ κοντά στους Επιβάτες.

Κλιμάκιο της Γερμανικής Οικοδομικής Εταιρείας, σταλμένο από τον Εποικισμό, θα άρχιζε τις εργασίες του, προκειμένου να τους στεγάσει. Θα κτιζόνταν 120 κατοικίες, τριών κατηγοριών, ανάλογα με τα μέλη των οικογενειών που θα εγκαθίσταντο.

Άρχισαν λογομαχίες και εντάσεις μεταξύ των δύο χωριών προέλευσης προσφύγων για την έκταση, το μέγεθος, την πρόνοια για πλατείες και επέκταση του χωριού. Περιορίσαν το χωριό ανάμεσα στα δύο υπάρχοντα ρέματα, προκειμένου, όπως σκέπτονταν, να μείνει περισσότερος χώρος, κάμπος, για καλλιέργειες.

Για την ανοικοδόμηση και την εγκατάσταση ορίστηκαν στελέχη και από τα δύο χωριά και προκρίθηκαν οι πλέον δραστήριοι και μορφωμένοι, κατά την επικρατήσασα άποψη. Έτσι δημιουργήθηκε μία Επιτροπή από τους Γ.Κόλκο, Απόστολο Πρωτίδη, Αριστοτέλη Τέλιου, αδελφούς Τζανετή και Θεοδωράκη Νικολαΐδη.

Οι οικίες είχαν της Α' κατηγορίας κάλυψη 38-40 τετραγωνικά μέτρα, δηλαδή ένα δωμάτιο, μία κουζίνα και ένα διάδρομο. Οι οικίες της Β' κατηγορίας ήταν 45-50 τετρ.μέτρα και διέθεταν δωμάτιο, κουζίνα, και, στο πίσω μέρος του σπιτιού, ένα χαμόσπιτο για στάβλο και αποθήκη άχυρου. Τα σπίτια της Γ' κατηγορίας είχαν δύο δωμάτια, είσοδο στη μέση και πίσω κουζίνα. Χαμηλότερο δωμάτιο για στάβλο και αποθήκη στο πίσω μέρος.

Γύρω από την κατοικία του κ.Θ.Γάσπαρη, ο χώρος σχημάτισε μία ευρύχωρη πλατεία για να υπάρχει και χώρος για να κτισθούν το σχολείο και η εκκλησία. Τα σπίτια κοντά στη θάλασσα είχαν την πρόσοψη στραμμένη στη θάλασσα.

Ο ναός τελικά κατασκευάστηκε με ξύλο, τρίκλειτος, με χονδρούς ξύλινους κίονες που κρατούσαν το θόλο του ουρανού και τον «Παντοκράτωρα» που τον είχαν φέρει μαζί τους οι Ξαστερνοί. Ενώ ένα μεγάλο σπίτι της Γ' κατηγορίας κτίστηκε και προορίστηκε να στεγάσει το σχολείο. Ακόμη κατασκευάστηκαν πέντε βρύσες και έφεραν σε σιδερένιες πλάκες την επιγραφή «Εποικισμός, 1925».

Έχοντας παραμείνει για 3,5 χρόνια στο Χατζή-Μπαλή Τσιφλίκι της Επανωμής, τον Απρίλιο του 1926, με κάρα γεμάτα ελπίδες και λιγοστά αντικείμενα του νοικοκυριού τους, ήλθαν και εγκαταστάθηκαν στην Αγία Τριάδα, οι πρόσφυγες από το Εξάστερο και σε πολύ λίγο ήλθαν από το Μπαχτσέ-Τσιφλίκι, Νέοι Επιβάτες πλέον, 45 οικογένειες Οικονομειάτες, οι γείτονές τους από την παλιά πατρίδα.⁴²

Μόλις ολοκληρώθηκε η οριστική εγκατάσταση των προσφύγων στην Αγία Τριάδα, αμέσως μετέφεραν τα πολιτικά δικαιώματά τους στη γειτονική Κοινότητα των Νέων Επιβατών. Η δε Αγία Τριάδα εξέλεγε έναν πάρεδρο. Όνομα άφησαν για την αξιοσύνη τους ο πάρεδρος της Αγίας Τριάδας Κωνσταντίνος Φ.Μπουντουλάκης(1932) και ο Πρόεδρος εξ Επιβατών, Θεόδωρος Σταμπολίδης.

⁴² Κόλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.8-25

Η δεκαετία 1930-1940 ήταν για όλη την περιοχή μία εποχή ανάπτυξης του τουρισμού με τη Θεσσαλονίκη και έβαλε τις βάσεις για τη μετέπειτα της Κατοχής περίοδο. Τα κέντρα διασκέδασης, τα εστιατόρια, τα τσαρδάκια στις γραφικές ταβέρνες, ο φωτισμός αρχικά με λάμπες λουξ και μετά το 1955 με τον ηλεκτρισμό, η οικονομική ευχέρεια των φίλεργων και φύσει φιλόξενων προσφύγων έφεραν πρόοδο και ανάπτυξη στην παραλία αυτή του Θερμαϊκού.

Τα «μοτοράκια» το καλοκαίρι και το χειμώνα «Το καναρίνι» του Δ.Πυλαρινού, δηλαδή το μικρό κίτρινο λεωφορείο που είχε την αφετηρία του την Αγία Τριάδα, ένωναν καθημερινά το χωριό με τη Θεσσαλονίκη. Το 1937 προσετέθηκε και ένα ακόμη λεωφορείο η «Κουτρούλα» που διέθετε επάνω από την οροφή της μεγάλη σχάρα και χρησίμευε για τη μεταφορά αποσκευών και εμπορευμάτων.

Το 1931, γίνεται η οριστική διανομή των προσφυγικών κλήρων και με τις οδηγίες του επιτετραμμένου τοπογράφου μηχανικού, κ.Χαλκιά, χωρίζονται οι αμπελότοποι αριστερά και δεξιά του χωριού και για να μη χαθεί η παραγωγική χρονιά, αμέσως φυτεύονται με άγρια κλήματα και μετά από δύο χρόνια τα μπολιάζουν με ποικιλίες σταφυλιών που τους παρείχε ο Εποικισμός.

Η νέα ποικιλία που προτίμησαν οι παλαιοί αμπελοκαλλιεργητές, τα ροζακί σταφύλια, καλλιεργείται και αρχίζει σε δύο με τρία χρόνια να αποδίδει. Με την πάροδο δε δέκα χρόνων, η Αγία Τριάδα γίνεται γνωστή και η παραγωγή των εκλεκτών σταφυλιών της αρχίζει με ιδιωτική πρωτοβουλία να εξάγεται στην Πολωνία.

Σε συγκεκριμένες αυλές σπιτιών, κάτω από την επίβλεψη άριστων καλλιεργητών, όπως του Γ.Κόλκου, και με την ορθή συσκευασία των Πακάκη, Α.Πρωτίδη, Γ.Πεγκουλάκη, Βασιλικής Νικολαΐδου, Ελένης Τζοτζοράκη, Κατίνας Δελησταύρου και Ελένης Μακρή και τη συνεργασία μικρότερων σε ηλικία ατόμων, ετοίμαζαν τα κασσάκια για τις εξαγωγές των εμπορών, Αδελφών Χαλκούση.

Για τρία ολόκληρα χρόνια, από το 1936 μέχρι το 1939 συνεχίστηκαν αυτές οι εξαγωγές και έδωσαν εργασία και οικονομική άνεση στο χωριό. Μάλιστα τα σταφύλια της Αγίας Τριάδας πήραν βραβείο άριστης ποιότητας στη Βαρσοβία, την πρωτεύουσα της Πολωνίας. Την ίδια χρονιά κηρύσσεται ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος με την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στο Γκντάουκ της Πολωνίας και έτσι η όλη

επιχείρηση τερματίζεται, καθώς η Ευρώπη μπαίνει στη δίνη του πολέμου.⁴³

Ακόμη οι κάτοικοι της Αγίας Τριάδας, εκτός από τα περίφημα σταφύλια τους, που τα πωλούσαν στους χονδρέμπορους της Λαχαναγοράς, κάτω στα Λεμονάδικα της οδού Πτολεμαίων, πωλούσαν την πλούσια παραγωγή των μπουστανιών τους σε καρπούζια και πεπόνια.

Εκτός, βέβαια, από τα σταφύλια, οι αμπελουργοί παρήγαγαν, έψηναν στο καζάνι-αποστακτήριο, κάθε Οκτώβριο και Νοέμβριο τσίπουρο-ρακιούζο και άλλο το πωλούσαν στο χωριό, άλλο στη Θεσσαλονίκη και άλλο κρατούσαν και για δική τους χρήση.

Ακόμη κάθε οικογένεια εξέτρεφε από 3-5 κατοίκια και κανένα πρόβατο για να έχει γάλα, γιαούρτι, τυρί.

Υπήρχαν, όμως, στο χωριό δύο κοπάδια προβάτων και εριφίων, του Θεόδωρου Γάσπαρη και του Γεωργίου Κόλκου. Παρασκεύαζαν γιαούρτι και το διαλαλούσαν: «Σηλυβρινό, πρόβειο γιαούρτι», για να μην ξεχνούν και την καταγωγή τους.

Μάλιστα, την άνοιξη του 1939, μετά από πολλές προσπάθειες για την κάλυψη των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών του χωριού σε νερό, λόγω του τουρισμού, εγκρίθηκε από τον Γενικό Διοικητή Μακεδονίας, κ.Γεώργιο Κυρίμη, η άδεια γεωτρήσεως στην Αγία Τριάδα. Μετά από επιτυχή γεώτρηση στη δεξιά όχθη της ρεμματιάς, περίπου είκοσι μέτρα από το δημόσιο δρόμο που ανεβαίνει προς τη Νέα Μηχανιώνα. Αυτό το νερό δρόσιζε τους κατοίκους και τους επισκέπτες του χωριού και κατόπιν διοχετεύτηκε σε δεξαμενή του αντλιοστασίου και υδρεύει όλη την Αγία Τριάδα.

Η ύπαρξη του βόρειου ανέμου, του Βαρδάρη, που χτυπά ανελέητα την περιοχή του Θερμαϊκού και ο φόβος για την επίδρασή του στην καλλιέργεια της ελαίας στην περιοχή, που αν και είναι παραθαλάσσια και περικλείεται από λοφίσκους που την προστατεύουν, ήταν η πρώτη ανασχετική σκέψη για ο σταμάτημα της προσπάθειας δενδροφύτευσης των αγρών με ελαιόδενδρα.

Βλέποντας, όμως, μεγάλα δένδρα στο παλαιό Μπαχτσέ Τσιφλίκι, οι κάτοικοι της Αγίας Τριάδας τόλμησαν να φυτέψουν ελαιόδενδρα,

⁴³ Κόλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.47-52

μήπως και εξασφαλίζουν το λάδι της οικογενείας τους. Με τις συνεχείς προσπάθειες και το φίλεργο των κατοίκων έχουν δημιουργηθεί πολύ καλοί και αποδοτικοί ελαιώνες στην περιοχή, στα υψηλά του χωριού εδάφη, το δε λάδι το έβγαζαν από το ελαιοτριβείο που βρισκόταν ανάμεσα από τα χωριά Κερασιά και Νέα Μηχανιώνα.⁴⁴

Η ΝΕΑ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑ

Ο ορισμός του χώρου εγκατάστασης των Μηχανιωτών καθώς και όλες οι ενέργειες για το χτίσιμο του χωριού αποδίδονται σε δύο σεβαστές προσωπικότητες της Μηχανιώνας: τον Μαργαρίτη Ευαγγελίδη και τον Σπύρο Κτενίδη. Ο μεν πρώτος, λέγεται ότι επέλεξε έναν ψαρά και δύο γεωργούς και ερεύνησαν την περιοχή εγκατάστασης να είναι ένα μέρος καθαρό, να έχει υγιεινό κλίμα, με καθαρό θαλασσινό αέρα και λίγο βουνίσιο, ανάμεσα στην Αγία Τριάδα και την Επανωμή.

Ο Μαργαρίτης Ευαγγελίδης ήταν γεννημένος στη Μηχανιώνα της Κυζίκου, σπουδαγμένος στη Μεγάλη του Γένους Σχολή, απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, με σπουδές στη Λειψία και το Βερολίνο. Διετέλεσε καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, οραματιστής της Ελληνικής Παιδείας και με το κύρος του βοήθησε τους συμπατριώτες του να ξεπεράσουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια της εγκατάστασής τους.

Το ίδιο σεβαστός και πρωτεργάτης της ίδρυσης του χωριού της Νέας Μηχανιώνας θεωρείται από τους συμπατριώτες του ο διδάσκαλος Σπύρος Κτενίδης που διετέλεσε Διευθυντής του σχολείου του χωριού, μέλος της Κοινότητας και του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου.

Έτσι, αφού είχαν οι Μηχανιώτες χάρτη της περιοχής εγκατάστασης και σχετικές οδηγίες, στις 30 Απριλίου 1923, με το πλοίο «Θέτις» οι Μηχανιώτες μαζί με Αυδημιώτες ανεχώρησαν από τα Λουτρά της Αιδηψού, με προορισμό τη Νέα Μηχανιώνα, της οποίας ο θεμέλιος λίθος τοποθετήθηκε στις 14 Μαΐου 1923 και έμελε να στεγάσει, αρχικά, 153 οικογένειες Μηχανιωτών της χερσονήσου της Κυζίκου και 46 από το Αυδήμι της Ανατολικής Θράκης.

⁴⁴ Κόλλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ. 131-134.

8. Αγία Παρασκευή: το λιμάνι (Ταλιάνι) και τα σπίτια του χωριού στη θέση Μπουνταράκι (1921) (από το βιβλίο *Χαμένες Πατρίδες, το Χωριό μας η Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ*, Αικατερίνης Ιωάννης, Σκιάθος 1984, σελ. 34)

9. Αγία Παρασκευή: Η θέση της πλατείας του χωριού (αρχές δεκαετίας 1980) (από το βιβλίο *Χαμένες Πατρίδες, το Χωριό μας η Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ*, Αικατερίνης Ιωάννης, Σκιάθος 1984, σελ. 680)

Σταδιακά ήλθαν και εγκαταστάθηκαν μερικοί πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ. Αυτοί είχαν από παλαιότερα γνώση της περιοχής γιατί είχαν πληροφορίες από τους ψαράδες συμπατριώτες τους που έφθαναν στα πρωτινά χρόνια στην περιοχή για «καλές καλάδες» και πολλοί συμπατριώτες τους είχαν από το 1915 γνώση του χώρου της κοντινής Επανωμής. Όταν είδαν να χτίζονται τα σπίτια της Νέας Μηχανιώνας, απεφάσισαν να σμίξουν τις τύχες τους και έτσι εγκαταστάθηκαν και οι υπόλοιποι στο χωριό, στα 1924.

Αλλά το μεγαλύτερο μέρος των προσφύγων Αιθιοπικών προτίμησε τη Χίο, Σάμο, Μυτιλήνη, Σκιάθο, Εύβοια, όπως προειπώθηκε. Ακόμη και μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1930, όπως φαίνεται από τα μητρώα της

Κοινοτήτας Επανωμής, παρατηρούνται εγκαταστάσεις Αυδημιωτών προσφύγων.⁴⁵

Από το Νοέμβριο του 1923, αλλά κυρίως από τον Ιανουάριο του 1924, την ευθύνη αποκατάστασης των προσφύγων της Νέας Μηχανιώνας είχε η Ε.Α.Π. Θεσσαλονίκης, με έδρα τους Νέους Επιβάτες. Το ρυμοτομικό και πολεοδομικό σχέδιο του οικισμού είχε ανατεθεί στη γερμανική εταιρεία «Δεχατέγκε», η υλοποίηση θα γινόταν από τους ίδιους τους Μηχανιώτες και στην εφαρμογή και επιστάση του έργου ήταν αρχικά ο Κάλφας Παναγιώτης και μετά το 1924, ο Χατζόπουλος Κωνσταντίνος.

Ως οικοδομικά υλικά χρησιμοποιήθηκαν οι πλίνθοι που τους ετοιμάζαν νυχθημερόν οι πρόσφυγες, ανακατεύοντας λάσπη, κόβοντας πλίνθους στα καλούπια και ξεραίνοντάς τους στον ήλιο. Και ως σκεπή χρησιμοποιήθηκε το πισσόχαρτο για να προλάβουν τις βροχές του φθινόπωρου. Όμως ο πρώτος χειμώνας ήταν τραυματικός, καθώς τα ευτελή υλικά και οι πρόχειρες στέγες, κάτω από τη μανία του Βαρδάρη, κατέρρευσαν. Έτσι παραχωρήθηκαν από τη γερμανική εταιρεία τσιμεντόλιθοι και ξύλα για τις σκεπές και οι εργάτες πρόσφυγες αμείβονταν με μεροκάματα, καθώς οικοδομούσαν, πλέον, με σταθερά υλικά και μπετόν, τον οικισμό τους.

Ρυμοτομικό σχέδιο Μηχανιώνας, Ν.Κερασιάς, Αγγελοχωρίου

⁴⁵ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.62-66.

Οι οικίες ήσαν δύο τύπων, κατηγοριών: τα Α' κατηγορίας, αυτά με δύο δωμάτια και Β' κατηγορίας, όσα είχαν τέσσερα δωμάτια και χτίζονταν αντίστοιχα σε οικόπεδα 600 τετραγωνικών μέτρων και αργότερα σε οικόπεδα 400τ.μ. για τους πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή.

Ενώ, είπαν, αρχικά να διενεργήσουν κλήρωση για τη διανομή των κατοικιών, όμως, αυτό δεν τηρήθηκε και οι θαλασσινοί πήραν τις κατοικίες που ήσαν πλησίον της θάλασσας και οι γεωργοί όσες κατοικίες ήσαν προς το εσωτερικό και τα χωράφια. Οι δε πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ, από τότε μένουν στη λεγόμενη μέχρι σήμερα συνοικία τα «Τσεσμελίδικα».

Το πρώτο πρόβλημα που αντιμετώπισαν με την εγκατάστασή τους ήταν η ελονοσία που μάστιζε τους αδυνατισμένους οργανισμούς και κυρίως τα παιδιά. Το 1/10 του παιδικού πληθυσμού χάθηκε και παρατηρήθηκε μεγάλη υπογεννητικότητα.

Προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κατάστασης ανέλαβε η Ε.Α.Π. με αποξηράνσεις ελών, με εμβολιαμούς και παραχώρηση δωρεάν φαρμάκων για την περίθαλψη των προσφύγων. Παράλληλα δραστηριοποιήθηκε και το Κοινοτικό Συμβούλιο, έτσι όπως καταγράφεται στα πρακτικά συνεδριάσεών του και «ενέκρινε την καταβολήν δρχ. 486 εις τον Πάρεδρον της Κοινότητος, ως αγοράσας φάρμακα διάπόρους εκ του φαρμακείου του ενταύθα ιατρού, κ.Αντωνίου Τριγλιανού».⁴⁶

Ακόμη ελήφθη πρόνοια για την εξασφάλιση της υδροδότησης του οικισμού με βαθιές γεωτρήσεις και δημόσιες βρύσες για την εξυπηρέτηση των κατοίκων ανά γειτονιά και των καϊκιών της παραλίας.

Τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασης στον οικισμό ήταν πολύ δύσκολα.

Η έλλειψη των πλέον απαραίτητων αγαθών, όπως το ψωμί, το λάδι, η ζέστη για τα κρύα του βαρύ χειμώνα, τα κλινοσκεπάσματα και ο ρουχισμός των προσφύγων, δηλαδή η καθημερινή επιβίωση γινόταν όλο και πιο δύσκολη.

⁴⁶ Πράξις 47^η, Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας, της 9.06.1929.

Οι γυναίκες και τα παιδιά έβγαιναν έξω στα χωράφια για «μπασάκι», σταχολόγημα και συλλογή καρπών από τις αγριοαχλαδιές, γκορτζιές της περιοχής, όπως τις λένουν και από όσα έμεναν αμάζευτα στα χωράφια των κατοίκων της γειτονικής Επανωμής, σουσάμια και στάχυα.

Οι άνδρες έκαναν κανένα μεροκάματο στον Εποικισμό ή στην αγορά της Θεσσαλονίκης, οι γυναίκες αναζητούσαν μεροκάματο ως πλύστρες και υπηρέτριες σε αρχοντόσπιτα της Θεσσαλονίκης, αλλά και εργάτριες στα χωράφια της Επανωμής.

Ο Εποικισμός παρενέβη δυναμικά στην περιοχή και μοίρασε κλήρους, άλογα, από αυτά που επέστρεψαν από τη Μικρασιατική εκστρατεία, σπόρους, φυτά και γεωργικά εφόδια. Για δε τους αλιείς χορήγησε δάνεια για τη ναυπήγηση καϊκιών.

Στην περιοχή Ν.Μηχανιώνας, Κερασιάς και Αγγελοχωρίου παραχωρήθηκαν 11.000 περίπου στρέμματα γης που πρότερα ανήκαν στην Κοινότητα της Επανωμής. Κάθε γεωργός έπαιρνε 1 άλογο και κλήρο 26 στρεμμάτων και αυξανόταν το μέγεθος του κλήρου κατά $\frac{1}{4}$ για κάθε παιδί. Οι χήρες έπαιρναν 8 στρέμματα και οι ψαράδες και οι άλλοι επαγγελματίες από 4 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης.⁴⁷

Οι γεωργοί τα πρώτα χρόνια ασχολήθηκαν με την αποκλειστική καλλιέργεια σιτηρών, που δικαιολογείται γιατί αυτή ήταν η κατεύθυνση που δινόταν από την Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων. Προσπάθειες για καλλιέργεια καπνού δεν απέδωσαν. Και η παραγωγή σιτηρών αυξήθηκε ποιοτικά και ποσοτικά όταν εισήχθη η καλλιέργεια ενός σπόρου κατάλληλου για ξερικές περιοχές, του αυστραλέζικου *Australian Big Wheat* της ποικιλίας «Καμπέρρα».

Οι Μηχανιώτες δεν ήταν στην πατρίδα τους αμπελοκαλλιεργητές, ενώ οι Αυδημιώτες είχαν τη γνώση και την εμπειρία από την παλαιά τους πατρίδα. Παρ'όλα ταύτα, μόνον μετά από δέκα χρόνια εγκατάστασης στην περιοχή και αφού είδαν τα αμπέλια των γειτονικών Προσφυγικών Οικισμών να αποδίδουν, πείστηκαν να αφήσουν την καλλιέργεια σιτηρών και να ασχοληθούν με την αμπελοκαλλιέργεια.

Επειδή έπρεπε η σιτοκαλλιέργεια να είναι εντατική και αποδοτική, οι πρόσφυγες αγρότες ίδρυσαν, γύρω στο 1923 με 1924, δύο Γεωργικούς

⁴⁷ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.90-93.

Συνεταιρισμούς, ο ένας είχε την ονομασία «Το Αυδήμιον» για να προμηθεύονται σπόρους, λιπάσματα, γεωργικά εργαλεία και αγροτικά δάνεια. Το δε Κοινοτικό Συμβούλιο διόρισε αγροφύλακες, εκτιμητές ζημιών, επέβαλε φορολογία για παροχή αποζημιώσεων σε περιπτώσεις ζημιών της παραγωγής, καθώς επίσης επέβαλε κυρώσεις σε καταπατητές της γης και επιδαιτησίες σε κτηματικές διαφορές.

Όμως, με τις υπάρχουσες συνθήκες δεν ήταν δυνατή η ανασύσταση όλων των γνωστών σε Αυδημιώτες και Μηχανιώτες συστημάτων γεωργικής ανάπτυξης και για να επιτύχουν άμεση οικονομική επιβίωση στράφηκαν στην αλιεία. Είχαν φέρει μαζί τους κάποια λιγούστα καΐκια και τους χορηγήθηκε επίδομα 10.000 δρχ. με το οποίο ναυπήγησαν νέα σκάφη και προμηθεύτηκαν είδη αλιείας.

Το πρόσταγμα για την οργάνωση της αλιείας στην περιοχή το είχαν οι Αυδημιώτες που είχαν έλθει συγκροτημένοι με καμιά δεκαριά ζευγάρια ανεμότρατες. Μάλιστα, άρχισαν να φέρνουν από τη Θεσσαλονίκη γρι-γρι(οι Λουπάκης, Αλεξιάδης) και να μεγαλώνουν τον στόλο και να εξασφαλίζουν, συγχρόνως, με συντονισμένες προσπάθειες, και την αγορά για τη διάθεση των αλιευμάτων τους.

39. Ψάρεμα στην παραλία με γρίπο (1945)

40. Ο στόλος της Νέας Μηχανιώνας (αρχές δεκαετίας 1960)

Άμεσα προκύπτει και η ανάγκη για μηχανοκίνηση-πετρελαιοκίνηση των καϊκιών και στην αρχή κάνουν μόνοι τους μετατροπές, αλλά αργότερα παραγγέλλουν μηχανότρατες στη Μυτιλήνη. Το δε Κοινοτικό Συμβούλιο, προκειμένου να ενισχύσει την αλιευτική επιχειρηματικότητα των πολιτών, ίδρυσε Λιμενικό Ταμείο και το 1931 αντικατέστησε την παλαιά ξύλινη αποβάθρα με τσιμεντένια.

Ο τρόπος πληρωμής των αλιέων ήταν το «μερτικό», δηλαδή μερίδιο από την παραγωγή και τα ναύλα των πλοίων. Αυτό δινόταν ως κίνητρο για την αύξηση της φιλοπονίας των ναυτεργατών και τη μείωση της όποιας ζημίας. Μάλιστα για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των ναυτεργατών, από τα πρώτα κιόλας χρόνια οι ναυτεργάτες οργανώθηκαν σε σωματεία.

Το μεροκάματο δεν ήταν πάντα εξασφαλισμένο, αλλά δεν πεινούσαν οι οικογένειες. Στα χρόνια της Δικτατορίας του Ι.Μεταξά, 4 Αυγούστου 1936, για την προφύλαξη του ανταγωνισμού δεν δίνονταν άδεια ναυπήγησης άλλων καϊκιών, πάνω από τα υπάρχοντα εικοσιπέντε, βάσει της διαταγής που εξέδωσε ο τότε διοικητής Μακεδονίας, Κυρίμης, και για την προφύλαξη του γόνου απαγορεύτηκε η αλίευση πλησίον των ακτών.

Στο μεταξύ κηρύχθηκε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, ήλθε η Κατοχή την Ελλάδα, υπήρχε έλλειψη πετρελαίου και τα μεγάλα αλιευτικά σκάφη της Ν.Μηχανιώνας επιτάχθηκαν από τους Γερμανούς. Έτσι η αλιεία παρουσίασε μία κάμψη.⁴⁸

Η ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή του Μεγάλου Καραμπουρνού της Ν.Μηχανιώνας, το καλό κλίμα, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η καθαριότητα, η ίδρευση και ο φωτισμός, που ελέγχονταν από το Κοινοτικό Συμβούλιο και λαμβάνονταν πρόνοια και από τους πολίτες απετέλεσε έναν άλλο τομέα οικονομικής ευημερίας της περιοχής. Αστοί της Θεσσαλονίκης απαραίτητα έκαναν τις θερινές διακοπές τους στα ενοικιαζόμενα δωμάτια και στα τέσσερα ξενοδοχεία που ανεγέρθηκαν τη δεκαετία 1923-1930 στην περιοχή, με πρώτο του Προέδρου της Κοινότητας κ.Γ.Μαλλή και των Γ.Μπατζάκη, Ν.Δαμδούμη και Ε.Λεοντζίνη.

Για την προσέλκυση δε τουριστών και παραθεριστών υψηλής οικονομικής επιφάνειας και κύρους, οι οποίοι θα ενδιαφέρονταν για την

⁴⁸ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.96-100.

ανάπτυξη και προβολή του τόπου, το Κοινοτικό Συμβούλιο με αποφάσεις του παρεχώρησε σε επιφανή πρόσωπα παραλιακές εκτάσεις του Συνοικισμού, προκειμένου να οικοδομήσουν θερινές κατοικίες, όπως ήταν αυτή του καθηγητή Χειρουργικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ.Μυσιρλόγλου Αναστασίου.⁴⁹

Επίσης παρεχώρησε παραλιακή έκταση στη ΧΑΝ για τη δημιουργία και λειτουργία Θερινής Κατασκήνωσης των μελών της.⁵⁰

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ

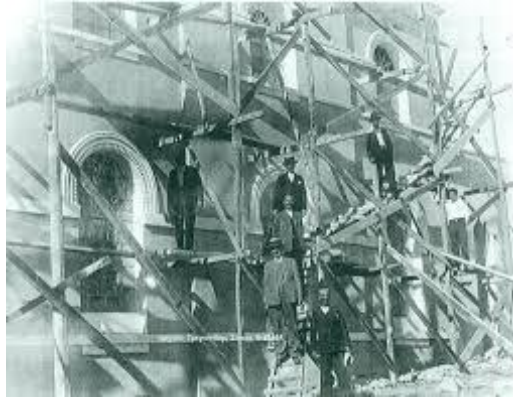
Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΩΤΩΝ

Παναγία Φανερωμένη

⁴⁹ Πράξις 28^η Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας της 3.07.1932.

⁵⁰ Πράξις 57^η Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας της 17.08.1932.

Ανοικοδόμηση του πρώτου ναού της Φανερωμένης

Στην ανάπτυξη του τουρισμού συνέτεινε και η διοργάνωση της θρησκευτικής Πανηγύρης για τα εννιάμερα της Παναγίας, στις 23 Αυγούστου, που με την πάροδο του χρόνου καθιερώθηκε ως προσκήνυμα των κατοίκων και συνέρρεαν πλήθος επισκεπτών για να τιμήσουν την Παναγία και να γλεντήσουν στα εστιατόρια και καφενεία της περιοχής που άρχισαν συν τω χρόνω να ανοικοδομούνται και να καλλωπίζονται.

Έτσι χτίστηκαν και λειτούργησαν, σύμφωνα με τα πρακτικά της Κοινότητας: Α'κατηγορίας καταστήματα των Λεοντζίνη Ευστρατίου, Αραπάκη Κωνσταντίνου, Σταμίδη Περικλή, Σβολάκη Αθανασίου και Β'κατηγορίας των Φωτίου Μιχάλη, Ταβάγειου Αθανασίου, Κοροβίνη Θωμά, Μανωλάκη Λεωνίδα, Σοβατζόπουλου Αριστείδη και Σκούρου Δημητρίου.⁵¹

Για κάθε τους, όμως, ανάγκη οι πρόσφυγες κατέφευγαν στη βοήθεια και την εξυπηρέτηση των ελλείψεών τους στους κατοίκους της Επανωμής με τους οποίους ανέπτυξαν καλές, κατ'ανάγκην, σχέσεις.

Ένα μικρό και όχι αξεπέραστο πρόβλημα που αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες από διαφορετικές πατρίδες, που ήλθαν και έσμιξαν στο Συνοικισμό της Νέας Μηχανιώνας ήταν οι διαφορετικές διάλεκτοι, ο τρόπος προφοράς και άρθρωσης ορισμένων λέξεων, η ενδυμασία, αλλά και η διαφορετικότητα σε συνήθειες διατροφικές και στις προτιμήσεις των χώρων που περνούσαν τις ελεύθερες ώρες τους, όπως είναι τα καφενεία.

⁵¹ Πράξις 54^η Πρακτικό Συνεδρίασεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας της 8.04.1937.

Αλλά και στις γυναικείες συναθροίσεις υπήρχε μία αναστάτωση. Χαρακτήριζαν τις γυναίκες από τον Τσεσμέ γλωσσούδες και υπαίτιες για καυγάδες και ανακατωσσούρες. Οι γυναίκες από το Αυδήμι χαρακτηρίζονταν κακές νοικοκυρές, ενώ το «πάνω χέρι» είχαν οι γυναίκες από τη Μηχανιώνα.

Η διαφορετικότητα και η φιλοδοξία να ακούγεται η καταγωγή των κατοίκων φάνηκε εξ αρχής, το 1923 και το 1924, όταν ιδρύθηκαν οι πρώτοι συνεταιρισμοί. Όπως ειπώθηκε ιδρύθηκε ο Γεωργικός Συνεταιρισμός «Το Αυδήμιον». Λίγο αργότερα ιδρύθηκε «Ο Συνεταιρισμός Μηχανοτρατών Ν.Μηχανιώνας, η Αγία Παρασκευή».

115. Μηχανότρατα

116. Γρι - γρι

Με την πάροδο του χρόνου, όταν πλέον άρχιζε ο αγώνας για επιβίωση, ανάδειξη και πρόοδο, όλων των χώρων προέλευσης πρόσφυγες έσμιξαν και έκαναν πιο συνεργατική και πιο εύκολη τη ζωή τους. Βέβαια, υπήρχαν και κάποιες μικροσυγκρούσεις συμφερόντων ακόμη και με τους γείτονές τους, Επανωμίτες, αναφορικά με τη μονοπώληση ειδών

παραγόμενων στη Ν.Μηχανιώνα σε σχέση με την προτίμηση αγοράς τους και προμήθειάς τους από την Επανωμή, αλλά το πολύ δραστήριο Κοινοτικό Συμβούλιο λάμβανε πρόνοια για τη διευθέτηση των προβλημάτων.

Όμως, όταν από το 1960 και μετά μέχρι τη δεκαετία του 1980 άρχισαν να έρχονται σταδιακά, κατά οικογένειες, πρόσφυγες από την Ίμβρο, τους δέχθηκαν με κατανόηση και συμπάθεια. Αυτοί στην αρχή νοίκιαζαν δωμάτια και σπίτια και συγκέντρωναν χρήματα για την απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας. Περίπου τριάντα οικογένειες Ιμβριών ήλθαν και έσμιξαν με τους Μηχανιώτες, αλλά αυτοί οι πρόσφυγες δεν κατόρθωσαν να αναβιώσουν στο χώρο αυτό την ανάμνηση της παλαιάς τους πατρίδας.⁵²

Ήλθε η γερμανική Κατοχή και είχε επίπτωση στην αλιεία, κυρίως, με την επίταξη των μεγάλων σκαφών και την έλλειψη σε καύσιμα, αλλά οι κάτοικοι της Ν.Μηχανιώνας δεν πείνασαν, δεν δεινοπάθησαν και μάλιστα περιέθαλψαν και συγγενείς τους που ήλθαν προς βοήθεια από τις μεγάλες πόλεις, όπου ο πληθυσμός τους μαστιζόταν από την ανέχεια.⁵³

100. Τα βαποράκια που εκτελούσαν τη γραμμή Θεσσαλονίκης Νέας Μηχανιώνας (1959)

⁵² Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.222-224

⁵³ Όπως και ανωτέρω, σελ.121.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ασχολίες των κατοίκων: Περίοδος 1940 μέχρι σήμερα

Με το τέλος της Κατοχής οι κάτοικοι της Περαιάς, πρόσφυγες Τζιμοβαλήδες, Καραμπουρνήδες, Καλλιπολίτες, κατανόησαν πλέον ότι δεν υπάρχει δρόμος για γυρισμό στις παλαιές πατρίδες τους και ότι, σε αυτόν τον τόπο που βρίσκονται, πρέπει να ριζώσουν και να ορθοποδήσουν.

Έτσι ρίχτηκαν με όλη την αξιοσύνη τους στις αγροτικές εργασίες και με υπεράνθρωπες προσπάθειες έφευγαν για τα χωράφια μέσα στα «άγρια μεσάνυχτα» για να «κιντίσουν» τον καπνό ή να φυτέψουν μπουσάνι και ντομάτα, ή να σκάψουν με το τρίχαλο και την τσάπα τα αμπέλια ή με τον ραντιστήρα στην πλάτη να τα θειαφίσουν για να προφυλάξουν, από τον περονόσπορο και τη φυλλοξήρα, την πλούσια παραγωγή τους σε σταφύλια πολύ καλής ποιότητας, ροζακί και σουλτανίνα.⁵⁴

Εργάζονταν ασταμάτητα άνδρες και γυναίκες και όταν έπαιρναν εργάτες για να τελειώσουν γρηγορότερα τις εργασίες τους, οι γυναίκες του σπιτιού ετοίμαζαν φαγητό για όλους, ώστε να είναι δυνατοί και ευχαριστημένοι και να ξαναέλθουν την επόμενη χρονιά.

Στην Περαιά εφαρμόζαν την πολυκαλλιέργεια, που ξεκουράζει το χώμα και αποδίδει διπλά. Άλλωστε με αυτόν τον τρόπο γίνονταν και σχεδόν αυτάρκεις. Σε σύντομο διάστημα, οι φιλόπονοι κάτοικοι μεταμόρφωσαν τον κάμπο, που από πουρνάρια, πέτρες και αγκανθώδεις θάμνους έγινε ένα περιβόλι με αμπέλια, καπνά, κηπευτικά, σιτάρι, βρώμη, κριθάρι και βαμβάκι.

Μέχρι το 1960 ποτίζονταν τα χωράφια από το αρτεσιανό που είχαν κάνει οι Γερμανοί, το 1942. Μετά έκανε γεώτρηση η ΥΕΒ και διοχέτευε με ντηζελομηχανή νερό, γύρω στα 12 κυβικά την ώρα, σε δεξαμενή. Μία γεώτρηση ήταν αυτή στο κτήμα του Κουκλάκη και μία έγινε αργότερα, μετά από δύο χρόνια, στο κτήμα του Κουρτζή.

Με τη βοήθεια του Γεωργικού Συνεταιρισμού Περαιάς, ήλθε η ΑΓΡΕΞ, εταιρεία συστευασίας και εξαγωγών στη Γερμανία. Στέγασε τα συσκευαστήριά της στα κτήρια του Γεωργικού Συνεταιρισμού και έτσι

⁵⁴ Μπαλάφας Γ.Νικόλαος, Μνήμες από το καφενείο της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Περαιά, 2001, σελ.49.

άρχισαν οι καλές ημέρες για τους κατοίκους του χωριού. Όλοι, μικροί-μεγάλοι εύρισκαν απασχόληση και με τα μεροκάματα και τη δική τους οικογενειακή παραγωγή ζούσαν με ευημερία.

Στα συσκευαστήρια δούλευαν γυναίκες, οι καθαρίστριες των σταφυλιών από τις σάπιες ρώγες και οι συσκευάστριες, εκείνες που συσκεύαζαν στα τελάρα τα σταφύλια και που έφτιαχναν πάνω-πάνω τη μόστρα από τα καλύτερα τσαμπιά. Υπήρχαν και άλλα συνεργεία που πήγαιναν στα αμπέλια και έκοβαν τα γινωμένα, κίτρινα και εμφανίσιμα τσαμπιά, τον «αθέρα» του αμπελιού. Τα έβαζαν σε κάσες και με τα κάρα τα πήγαιναν πρώτα στο ζυγιστήριο και μετά στη διαλογή και τη συσκευασία.

Εκτός από την ΑΓΡΕΞ, στην περιοχή της Περαιάς δραστηριοποιήθηκαν και ιδιώτες έμποροι σταφυλιών. «Τέτοιοι ήταν ο Βογιατζής, που αγόρασε το χωράφι του Κουρτζή κι έστησε συσκευαστήριο, ο Μποσινάκης, που το έκαμε στην αυλή του Καρατζά, ο Κοέν, που αγόρασε το χωράφι του Χατζησταμάτη κι έστησε το συσκευαστήριό του, η Ρωξάννη, στο χωράφι της Μαιμήςδαινας κι ο Ζαφειρόπουλος που είχε το συσκευαστήριό του στο χωράφι του Μπρούντζου.»⁵⁵

Από αυτούς τους εμπόρους, οι περισσότεροι ήταν γνωστά ονόματα στην αγορά της Θεσσαλονίκης. Εκείνη, όμως, που έγινε παροιμιώδης για το «κανόνι» που έσκασε στα απλήρωτα φορτία σταφυλιών στους κατοίκους της Περαιάς ήταν η νεοεμφανισθείσα κυρία Ρωξάννη που, ενώ έταζε υψηλές τιμές, στο τέλος απεδείχθη απατεώνισσα. Έτσι, όταν θέλουν στην Περαιά να πουν κάποιον απατεώνα, λένε «Ρωξάννη».

Μόλις τελείωνε η συγκομιδή των εμπορευσίμων σταφυλιών, άρχιζαν οι προετοιμασίες για τον τρύγο των αμπελιών τους για την προσωπική τους, κυρίως, χρήση.

Έπλεναν σχολαστικά τα ξύλινα βαρέλια, τα γέμιζαν νερό για να σφίξουν οι δόγες, φρόντιζαν να προσθέσουν τσέρκια, όπου έλειπαν και να ετοιμάσουν τα τιμεντένια πατητήρια. Αφού τελείωνε ο τρύγος, άρχιζε το ξεφάνωμα στα πατητήρια με ανέκδοτα, με τραγούδια και πειράγματα.

⁵⁵ Ματζάρης Αντώνης, Ο νονός μου ο Καλόγερος, Εκδόσεις Μπαλτά, Γλύφα Βαρθολομιού Ηλείας, 2012, σελ.239.

Η συνεργατικότητα ήταν πολύ συνηθισμένη στις προσφυγικές οικογένειες: τη μία ημέρα τρυγούσαν του γείτονα τα αμπέλια, την άλλη τα δικά τους. Τη μία πατούσαν σταφύλια και έβγαζαν μούστο στο πατητήρι του γείτονα, την άλλη στο δικό τους ή των συγγενών τους.⁵⁶

Μετά από τα πατητήρια, ο μούστος έμπαινε στα βαρέλια και από τα τσάμπουρα τα έψηναν και παρασκεύαζαν ούζα και τσίπουρα, προσθέτοντας το μυρωδάτο γλυκάνισο. Τα κρασιά ήταν μπρούσκα, ημίγλυκα και μοσχάτα. Και οι γυναίκες από το μούστο έφτιαχναν μουστοκούλουρα, μουστοπίπτες, μουσταλευριά, πετιμέζι, ρετζέλια και το αποκορύφωμα όλων: το μέλι του ήλιου, το λεγόμενο κιούμπαλι.

Ακόμη, ασχολούνταν με την παραγωγή οπωροκηπευτικών για τις ανάγκες του σπιτιού τους και την περίσσεια διοχέτευαν στην αγορά. Καλλιεργούσαν μποστάνια, τον Ιούνιο-Ιούλιο και ασχολούνταν μερικώς με την κτηνοτροφία για να έχουν γάλα, τυρί, μαλλί για ύφανση και κανένα ζώο για σφάξιμο στις καλές ημέρες. Εξέτρεφαν αγελάδες για γάλα και διατηρούσαν κοτέτσια με κότες για τα αυγά τους και συμπλήρωμα της διατροφής τους.

Με την πάροδο του χρόνου η πρώτη γενιά των προσφύγων αρχίζει να γερνά και να μας αφήνει χρόνους. Όσοι γέροντες, παιδιά του «Διωγμού», απόμαχοι της σκληρής δουλειάς, ζουν, κάθονται στα καφενεία, αναθυμιούνται τις παλιές πατρίδες, περιστατικά της ζωής τους. Και όταν κάποιος έχει περάσει τα εβδομήντα πέντε τους χρόνια και τους ρωτήσεις «*πώς τα περνάτε;*» απαντούν: «*Εμείς τώρα ζούμε, παίρνοντας τους τόκους από τα εβδομήντα πέντε!*»⁵⁷

Όταν, βέβαια, ήλθε η διακυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή και έκανε θεσμό σε ολόκληρη την Ελλάδα τον «*θεσμό της αντιπαροχής*», όλοι οι ελεύθεροι χώροι, όλα τα αμπέλια και τα χωράφια της περιοχής της Περαίας, και όχι μόνον, μέχρι τη δεκαετία του '90 δόθηκαν αντιπαροχή. Οι Περαιώτες, έχοντας εξ αρχής τις κατοικίες τους στο ύψωμα της Άνω Περαίας, ήταν εύκολο γι' αυτούς να πωλήσουν τον κάμπο σε κατασκευαστές εμπορεύσιμων οικοδομών για ενοικίαση και για πώληση στους ενδιαφερόμενους παραθεριστές από όλες, σχεδόν, τις περιοχές της Ελλάδος.

⁵⁶ Στεφανίδης Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαίας, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ. 41-42.

⁵⁷ Όπως ανωτέρω, σελ.244-245.

Βρέθηκαν,λοιπόν, οι πρότερον, αμπελοκαλλιεργητές και οι απόγονοί τους, να έχουν μεγάλη περιουσία σε διαμερίσματα και σε χρήματα. Όλοι ήσαν ευχαριστημένοι, όπως όσοι αφήνουν την εκμετάλλευση στην ιδιωτική πρωτοβουλία που αποβλέπει αποκλειστικά και μόνον στο κέρδος. Έτσι στέρησαν από μία ελεύθερη και ανοιχτή περιοχή με θέα τον ωραίο Θερμαϊκό Κόλπο και τη Θεσσαλονίκη, από ρυμοτομημένα οικοδομικά τετράγωνα, από πλατείες και χώρους πάρκων και αναψυχής. Προτίμησαν την τσιμεντοκάλυψη, τους στενούς δρόμους και την έλλειψη πρασίνου!

Και έτσι οι αγροτικές εκτάσεις περιορίστηκαν σε μερικούς αμπελώνες και μερικούς ελαιώνες στις περιοχές πάνω και πέρα από την καθ'εαυτού Περαιά, ενώ όλη η περιοχή, από το δημόσιο δρόμο που ενώνει τη Ν.Μηχανιώνα με τη Θεσσαλονίκη και προς τη θάλασα, κατακλύστηκε από πολυκατοικίες, καταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία, μπαρ και καφετέριες.

Όλοι οι κάτοικοι εστράφησαν στον τουρισμό, στην παροχή υπηρεσιών στους τουρίστες, στα επαγγέλματα που συντηρούνται μέσω της οικοδομικής δραστηριότητας, όπως οικοδόμοι, μαραγκοί, ηλεκτρολόγοι, προμηθευτές οικοδομικών υλικών, μεταπράτες ειδών εξοπλισμού κατοικιών και ξενοδοχείων, υπάλληλοι σε Δημόσιες υπηρεσίες και ιδιωτικοί υπάλληλοι στις όσες εμπορικές και τουριστικές επιχειρήσεις λειτουργούν στην περιοχή.

Την ίδια περίπου τύχη είχαν στον τομέα απασχόλησης του εργατικού τους δυναμικού όλες οι Κοινότητες, πλην της Νέας Μηχανιώνας.

Μετά το '40 οι κάτοικοι της Νέας Μηχανιώνας, όσοι διέθεταν γεωργικό κλήρο που με το χρόνο και αυτός τεμαχιζόταν και μικραίνε, αφού με το θάνατο του αρχηγού της οικογένειας μοιραζόταν στα άλλα μέλη και δεν αρκούσε ακόμη και με αποδοτικές καλλιέργειες να ασχολούνται με τη γεωργία και τη διάθεση των προϊόντων τους στην αγορά, γι'αυτόν το λόγο, πολλοί λίγοι ήταν αυτοί που παρέμειναν αγρότες-γεωργοί. Έσπερναν σιτηρά, καλλιεργούσαν αμπέλια και οπωροκηπευτικά.

Αργότερα έγιναν προσπάθειες μηχανοκαλλιέργειας, αλλά οι κλήροι ήταν πολύ μικροί και η καλλιέργεια αυτή στάθηκε ασύμφορη.

Άλλοι στράφηκαν σε διάφορα επαγγέλματα που εξυπηρετούσαν την οικοδομή και την παροχή υπηρεσιών σε τουρίστες και καταστήματα. Η πλειονότητα των Ν.Μηχανιωτών στράφηκε στην αλιεία.

Μετά το 1940 η αλιεία της Ν.Μηχανιώνας στηρίχθηκε στις μηχανότρατες, τα γρι-γρί και την παράκτια αλιεία. Όταν σταματούσε η περίοδος αλιεύσης με τις μηχανότρατες που διαρκούσε από τέλη Σεπτεμβρίου μέχρι το Μάιο, τότε άρχιζε η αλιεία με τα γρι-γρί, μέχρι το φθινόπωρο.⁵⁸

Οι μηχανότρατες στην πλειοψηφία τους ανήκαν στους πρόσφυγες από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ. Αν και συνέβαινε οι ίδιοι να διαθέτουν και γρι-γρί. Λέγεται ότι κατά τη δεκαετία του 1950 οι μηχανότρατες άγγιζαν τον αριθμό των 60.

Κύρια αγορά διάθεσης των αλιευμάτων ήταν η αγορά της Θεσσαλονίκης. Καθώς δεν υπήρχαν τότε τόσες πολλές τράτες, η παραγωγή και η διάθεση στην αγορά 300 κιβωτίων αλιευμάτων απορροφούνταν άμεσα.

Εργάζονταν μέχρι τις παραμονές των Χριστουγέννων και μέχρι τα Φώτα οι μηχανότρατες άραζαν στη Ν.Μηχανιώνα για επισκευές και εξοπλισμό και για ξεκούραση των πληρωμάτων και ανανέωση του ρουχισμού τους.

Τότε πληρώνονταν «τα μετρικά», δηλαδή το μερίδιο επί των κερδών, αφού είχαν αφαιρεθεί τα έξοδα του ιδιοκτήτη για τη συντήρηση του σκάφους και των εξαρτημάτων του και οι εισφορές του πληρώματος.

Στα γρι-γρί το ψάρεμα γινόταν το βράδυ και το πρωί γινόταν το άπλωμα και το μερεμέτισμα των διχτυών στην παραλία. Σταματούσαν το ψάρεμα αυτό κατά τις ημέρες της πανσελήνου που, όντας ολόγιομο το φεγγάρι, έδινε τα ψάρια στα βαθειά νερά.

Τον τρόπο υπολογισμού του «μετρικού» τον αποφάσισαν μετά από πολλές ασυμφωνίες μεταξύ τους, με την παρέμβαση του τότε Λιμενάρχη Θεσσαλονίκης, κάποιου ονόματι Μιχόπουλου. Έτσι, από δύο μετρικά έπαιρναν ο πλοίαρχος και ο μηχανικός και από ένα όλοι οι άλλοι. Αν για παράδειγμα όλο το πλήρωμα ήταν 12 άτομα, τότε υπολόγιζαν 12 για το πλοίο και 12 για το πλήρωμα. Έβγαζε πρώτα τα ποσά για το ναυτολόγιο που μέχρι το 1950 το απέδιδαν στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο και από το 1950 και έπειτα στο ΙΚΑ. Τα ναυτικά συνδικάτα ήσαν

⁵⁸ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.126-148.

αυτά που καθόρισαν με τους πλοιοκτήτες και το ΙΚΑ τον τρόπο πληρωμής, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και συνταξιοδότησης των πληρωμάτων.⁵⁹

Οι πλοιοκτήτες, επιθυμώντας την αύξηση των κερδών τους, προτιμούσαν να ναυτολογούν μέλη της δικής τους οικογένειας, ενώ για τους ναυτεργάτες συμφέρουσα ήταν η διαδοχική πρόσληψη σε μηχανότρατες και μετά σε γρι-γρι για να έχουν εργασία και εισόδημα όλον τον χρόνο.

Αργότερα, με την ανάπτυξη της ποντοπόρας εμπορικής ναυτιλίας, έχοντας και τη ναυτική παράδοση και τη σχετική πείρα, πολλοί κάτοικοι της Ν.Μηχανιώνας ασχολήθηκαν με το ναυτικό αυτό επάγγελμα και έφθασαν σε όλες της βαθμίδες της ναυτοσύνης. Μάλιστα ιδρύθηκε και λειτουργεί στη Μηχανιώνα Σχολή Εκπαίδευσης Μηχανικών Πλοίων της Εμπορικής Ναυτιλίας, πανελλήνιας αναγνωρισιμότητας.

Αρκετοί κάτοικοι της Ν.Μηχανιώνας ασχολήθηκαν και με τις τουριστικές επιχειρήσεις και την παροχή υπηρεσιών, ενοικιάζοντας σπίτια σε τουρίστες ντόπιους και ξένους, ιδίως Σέρβους κατά την περίοδο του 1970 και συνεχίζουν μέχρι τις ημέρες μας, έχοντας και ως επιπλέον προσόν προσέλκυσης επισκεπτών «τα ολόφρεσκα φρούτα της θάλασσας» που προσφέρονται σε αφθονία.

⁵⁹ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003, σελ.126-132.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η κοινωνική ζωή – Ο Γάμος – Η Οικογένεια

Στη μικρή κοινωνία της Περαιάς αποτελούμενης από διαφορετικής προέλευσης μέλη, με διαφορά στην εξωτερική εμφάνιση, την ενδυμασία, με ιδιωματισμούς στην ομιλία, άγνωστους στους πολλούς, με διάλεκτο ανάμεικτη με τούρκικες λέξεις, με κάποιες διαφορές στις διατροφικές συνήθειες, οι άνθρωποι παρουσίασαν τον πρώτο καιρό μια διστακτικότητα στη μεταξύ τους επικοινωνία.

Οι προσφυγικές οικογένειες έβλεπαν τα δίπατα σπίτια των ντόπιων, που τους κάτω χώρους τους χρησιμοποιούσαν για κελάρια, αποθηκευτικούς χώρους και στάβλους, αλλά συγχρόνως και για να μένουν και να κοιμούνται. Έστρωναν μία κάππα από πάνω από το στρώμμα με καλαμποκόφυλλα και έπαιρναν για σκέπασμα από πάνω ακόμη μία κάππα. Τα έβλεπαν αυτά οι πρόσφυγες και έλεγαν ότι δεν ξέρουν να ζήσουν οι παλαιοελλαδίτες.

Πού είναι τα δικά τους σπίτια, που τα άφησαν πίσω στην πατρίδα τους; Εκείνοι έστρωναν πάνω και κάτω άσπρα σεντόνια και φορούσαν νυχτικά, όταν έπεφταν για ύπνο. Όχι τα ρούχα που με αυτά δούλευαν όλη τη μέρα. Πολλές γυναίκες πωλούσαν τα εσώρουχά τους και τις νυχτικές τους και την Κυριακή τα έβλεπαν να τα φορούν, καμαρώνοντας για τη λεπτότητα των κεντημάτων και της δαντέλας τους, οι ντόπιες κυράδες.

Από τέτοια περιστατικά φαίνεται η πεποίθηση των προσφύγων για την πολιτισμική τους ανωτερότητα σε σύγκριση με τους ντόπιους. Η ελπίδα ότι θα επιστρέψουν πίσω στις εστίες τους, που για τους γηραιότερους διατηρήθηκε μέχρι τη γερμανική Κατοχή, η αβεβαιότητα του μέλλοντος, οι κακές συνθήκες διαβίωσης τον πρώτο καιρό, συνετέλεσαν ώστε να δοκιμασθούν οι σχέσεις, αλλά και να δημιουργηθούν άρρηκτοι δεσμοί μεταξύ της ίδιας προέλευσης ατόμων, αλλά και μεταξύ των άλλων προσφύγων.

Η εξυπηρέτηση των καθημερινών αναγκών και οι ίδιες με τους άλλους δυσκολίες που αντιμετώπιζαν τους έκαναν να συσπειρώνονται στην οικογένεια και στην πατριά τους και να επιζητούν συμπάρασταση και λύσεις μοιράζοντας γνώσεις, εμπειρίες, προσφορά εργασίας και αγαθών.

Το καφενείο ήταν η βασική ψυχαγωγία των ανδρών, όπου εκεί αντάλασσαν γνώμες και πληροφορίες, μάθαιναν τα συμβάντα στην περιοχή και, αν υπήρχε εφημερίδα ή επισκέπτης που επέστρεψε από τη Θεσσαλονίκη ή άλλες πόλεις, πληροφοροούνταν για την όλη κατάσταση της χώρας. Εκεί έφερνε ο ταχυδρόμος τα γράμματα, από εκεί ο τελάλης ενημέρωνε για γεγονότα ή διατάξεις που όφειλαν να ακολουθήσουν οι πολίτες.

Τα καφενεία ήταν διακριτά από τους θαμώνες τους. Αλλού συνήθιζαν να πηγαίνουν διαφορετικών τόπων καταγωγής πελάτες. Σιγά-σιγά, βέβαια, έπαψε να υπάρχει αυτός ο διαχωρισμός και αναμειγνύονταν, κυρίως, όταν συνδέονταν με δεσμούς συγγένειας, οικονομικά συμφέροντα ή ήταν οπαδοί του ίδιου κόμματος ή κοινής πολιτικής και κοινοτικής παράταξης.

Αντίθετα ο κύκλος των γυναικών είχε την τροχιά του ανάμεσα σε συγγενικά ή γειτονικά φιλικά σπίτια και στην εκκλησία. Κάθονταν στις αυλές ή στο καθημερινό δωμάτιο, μετά τις δουλειές του σπιτιού ή τις επίπονες γεωργικές εργασίες και τα βράδια του χειμώνα έπλεκαν, κεντούσαν, τραγουδούσαν, σχολίαζαν τα πρόσωπα και τα γεγονότα του χωριού και ονειρεύονταν καλύτερες μέρες σαν αυτές στην πατρίδα, ιδίως όταν άκουγαν ιστορίες από τις γιαγιάδες της συντροφιάς.

Έτσι γινόταν και η προετοιμασία των προικιών των κοριτσιών, καθώς κάθε γυναίκα έφερνε μαζί της και το εργόχειρό της και συχνή ήταν η ανταλλαγή σχεδίων δαντέλλας. Το πιτσιλι με το κορσοβέλονο και η μπιμπίλα με το ψιλό βελόνι ήταν έργα τέχνης των γυναικών. Αλλά και το κέντημα και το ασπροκέντημα με όλα τα σχέδια και τις ραφές ήταν στην πρώτη διάταξη και πολλές, μάλιστα, χρυσοχέρες πωλούσαν τα εργόχειρά τους σε πλούσιες ξένες κυρίες για εξοικονόμηση χρημάτων για τα δικά τους προικιά ή για οικονομική συνεισφορά στον οικογενειακό προϋπολογισμό.⁶⁰

Και τον εσπερινό οι γηραιότερες πήγαιναν στην εκκλησία και οι άλλες γυναίκες παρακολουθούσαν τη λειτουργία τις Κυριακές και τις γιορτές. Πήγαιναν σε γάμους, βαπτίσεις, κηδείες και μνημόσυνα. Ο χώρος της εκκλησίας ήταν μία ευκαιρία κοινωνικής επίδειξης των μελών της μικρής κοινωνίας τους, όπου εκεί έβλεπαν τους συντοπίτες τους,

⁶⁰ Στεφανίδης Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ. 36-37.

αντάλλασαν χαιρετισμούς, βλέπονταν οι νέοι και οι κοπέλλες και γίνονταν τα πρώτα βήματα για τα μελλοντικά προξενειά.

Γάμος στη Ν.Μηχανιώνα στα 1930

Προπολεμικός εορτασμός της 25ης Μαρτίου, στο κοινοτικό κατάστημα της Νέας Μηχανιώνας

Στις γιορτές των Χριστουγέννων οι πρόσφυγες έφτιαχναν κουραμπέδες, ενώ οι Επανωμίτες σαραγλί. Αλλά και ανάμεσα στους πρόσφυγες διαφορετικής προέλευσης διαπίστωναν παραξενιές και διαφορές στις διατροφικές συνήθειες και στον τρόπο ένδυσης και συναναστροφής. Υπήρχαν διαχωρισμοί στους χώρους που σύχναζαν, στους χώρους που συναλλάσσονταν και εργάζονταν.

Μόνον, όταν ήλθε η Κατοχή και η έλλειψη βασικών αγαθών, τότε λειτούργησε το ανταλλακτικό εμπόριο, όπως, βέβαια, συνέβαινε και σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο. Έδιναν ψάρια και έπαιρναν διάφορα αγροτικά προϊόντα, παραγωγής των γειτόνων τους.

«Η κοινωνία των ανθρώπων μου, γράφει η Ρούλα Συνοδινού, υπήρξε πατριαρχική. Ο πατέρας ήταν ο αρχηγός της οικογένειας, ο λόγος του ήταν νόμος. Ο πρωτότοκος γιος ήταν η συνέχεια. Αυτός κληρονομούσε το μεγαλύτερο μέρος της πατρικής περιουσίας και αυτός, όταν παντρευόταν, συνέχιζε να ζει στο πατρικό σπίτι.

Η γυναίκα του, η νύφη, προσαρμοζόταν στη νέα της οικογένεια. Έπρεπε να είναι υπάκουη, ευγενική και εργατική. «Όχι όπως τα ήξερες, μα όπως τα βρήκες.» Όταν στην οικογένεια του γαμβρού υπήρχαν θυγατέρες, έπρεπε πρώτα να παντρευτούν εκείνες, να πάνε στα σπίτια τους και ύστερα να παντρευτεί ο γιος. Αν κάποιος γιος έπρεπε να ζήσει με τα πεθερικά του, γιατί δεν είχαν δικό τους γιο, αυτός δεν ήταν ποτέ ο πρώτος από την οικογένεια προέλευσής του. Τους ονόμαζαν σώγαμπρους και ανήκαν στην τάξη των καταπιεσμένων.

Στις θυγατέρες έφτιαχναν την προίκα, ό,τι είχε σχέση με το ντύσιμο της νέας και του νέου σπιτικού. Όταν γινόταν ο γάμος, τότε έδιναν ό,τι έταξαν στο γαμβρό και ό,τι είχε αυτός ζητήσει, δηλαδή λίρες, κάποιο αγρατεμάχιο, ζώα(αγελάδες, πρόβατα). Μετά το γάμο, δεν είχε κανένα δικαίωμα επάνω στην πατρική περιουσία της νύφης.

«Ό,τι πάρ' η νύφ' στο μπαστό, έλεγαν»⁶¹

Η γνωριμία των νέων γινόταν τις περισσότερες φορές μέσω του μεσολαβητή, προξενητή, ο οποίος έφερνε την πρόταση από την οικογένεια του γαμβρού και τις απαιτήσεις της οικογένειάς του. Συνήθως οι όμοιας κοινωνικής θέσης άνθρωποι επέλεγαν αντίστοιχα άτομα και οικογένειες για να συγγενέψουν, να ταιριάζουν και να μεγαλώσουν την περιουσία τους, μέσω του γάμου.

Ο προξενητής, ήταν, συνήθως, άτομα κοινής αποδοχής και εκτίμησης και η ευόδωση τους προξενείου ήταν εγγυημένη. Αλλά πολλές φορές οι νέοι είχαν δημιουργήσει δεσμό και η αποστολή του μεσολαβητή ήταν η τελική νομιμοποίηση της σχέσης τους.

⁶¹ Ρούλα Συνοδινού, Στου Ξάστερου και του Οικονομείου τα άγια χώματα, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Περαία, 2003, σελ.61-62

Οι γνωριμίες των νέων γίνονταν στο νυφοπάζαρο, στην κυριακάτικη βόλτα, στην παραλία, ή στην εκκλησία. Κατά προτίμηση έπρεπε να είναι από τον ίδιο τόπο καταγωγής για να είναι γνώριμοι και να έχουν τις ίδιες συνήθειες οι οικογένειές τους. Ρόλο, ακόμη, έπαιζε η οικονομική επιφάνεια και των δύο οικογενειών προέλευσής τους, η αξιοσύνη των νέων, η προίκα, η νοικοκυροσύνη της κοπέλλας και η εργατικότητα του νέου.

Η ενδογαμία ήταν το πιο συνηθισμένο φαινόμενο της περιοχής και όλοι γίνονταν συγγενείς από πολλές πλευρές. Αργότερα ξανοίχτηκαν και σε γάμους στα γειτονικά χωριά και κυρίως με τους Επανωμίτες.

Η γαμήλια τελετή, τα ήθη και τα έθιμά της ακολουθούσε τα χαρακτηριστικά των πατρίδων τους. Η προετοιμασία του γάμου διαρκούσε μία εβδομάδα:

Πρώτα πλένονταν και σιδερώνονταν τα προικιά της νύφης από τις φιλενάδες της νύφης. Μετά άπλωναν σχοινιά στα δωμάτια του σπιτιού της νύφης και έκαναν την έκθεση των προικιών. Τα θαύμαζαν, και ο ιερέας, ο πρόεδρος της κοινότητας και μάρτυρες τα κατέγραφαν και την Παρασκευή, πριν το γάμο, θα τα μάζευαν. Αυτή η καταγραφή, αλλά και η προσθήκη μετρητών, κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων επέιχε θέση προικοσυμφώνου, «Αγκλαβή» λεγόταν, υπογραφόταν από όλους τους μάρτυρες και την κρατούσε στη φύλαξή του ο κουμπάρος.

Στην Αγία Τριάδα η μελλονύμφη καθόταν σε ένα ανάκλιτρο, το παστό(παστάς=νυφικό κρεβάτι) και της έβαζαν στην αγκαλιά ένα αγόρι, σύμβολο τεκνοποιΐας και συνέχειας της γενιάς.

Αν η νύφη ακολουθούσε στην καινούρια της ζωή το γαμβρό στο σπίτι του, τότε με συνοδεία μουσικών οργάνων θα μεταφερόταν πανηγυρικά στο σπίτι του. Διαφορετικά τα προικιά θα αποθηκεύονταν σε σεντούκια, ερμάρια και άλλους αποθηκευτικούς χώρους και ο σάγαμβρος θα έφερνε το έχει του, τα ρούχα του, και θα έμεναν στο σπίτι της νύφης.

Το Σάββατο, ο κάθε μελλονύμφος γλεντούσε με το σόι του/της και τους φίλους του/της και την Κυριακή ο γαμβρός, πριν να ντυθεί, πήγαινε και έπαιρνε τον κουμπάρο με τα όργανα και έπειτα συγκεντρώνονταν στο σπίτι του γαμβρού, όπου τον στόλιζαν, τον τραγουδούσαν και έκαναν χωρατά.

Κάτι παρόμοιο γινόταν στο σπίτι της νύφης. Την στόλιζαν με το νυφικό, κρεμώντας και πολύχρωμες κλωστές στο πέπλο της και με όργανα την πήγαιναν στην εκκλησία.

Μετά το γάμο, όποιου από τα δύο σόγια το σπίτι ήταν πιο ευρύχωρο, σ' αυτό γινόταν το γαμήλιο γλέντι και όλοι συνεισέφεραν φαγητά και γλυκά. Εάν τύχαινε να έχουν μικρά σπίτια, τότε νοίκιαζαν ένα καφενείο και εκεί ξεφάντωναν, μέχρι την επαύριο το πρωί, με τα όργανα και με παραδοσιακά τραγούδια «Χρυσό μου καναρίνι, ζύπνα από την κλίνη, ζύπνα και μην κοιμάσαι, ν' ακούς που τραγουδώ...»

Πολλές φορές για συμμετοχή στο χορό που συνόδευε το γαμήλιο τραπέζι καλούσαν οργανοπαίχνες(ζούρλες) με τρόμπες, νταούλια και κλαρίνα, από τα Καϊλάρια(Πτολεμαΐδα). Οι γάμοι στην περιοχή της Αγίας Τριάδας γίνονταν κατά προτίμηση το φθινόπωρο, όταν θα είχαν πλέον τελειώσει οι αγροτικές εργασίες.

Κερνούσαν στο γάμο εδέσματα από χοιρινό κρέας, σέλινα και περιχυμένα με αυγολέμονο, καθώς και χοιρινό κρέας με λάχανο, τη λεγόμενη καπούσκα, καθώς και νόστιμα λουκάνικα και για ορεκτικά: παστές σαρδέλλες, τυριά και αυγά και στο τέλος γλυκά, όπως κανταΐφι, μπακλαβάδες, γκιοσλεμέδες= τρίγωνα, κατημέρια, γλυκές κολοκυθόπιπτες και άλλα πολλά.⁶²

Η οικογένεια στεγαζόταν σε δική της κατοικία και κυρά και νοικοκυρά ήταν η γυναίκα η οποία είχε την ευθύνη του σπιτικού, να ζουν όλα τα μέλη της ανεκτά και να βγαίνουν στην κοινωνία του χωριού τους ευπρόσωπα. Εργαζόταν στον κήπο τους, καλλιεργώντας λαχανικά για τις ανάγκες της οικογένειας, αλλά εργαζόταν και ως εργάτρια στα χωράφια, στις αλατιέρες του Αγγελοχωριού και όπου υπήρχε ανάγκη εργατικών χεριών.

Η τεκνοποιΐα και η εξασφάλιση της συνέχειας της γενιάς, η βάφτιση του πρωτότοκου γιού με το όνομα του παππού από τη μεριά του πατέρα, η με το όνομα κάποιου σεβάσμιου προσώπου της γενιάς τους ήταν από τα πρωταρχικά τους μελήματα.

Ως παιδιά γαλοχούνταν με τα ιδανικά, τις αρχές, τα ήθη και τα έθιμα της πατρίδας των γονιών και των παππούδων. Έπαιζαν παιχνίδια που είχαν

⁶² Δωροθέα Κόλκου-Μπακογιάννη, Το χωριό μου..., Εκδ. Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ..79-82.

ονόματα διακριτά, από τον τόπο καταγωγής τους, όπως: λάγγρια ή γαϊδούρα, γκαμλίτσα, καλκούνα, ντικ, κουφαράς, λουμπάρδα, ο μπούκος, η πεντηκάρα, το γλυκό. Αργότερα αυτά τα παιχνίδια αντικαταστάθηκαν ή μετασχηματίστηκαν, ανάλογα με τα παιδιά που συναντούσαν για να παίξουν μαζί.⁶³

Γιόρταζαν την ονομαστική γιορτή των αρσενικών μελών της οικογένειας, ιδίως του παππού ή του πατέρα και έκαναν γλέντια με πολλούς καλεσμένους, πολλές λιχουδιές και κρασί και τσίπουρο.

Στην Αγία Τριάδα, αναφέρει η Δωροθέα Κόλκου-Μπακογιάννη, για τον εορτασμό της ονομαστικής γιορτής του νοικοκύρη, στέλνονταν προσκλήσεις, προφορικές ή γραπτές με πρόσωπα κοινής γνωριμίας και καλούνταν οι συγγενείς, οι φίλοι και οι γνωστοί και συμμετείχαν στις λεγόμενες *βεγγέρες*.

Σ' αυτές έπρεπε οι συμμετέχοντες να έλθουν ζευγαρωμένοι. Δεν επιτρεπόταν να έλθουν χωρίς το ταίρι τους ή ασυνόδευτοι από σύζυγο, αρραβωνιαστικά, αδελφή ή φιληνάδα. Και αυτό επιβαλλόταν, γιατί στις *βεγγέρες*, εκτός από φαγοπότι, ακολουθούσε τραγούδι, καντάδες συνήθως, με τη συνοδεία κιθάρας, μαντολίνου ή ακόμα και λατέρνας. Πιο γνωστή ήταν η λατέρνα του Ρουσσάκη. Μετέπειτα ακολουθούσε χορός, που γινόταν με παραγγέλματα για την αλλαγή της ντάμας.

Χόρευαν καλαματιανό, τη Σαμιώτισσα, τη Βαγγελιώ, αλλά και ευρωπαϊκούς χορούς, όπως φοξ-τροτ, βαλς, μαζούρκα και ταγκό.

Η διατροφή των προσφύγων ήταν αντίστοιχη με τις ημέρες και τις γιορτές του χρόνου. Νήστευαν Τετάρτη και Παρασκευή, τρώγοντας όσπρια και αντί για κρέας έτρωγαν ψάρι, θαλασσινά, *γαλικά*, αλιεύματα του γαλού, που δεν έχουν αίμα, για το λόγο αυτό και είναι νηστίσιμα που πάντα ήταν διαθέσιμα τις οικογένειες των ψαράδων, αλλά και όλων των χωριανών.

Τα Χριστούγεννα έτρωγαν χοιρινό και γέμιζαν τα έντερά του με ρύζι, κρεμμύδια και άνιθο και τα έψηναν στον φούρνο. Το έλεγαν *ματιές*,

⁶³ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, από τις χαμένες πατρίδες στην πατρίδα του σήμερα, University Studio Press, 2003, σελ.181

αλλά σε άλλα μέρη οι Σμυρνιοί το φαγητό αυτό το λένε *μπουμπάρι*. Έκαναν *τσιγαρίδες*, καθώς και *καβουρμά*.⁶⁴

Κρέας έτρωγαν τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και της Παναγίας. Το Πάσχα, το κρέας από αρνί ή κατσίκι το έκαναν ψητό στο φούρνο ή στην κατσαρόλα. Στις γιορτινές μέρες πρόσθεταν πίττες και γλυκίσματα, όπως κουραμπιέδες και λουκούμια.

Οι γυναίκες ήταν καταπληκτικές μαγείρισσες και επίσης έφτιαχναν προμήθειες για το χειμώνα, όπως ντοματοπελτέ(πάστα), μακαρόνια, τραχανά και επίσης πολύ επιτυχημένα γλυκά του κουταλιού, όπως τριαντάφυλλο, βύσσινο, κυδώνι, πετιμέζι, ρετζέλι, λουκουμάδες, μπακλαβά και γλυκές πίττες με καλαμποκάλευρο και πετιμέζι.

Όλα τα εδέσματα και τα ροφήματα της οικογένειας τα παρασκεύαζαν επάνω σε φουφούδες με κάρβουνα. Πολλές νοικοκυρές διέθεταν πάνω από μία φουφού, για διευκόλυνσή τους. Αργότερα, ακολουθώντας την εξέλιξη απέκτησαν πετρογκάζ και ηλεκτρικά σκεύη.

Λαμπροί εορτασμοί γίνονταν στη Μηχανιώνα και με τη συρροή πολλών επισκεπτών που κατέφθαναν από τη Θεσσαλονίκη ή τα γύρω παράλια χωριά με τα караβάκια και με κάρα. Γιόρταζαν ακόμη με κατάδυση του σταυρού τη γιορτή των Φώτων, αλλά με μεγαλύτερη λαμπρότητα, τα εννιάμερα της Παναγίας, στις 23 Αυγούστου. Μάλιστα πίστευαν στη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας και πολλοί πιστοί έρχονταν με κατάνυξη και ευλάβεια να την προσκυνήσουν.

Το πανηγύρι αυτό διαρκούσε σχεδόν μία εβδομάδα και ήταν μία μεγάλη ευκαιρία για διασκέδαση, αλλά και να βγάλουν οι ντόπιοι κάποια χρήματα από τους επισκέπτες και τους τουρίστες που νοίκιαζαν και δωμάτια για να μείνουν.

Ευκαιρία για συνέντευξη και με τους γείτονες ήταν το πανηγύρι των Ταξιαρχών, που η εκκλησία τους βρισκόταν στα όρια της Κερασιάς, της Μηχανιώνας και της Επανωμής. Μάλιστα γίνονταν και ιπποδρομίες. Την ενθάρρυνση για στο σμίξιμο και τη συνεργασία με τους Επανωμίτες ενίσχυε και το έθιμό τους να προσφέρουν δωρεάν, ως κέρασμα, κρασί

⁶⁴ Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, από τις χαμένες πατρίδες στην πατρίδα του σήμερα, University Studio Press, 2003, σελ.196, 198.

και ψωμί. Έτσι έτρωγαν και έπιναν, κάνοντας «κεφάλι» και τότε η απόσταση του ξένου και του ντόπιου εξαλειφόταν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ο πολιτισμός και η παράδοση

Έχοντας βαρειά κληρονομιά, μνήμες και θέληση για συνέχιση της πολιτιστικής τους Ιστορίας, για να αποτελεί η ανάμνηση, η αναβίωση, αλλά και η μεταλαμπάδευση στις μελλοντικές γενεές της καταγωγής τους και της κουλτούρας τους, οι πρόσφυγες από τα πρώτα χρόνια της μόνιμης, πλέον, εγκατάστασής τους στην περιοχή, θέλησαν να οργανωθούν σε συλλόγους και να έχουν μέσω αυτών, κοινωνική και αθλητική ζωή, αλλά και ευκαιρίες επικοινωνίας.

Η πρώτη πολιτιστική προσπάθεια έγινε σε πολύ πρόωμη εποχή, μετά την εγκατάστασή τους στην Περαιά και στη γύρω περιοχή. Δημιουργήθηκαν σύλλογοι, με πρωτοβουλία υπαλλήλων της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής(Φάμπερ, Λίτσας) με την ονομασία «Σύλλογος των Φίλων», ίδρυσαν προσκοπική ομάδα και οι κοπέλλες, που εργάζονταν στο υφαντικό τμήμα της Σχολής, τους έφτιαξαν προσκοπικές στολές.

Οι φίλοι αυτοί έφεραν πολλά αθλητικά όργανα και δημιούργησαν αθλητικές ομάδες, εκ των οποίων επέζησε η ποδοσφαιρική ομάδα, που έδινε με επιτυχία αγώνες στα γύρω χωριά. Αυτός ο σύλλογος δημιούργησε αίθουσα πατινάζ στο ξενοδοχείο «Λένα» και έδωσε υποτροφία να σπουδάσουν στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή και δύο άριστοι μαθητές.

Ακόμη, με πρωτοβουλία της Περαιώτισσας Μαρίας Παπαγιάννη (Παπαγιαννίτσας) ιδρύθηκε παράρτημα της Χριστιανικής Ένωσης Νεανίδων Θεσσαλονίκης, ΧΕΝΘ, στην περιοχή της Περαιάς και βοήθησε στην καλλιτεχνική, αθλητική, κολυμβητική και θεατρική ανάπτυξη της περιοχής.

Κοπέλλες, όπως η Ελένη Πανδίρη-Σκλαβή, Μαρίνα Καρατζά, Ανδριανώ Καλογήρου, Αλεξάνδρα Τσουκαλά, Νιζάμη Δήμητρα, Χρυσού Στρατηγούλα, Κιρκαμλή Σταυρούλα, Δημάκη Αγγέλα, Μαρία Χατζηβαλάση, Ευαγγελία Στεφανίδου και Κορνηλία Καρακώστα, συμμετείχαν με μεγάλη επιτυχία στα θεατρικά έργα που ανέβηκαν, όπως

«Τα Αρραβωνιάσματα» του Μπόγρη, «Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας» και άλλα. Οι ίδιες έραβαν και τα κοστούμια που φορούσαν.⁶⁵

Οι πρόσφυγες δεν παρέλειπαν να γιορτάζουν παραδοσιακά τις γιορτές της Αποκριάς, της Καθαράς Δευτέρας, του Κλήδωνα.

Κάθε γειτονιά συναγωνιζόταν για τα καλύτερα καρναβάλια και στα υψώματα της Περαιάς «Νερού τη Μάνα», «Βρύση του Καλαμπόκη» ή στα πυκνά φυλλώματα των δέντρων στου «Χατζή Μπαλή» κατέφευγαν οι οικογένειες για να πετάξουν αετό και σαΐτες τα παιδιά και να στρώσουν τα νησιόσιμα, να τα γευτούν και να διασκεδάσουν. Άλλοι πάλι προτιμούσαν την καθαρή αμμουδιά στα «Τσαΐρια», όπου βουτούσαν και έβγαζαν πίνες, στρείδια και χάλαρα.

Η γιορτή του Κλήδωνα ήταν μία τελετουργία που επαναλαμβάνονταν με ευλάβεια και λαχτάρα από τις νέες κοπέλλες που ανυπομονούσαν να μάθουν αν θα παντρευτούν και ποιος θα είναι ο αγαπημένος τους.

Μερικά από τα έθιμα αυτά διατηρούνται και στις μέρες μας, αλλά πιο πολύ τηρείται η γιορτή ανάμνησης της απόβασης των προσφύρων στην παραλία της Περαιάς, το Σεπτέμβριο.

Στο βιβλίο της «Στου Εάστερου και του Οικονομιού τα άγια χώματα», η κ.Ρούλα Συνοδινού κάνει κάποιες παρατηρήσεις εκφράζοντας την πικρία της για την αφομοίωση και τη λησμονιά στην τήρηση από τους σημερινούς συγχωριανούς της των παραδόσεων από τις χαμένες πατρίδες τους.

Συγκεκριμένα γράφει: «Σήμερα ο πληθυσμός της Αγίας Τριάδας έχει διαφοροποιηθεί. Ο προσφυγικός μας οικισμός απλώθηκε. Στο χωριό κτίστηκαν παραθεριστικές κατοικίες που με την πάροδο του χρόνου έχουν μετατραπεί σε μόνιμες. Εκτός αυτού, εγκαταστάθηκαν μόνιμα αρκετές οικογένειες παλιννοστούντων Ποντίων από τη Ρωσία. Έτσι η Αγία Τριάδα έπαψε να είναι κατ'αποκλειστικότητα πληθυσμός προερχόμενος από την Ανατολική Θράκη.

Βλέπω τους Πόντιους. Υποστηρίζονται, κρατάνε τα έθιμά τους, χορεύουν τους χορούς τους, μαθαίνουν στα παιδιά τους να παίζουν

⁶⁵ Στεφανίδης Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ. 44-45.

λύρα, φτιάχνουν πυροσκή και ωτία, μιλάνε τη γλώσσα τους, παρ'όλου που ζούσαν τόσα χρόνια μακριά από την πατρίδα.

Εμείς βαριόμαστε να σηκωθούμε το χάραμα, να μοιράσουμε τη βαρβάρια. Σταμάτησαν τα κορίτσια να πίνουν το αμίλητο νερό, δεν μάθαμε να φτιάχνουμε ρετσέλια, ελάχιστοι γνωρίζουν πώς γίνονται τα κουλικάκια. Μας κυριέψε ο νεωτερισμός, ο καταναλωτισμός, η αδιαφορία.»

Σήμερα το Τμήμα Πολιτισμού του ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ. (Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Θερμαϊκού, Δημοτικές Πολιτιστικές, Περιβαλλοντικές, Αθλητικές, Κοινωνικές Υπηρεσίες Θερμαϊκού) διοργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις και επιμελείται ερασιτεχνικές καλλιτεχνικές ομάδες και καλλιτεχνικά εργαστήρια (μουσική, εικαστικά) με έδρα το Δήμο Θερμαϊκού.

Έτσι, υπό την αιγίδα του Τμήματος Πολιτισμού λειτουργεί:

1. Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Θερμαϊκού.

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη βρίσκεται στη Νέα Μηχανιώνα (και στεγάζεται στην Καψαλάκειο Πολιτιστική Στέγη, ενώ παράλληλα λειτουργεί Περιφερειακή Βιβλιοθήκη/Παράρτημα στην Περαία, στο πίσω ισόγειο της Αντιδημαρχίας Τεχνικών Έργων, δίπλα στο κατάστημα Εμπορίου, καθώς επίσης και Περιφερειακή Βιβλιοθήκη/Παράρτημα στην Επανωμή, ευρισκόμενη στον 1ο όροφο του κτηρίου ΔΗ.Κ.Ε.Θ., δίπλα στο ΚΑΠΗ Επανωμής.

Στη Βιβλιοθήκη υλοποιούνται ψυχαγωγικές-επιμορφωτικές δράσεις φιλιαναγνωσίας για παιδιά Δημοτικού και λειτουργεί Πρόγραμμα Εθελοντισμού. Παράλληλη δράση της Βιβλιοθήκης είναι και οι Λέσχες Ανάγνωσης Ενηλίκων.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Θερμαϊκού/Μηχανιώνα, Περαία και Επανωμή

Το Τμήμα Πολιτισμού διοργάνωσε για έξι συνεχείς χρονιές (2008 – 2013) το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών μήκους έως 2'.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να βρείτε στο site του Δήμου τις εξειδικευμένες ιστοσελίδες ανά τομέα, δράση ή καλλιτεχνική ομάδα:

A.

International Thermaikos 2min Film Festival
<http://thermaikosfilmfestival.wordpress.com>

B. Εικαστική Ομάδα Ενηλίκων «Θαλασσί»

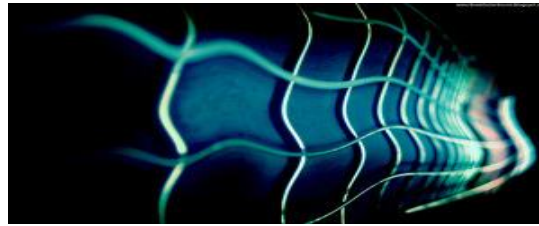
Γ. Θεατρική Ομάδα Ενηλίκων «Εταιρεία Υποκριτών»

<http://etairiaipokriton.wordpress.com>

Δ. Εργαστήριο Κλασικής Κιθάρας

http://www.eparaschou.gr/?page_id=1432

Ε. Πειραματικό Κιθαριστικό Σύνολο «Guitar Heroes»

<http://www.guitarheroes.gr>

ΣΤ.«Synolakia» - Μουσική δωματίου με κιθάρα

<http://synolakia.wordpress.com>

Ζ.«Homo Classicus» - Ο κόσμος της κλασικής μουσικής

<http://homoclassicus.wordpress.com>

Η.Λέσχες Ανάγνωσης Ενηλίκων⁶⁶

⁶⁶ Δάνειο από το site Δήμου Θερμαϊκού.

2. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

Θα θέλαμε να σας δώσουμε μερικά δείγματα από τις αξιόλογες εκδηλώσεις του Δήμου:

Μια από τις εκδηλώσεις της Βιβλιοθήκης για νεαρούς αναγνώστες:

Την Τρίτη, 23 Ιουλίου 2013, έπαιξαν τα παιδιά το συναρπαστικό επιτραπέζιο παιχνίδι φαντασίας «Dixit Odyssey»: Οι εικόνες μας δίνουν το ερέθισμα και προσπαθούμε να μπερδέψουμε τους συμπαίκτες μας με μια μυστηριώδη φράση ή λέξη...

Ποια είναι η σωστή εικόνα;

Μία άλλη πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση που έγινε στους Νέους Επιβάτες (Posted on [Ιουλίου 18, 2013](#) by [Thermaikos Cultural Department](#))

Δευτέρα, 22 Ιουλίου 2013: 2ο Διεθνές Φεστιβάλ «Χρώμα Ροδιού» στους Νέους Επιβάτες

Σας προσκαλούμε
τη Δευτέρα, 22 Ιουλίου 2013 και ώρα 20:30
στην παραλία Νέων Επιβατών (γήπεδο Beach Volley)
στη Μουσική Βραδιά στο πλαίσιο
του 2ου Διεθνούς Φεστιβάλ Τέχνης Ρωσίας «ΧΡΩΜΑ ΡΟΔΙΟΥ»
με τραγουδιστές και χορευτικά συγκροτήματα
από τη Ρωσία, την Ουκρανία και την Ελλάδα
που πραγματοποιείται
υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας,
του Δήμου Θερμαϊκού και του Τμήματος Πολιτισμού του ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ.
Είσοδος ελεύθερη

Υπό την αιγίδα:

 Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

 Δήμος Θερμαϊκού

«Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ»

**Β' Διεθνές Φεστιβάλ Τέχνης
«ΧΡΩΜΑ ΡΟΔΙΟΥ»**

Μαγική βραδιά με τραγουδιστές και χορευτικά συγκροτήματα από τη ΡΩΣΙΑ, την ΟΥΚΡΑΝΙΑ και την ΕΛΛΑΔΑ

Δευτέρα,
22/07/13

Ώρα έναρξης: **20:30**
Στην παραλία Νέων Επιβατών
(γήπεδο Beach Volley)
Είσοδος ελεύθερη

Με την υποστήριξη:

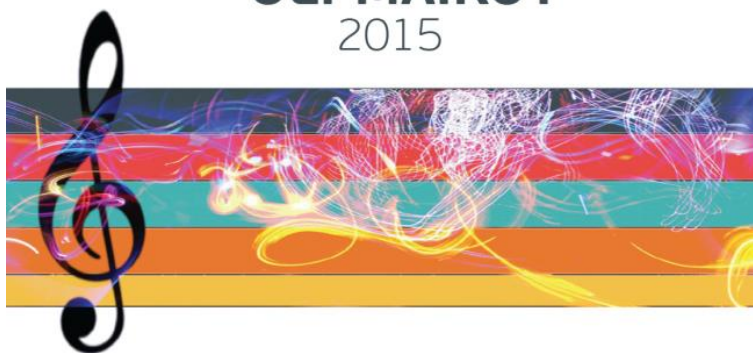

Μουσικό Φεσ. Ρωσίας 2013

Σαββατοκύριακο 16 & 17/5/2015: Φεστιβάλ Χορωδιών Θερμαϊκού 2015
(Posted on Μαΐου 11, 2015 by Thermaikos Cultural Department)

Σας προσκαλούμε στο Χορωδιακό Φεστιβάλ Θερμαϊκού 2015.
Συμμετέχουν εικοσιδύο χορωδίες.

**ΧΟΡΩΔΙΑΚΟ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
2015**

Σάββατο & Κυριακή, 16 - 17/5/2015 και ώραν 11:30 π.μ. και 7:00 μ.μ.

Θέατρο ΚΑΠΠΑ - Περαία

Είσοδος ελεύθερη

Καλλιτεχνική διεύθυνση: Ευρυάνθη Παπαδοπούλου

Ευγενής συμπαραστάτης του Φεστιβάλ: Νικόλαος Κ. Αργυρόπουλος

Πρόγραμμα χορωδιών

Σάββατο 16 Μαΐου, ώρα 11.30 π.μ.

- Παιδική Χορωδία του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ν. Μυκαονιάς
(Διεύθυνση Χορωδίας: Σάββας Βρεττό)
- Μεικτή χορωδία ΚΑΠΗ Πυλαίας Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη
(Διεύθυνση Χορωδίας: Βασίλης Κασούρας)
- Μικτή Χορωδία Μίκρας του Δήμου Θέρμης
(Διεύθυνση Χορωδίας: Άρης Κεραμάρης)
- Χορωδία ΚΑΠΗ Περαίας
(Διεύθυνση Χορωδίας: Σάββας Βρεττό)

Σάββατο 16 Μαΐου, ώρα 7.00 μ.μ.

- Χορωδία Συλλόγου Γυναίκων Πυλαίας "η Καπουτζίδα"
(Διεύθυνση Χορωδίας: Βασίλης Κασούρας)
- Σύλλογος Μικρασιατών Ιωνίας με έδρα τη Νέα Μαγνησία
(Διεύθυνση Χορωδίας: Σωτήρης Δεσπότης)
- Γυναικεία-Νεανική Χορωδία Π.Σ.Μ. Αλέξανδρος Σταυρού
(Διεύθυνση Χορωδίας: Μαρία Κουβακλή, πάνω: Πάνος Κομπίδης)
- Χορωδία "Γιάννης Μάντακας" Α.Π.Θ.
(Διεύθυνση Χορωδίας: Πέτρος Μπεκαρίδης, πάνω: Βαγγέλης Σουρτζούνης)
- Μικτή Χορωδία Κέντρου Πολιτισμού Νέας Ραδιοπού
(Διεύθυνση Χορωδίας: Ελευθερία Μεταξά-Αρροδούρου)
- Μικτή Χορωδία Συλλόγου Γυναίκων "Αγάπη" Περαίας
(Διεύθυνση Χορωδίας: Ελεονώρα Καλαϊτσιδου)

Κυριακή 17 Μαΐου, ώρα 11.30 π.μ.

- Χορωδία δοματίου "ΕΚΦΡΑΣΗ"
(Διεύθυνση Χορωδίας: Γιάννης Χουλδέρης)
- Ενοριακή χορωδία Ιερού Ναού Αγίων Πέτρου και Παύλου Περαίας
(Διεύθυνση Χορωδίας: Σωτήρης Δεσπότης)
- Παιδικές Χορωδίες Ι.Μ. Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς, Ι.Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Θεσσαλονίκης
(Διεύθυνση Χορωδίας: Βικτωρας Πλαβίδης, πάνω: Ελεονώρα Καλαϊτσιδου)
- Μικτή Χορωδία ενήλικων Φ.Ε.Σ. Καλής Σκούρας
(Διεύθυνση Χορωδίας & πάνω: Καλλιόπη Μαργαρίτα)
- Παιδική Χορωδία Πυθαγόρειου Ωδείου Θερμαϊκού
(Διεύθυνση Χορωδίας: Ελεονώρα Καλαϊτσιδου)
- Μικτή χορωδία Μικρασιατικού Συλλόγου Ευκαρπίας "Όυσάκ"
(Διεύθυνση Χορωδίας: Βασίλης Κασούρας)

Κυριακή 17 Μαΐου, ώρα 7.00 μ.μ.

- Νεανική Χορωδία Πυθαγόρειου Ωδείου Θερμαϊκού
(Διεύθυνση Χορωδίας: Ελεονώρα Καλαϊτσιδου)
- Μικτή Χορωδία του North College
(Διεύθυνση Χορωδίας: Αθηνάια Κυριακίδου)
- Χορωδία Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
(Διεύθυνση Χορωδίας: Νίκος Χρυσόπουλος)
- Νέα Ευρωπαϊκή Χορωδία Συλλόγου Γυναίκων "Αγάπη" Περαίας
(Διεύθυνση Χορωδίας & πάνω: Ελεονώρα Καλαϊτσιδου)
- GRESK KOR in Trondheim
(Διεύθυνση Χορωδίας: Mrs. Benita Granum)

Κυριακή, 24 Μαΐου 2015:
Συναυλία στη Μηχανιώνα των Guitar Heroes

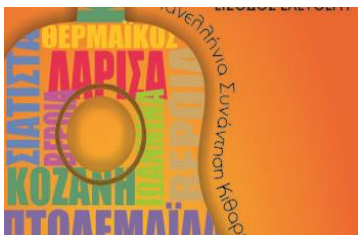

Το Πειραματικό Κιθαριστικό Σύνολο "Guitar Heroes"
παρουσιάζει τη συναυλία
Guitar faces | Face the guitar
Γιατί η κιθάρα έχει πολλά πρόσωπα...
Κυριακή 24 Μαΐου 2015
ώρα έναρξης 21:00
Καφαλάκειος Πολιτιστική Στέγη
Νέα Μηχανιώνα
είσοδος ελεύθερη

Τμήμα Πολιτισμού ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θεσσαλικού

Εκδηλώσεις παλαιότερων ετών:

*Σάββατο, 23 Νοεμβρίου 2013: Οι Guitar Heroes, στη Λάρισα.
Την 21^η Μαρτίου 2013: Οι Guitar Heroes, στην Κοζάνη και
την Κυριακή 31 Μαρτίου 2013: Οι Guitar Heroes, στη Βέροια*

3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ο Δήμος Θερμαϊκού επιφέρει για την υψηλή καλλιέργεια των κατοίκων του και ενισχύει κάθε πολιτιστική και αθλητική δραστηριότητα των πολιτών του.

Έτσι σήμερα υπάρχουν σύλλογοι που ασχολούνται με τον Αθλητισμό, με τη Μουσική, την Κουλτούρα και τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς των μελών τους. Σύλλογοι που ενισχύουν την Οικολογία, τη Φιλανθρωπία και Σύλλογοι που μεταλαμπαδεύουν την ανάμνηση, τη μνήμη του παρελθόντος και τη διατήρηση της Ιστορίας καταγωγής των μελών τους.

Από το site του Δήμου Θερμαϊκού δανειστήκαμε τα ονόματα των Συλλόγων:

1. Πολιτιστικός Οικολογικός Σύλλογος Περαιάς
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Ν. Επιβατών
3. Σύλλογος Γυναικών Δήμου Θερμαϊκού
4. Σύλλογος Προσφύγων Ανατολικής Θράκης
5. Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίας Τριάδας
6. Σύλλογος Γυναικών Περαιάς «Η Αγάπη»
7. Σύλλογος Γυναικών Αγίας Τριάδας
8. Βεΐκειο Ίδρυμα
9. Σύλλογος Παλινοστούντων Ελλήνων Ποντίων από την Πρώην ΕΣΣΔ «Η Νέα Ζωή»
10. Πολιτιστικός Σύλλογος Ποντίων Δ. Θερμαϊκού «Τραντέλληνες»
11. Σύλλογος Ποντίων Αγίας Τριάδας «Εύξεινος Πόντος»
12. Πολιτιστικός Σύλλογος «Επιβάτες στους Αιώνες»
13. Σύλλογος Τσεσμελήδων Αγίας Παρασκευής «Το Γυαλουδάκι»
14. Μορφωτικός Όμιλος Ποντίων Μεσημερίου «Οι Αργοναύτες»
15. Πολιτιστικός Σύλλογος Επανωμής
16. Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Νέας Μηχανιώνας
17. Λαογραφικός και Χορευτικός Σύλλογος Νέας Μηχανιώνας «Παναγία η Φανερωμένη».

❖ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΡΑΙΑΣ

Πολιτιστικός - Οικολογικός Σύλλογος Περαιάς ιδρύθηκε το 1992. Η ίδρυσή του προέκυψε μετά από τον διαχωρισμό πολιτιστικών τμημάτων του Επιμορφωτικού Αθλητικού Συλλόγου Περαιάς «ΑΧΙΛΛΕΑΣ».

Έδρα του Συλλόγου είναι η Περαιά, η οποία είναι σήμερα και η έδρα του Δήμου Θερμαϊκού.

Ο Σύλλογος παρουσιάζει συνεχή και έντονη πολιτιστική ζωή όλο το χρόνο, με σημαντική προσφορά στον πνευματικό, πολιτιστικό, οικολογικό και κοινωνικό τομέα.

Διοργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις, με κυριότερες τις ετήσιες «ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ» (Ιούνιος) και «ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΠΕΡΑΙΑΣ» (Σεπτέμβριος) και δίνει την ευκαιρία στα μέλη, τους φίλους και τους μαθητές του να συμμετέχουν σε επισκέψεις μουσείων, θεάτρων, συναυλιών, εκθέσεων ζωγραφικής και σε διάφορες εκδρομές εκπαιδευτικού, οικολογικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι συμμετοχές των τμημάτων παραδοσιακών χορών σε διάφορα φεστιβάλ με τοπικό, εθνικό ή διεθνή χαρακτήρα που διοργανώνονται κατά καιρούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Διοργανώνει παραστάσεις και εκθέσεις που ξεχωρίζουν αυτές των τμημάτων μπαλέτου, χορών Latin και λαϊκών χορών, καθώς και οι εκθέσεις ζωγραφικής των τμημάτων του Συλλόγου.

Πάνω από 500 άτομα κάθε ηλικίας, κύριως, παιδιά και έφηβοι, αλλά και ενήλικες, απασχολούνται στα τμήματα του Συλλόγου. Συγκεκριμένα, στα τμήματα παραδοσιακών χορών απασχολούνται σήμερα περίπου 150 άτομα όλων των ηλικιών. Στα τμήματα χορών Latin και λαϊκών χορών 80, στα τμήματα μπαλέτου 190 παιδιά, στα τμήματα ζωγραφικής 60 και στα τμήματα γιόγκα 20 ενήλικες.

Επίσης διατηρεί Δανειστική Βιβλιοθήκη με τη στήριξη του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου και προβαίνει σε εθελοντική Αιμοδοσία μελών και φίλων του Συλλόγου.

Τέλος εκδίδει, ανελλιπώς μέχρι σήμερα, τη μηνιαία τοπική εφημερίδα «ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ», η οποία διανέμεται δωρεάν. Τη συντακτική ομάδα της εφημερίδας αποτελούν οι κάτωθι:

Γεωργούλα Μαριάνθη, Δουλοπούλου Γεωργία και Πασάλογλου Κώστας. Δέχονται και δημοσιεύουν άρθρα συμπολιτών με ποικίλο περιεχόμενο.

Η συνεχής προσπάθεια για μεγαλύτερη πολιτιστική προσφορά στην κοινωνία της Περαιάς και όχι μόνο, καθιστά το έργο όλων όσων ασχολούνται με τα Διοικητικά του Συλλόγου εξαιρετικά δύσκολο, κυρίως, ως προς την αντιμετώπιση των οικονομικών υποχρεώσεων, δεδομένου ότι τα μοναδικά έσοδα προέρχονται από τις συνδρομές των μελών και τις δωρεές μελών και φίλων του Συλλόγου. Ο Πολιτιστικός - Οικολογικός Σύλλογος Περαιάς αποτελεί ανεκτίμητο θησαυρό για την περιοχή και κρίνεται το αδιάλειπτο, από το 1992, έργο του άριστο!

Εκδήλωση-Προσφορά

Δημιουργική απασχόληση για παιδιά 6 έως και 12 ετών από την 1^η Ιουλίου έως και την 31 Αυγούστου 2015, καθημερινά εκτός Σαββατοκύριακου από τις 09.00 έως και τις 14.00.

❖ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΕΡΑΙΑΣ «Η ΑΓΑΠΗ»

Το 1969 στην Περαιά Θεσσαλονίκης, ιδρύθηκε, με πρωτοβουλία του πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Πετρίδη, ο Φιλανθρωπικός Σύλλογος Γυναικών «Η Αγάπη».

Αργότερα και παράλληλα με το φιλανθρωπικό του έργο, το 1994, συγκροτήθηκε και γυναικεία χορωδία με βασικό της σκοπό τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διατήρηση της μνήμης των χαμένων πατρίδων για τους νεότερους.

Η χορωδία δίνει μουσικές παραστάσεις σε εκδηλώσεις του Δήμου Θερμαϊκού, αλλά εκδροσώνει την Περαιά σε άλλους Δήμους της χώρας.

Για τη σύσφιξη των σχέσεων των μελών του, διοργανώνει κατά καιρούς επισκέψεις και εκδρομές, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Το έτος 2003, με έξοδα του Δήμου Θερμαϊκού κυκλοφόρησε ένα CD με τίτλο «Από ξένον τόπον...», με δεκατρία παραδοσιακά τραγούδια, συνοδεία επίσης παραδοσιακών μουσικών οργάνων.

Οι χορωδοί είναι οι πιο κάτω αναφερόμενες κυρίες:

Αναστασίου Σούλα, Ανδρεάδου Πάτρα, Βαγιωνά Κατερίνα, Βαλαχή Μάρθα, Βεζύρη Τασούλα, Γρηγοριάδου Σουλτάνα, Καζάκα Βούλα, Κατσαρίδου Μαρία, Μαντζιάρη Δέσποινα, Μαρτάκη Αγγελική, Ματζάρη Χαρούλα, Μιχαηλίδου Χρυσούλα, Μπάντσου Σοφία, Παντελακάκη Ελένη, Πολυκράτη Γεωργία, Ράμμου Νίκη, Σεραφείμ Σμαρώ, Σκαλούμπακα Μαρία, Τζιούμη Ευδοκία, Τσακάλουλου Σούλα, Χατζηκυριάκου Άννα και Χριστινάκη Μαίρη.

Με τον τίτλο «Σμύρνη... ογδόντα δύο χρόνια θύμησες», επίσης κυκλοφόρησε το 2004, ένα νέο CD, με δαπάνες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης και τη μέριμνα του Νομάρχη, κ.Παναγιώτη Ψωμιάδη. Περιέχει δεκαπέντε παραδοσιακά τραγούδια, από τη Σμύρνη και την Ανατολική Θράκη.

Στο δίσκο αυτό τραγουδούν η μικτή χορωδία του Συλλόγου Γυναικών Περαιάς «Η Αγάπη», υπό τη διεύθυνση της κ.Μαρίας Λαζαρίδου και μουσικά τη συνοδεύουν οι κάτωθι:

Αργύρογλου Κωνσταντίνος, κλαρίνο, Αχαλκάτση Ναταλία, βιολί,

Σκύφτας Μανώλης, λαούτο και Χατζηανδρέου Ευάγγελος, κρουστά.

Και οι δύο δίσκοι διανέμονται δωρεάν από το Σύλλογο, που συνεχίζει και στις μέρες μας τη λαμπρή προσφορά του.

❖ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

ΕΠΙΒΑΤΙΑΝΑ 2015

9-13 ΙΟΥΛΙΟΥ 2015

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «**ΝΕΟΙ ΕΠΙΒΑΤΕΣ**»

Επιβατιανά 2015
9-13 Ιουλίου

9 Ιουλίου | Πέμπτη
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΙΟΝΤΙ
ΜΕ ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ & ΤΗΝ ΟΡΧΗΣΤΡΑ «ΣΕΡΡΕΣ»

10 Ιουλίου | Παρασκευή
ΓΙΟΝΤΙ ΣΑΡΔΕΛΛΑΣ
ΣΥΝΚΟΛΙΑ ΜΕ ΤΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΓΕΛΑΜΑΚΗ

11 Ιουλίου | Σάββατο
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ & ΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

12 Ιουλίου | Κυριακή
πρωί 2η ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ
ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Ν. ΕΠΙΒΑΤΩΝ, 09.00-13.00
απόγευμα ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ & ΓΕΩΡΓΙΑ

13 Ιουλίου | Δευτέρα
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΟΜΑΔΑ ΚΡΟΥΣΤΩΝ «ΚΡΟΥΣΜΑΚΑ»,
ΔΕΡΒΕΝΤΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ, ΝΡ ΝΟΡ, ΣΙΜΒΑ,
ΛΑΤΙΝ, ΟΡΙΕΝΤΑΛ, ΑΡΑΒΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΑΜΗ

παράλληλες εκδηλώσεις
ΜΕΣΟΙ ΣΕΡΡΟΠΟΝΤΟΥ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΝΑΝΤΙ ΚΑΛΑΣΚΙΤΩΝ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΕΛΟΥΡΚΙΔΕ

ΠΑΡΚΟ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΝΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ
ΩΡΑ ΕΚΑΡΣΗΣ 9.00 μμμ
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «**ΝΕΟΙ ΕΠΙΒΑΤΕΣ**»
ΤΜΗΜΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

2η

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ
ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Δώσε Αίμα, Πρόσφερε Ζωή

2015

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΙΟΥΛΙΟΥ 2015

09.00-13.00

**Πάρκο Εκδηλώσεων
Παραλία Ν. Επιβατών**

"ΔΩΣΕ ΛΙΓΟ ΑΙΜΑ
ΣΩΖΕΙΣ ΜΙΑ ΖΩΗ"

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ στα τηλέφωνα:

6947616561, 6974487068, 6978225816, 2392023444

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«**ΝΕΟΙ ΕΠΙΒΑΤΕΣ**»

& ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 14-3-2015

ΧΑΣΑΠΟΤΑΒΕΡΝΑ "ΝΙΚΟΣ", 8.30μμ

ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ & ΛΑΪΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ:

Στα Γραφεία του Συλλόγου, από το Δ. Σ. και τα μέλη
του Χορευτικού Τμήματος Παραστάσεων

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

στα τηλ. 6947616561, 6978225816, 6976570950,
6936622117, 6944040111

❖ Ο ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΜΕΣΗΜΕΡΙΟΥ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ»

Ιδρύθηκε το έτος 2006. Πρώτη πρόεδρος του ήταν η κ.Φανή Βασιλειάδου. Το 2009 γίνονται εκλογές και αναδεικνύεται νέο Δ.Σ. με πρόεδρο την κ.Νόπη Γρηγοριάδου, ένα πρόσωπο που χαίρει εκτιμήσεως στη μικρή κοινωνία του Μεσημεριού. Με το κύρος της και την ηγετική της φυσιογνωμία κατάφερε να ενώσει τις πιο υγιείς και δημιουργικές δυνάμεις του τόπου και είχε ως αποτέλεσμα να παραχθεί ένα αξιόπαινο έργο τα τελευταία τρία χρόνια.

Σήμερα λειτουργούν στο σύλλογο τέσσερα τμήματα παραδοσιακού χορού:

- Τρία τμήματα ποντιακού χορού (αρχαρίων νηπίων, παιδικό και νέων ενηλίκων), χοροδιδάσκαλος είναι ο κ.Βασίλης Κυριακίδης.
- Ένα τμήμα παραδοσιακών χορών απόλη την Ελλάδα, χοροδιδάσκαλος είναι ο κ.Στέφανος Γκέντσος.
- Τμήμα μπαλέτου - μοντέρνου χορού, με την κ. Δανάη Θεολόγου.
- Τμήμα ποντιακής λύρας με τον κ.Ανδρέα Κουγιουμτζιδη.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου, με την ευκαιρία της επετείου των τριών χρόνων στη Διοίκηση του Συλλόγου αποφάσισε με ομόφωνη απόφαση να συμπεριλάβει ως επίτιμα μέλη του τα εξής πρόσωπα:

1. Γιώργος Πουλαντσακλής

«Το Γιώργο Πουλαντσακλή πρωτακούσαμε στη συναυλία «Ωδές εγχόρδων», στις 10 Μαρτίου 2011.Εκεί πληροφορηθήκαμε ότι η καταγωγή του είναι από την Ακρινή Κοζάνης, κοινή με αυτή των Μεσημεριωτών, και ότι είναι ο κατ'εξοχήν εκφραστής της μουσικής παράδοσης του Ατά Παζάρ.

Αυτό οδήγησε, πέντε μήνες αργότερα, στη διοργάνωση της συναυλίας «Ωδές εγχόρδων», στις 26 Ιουλίου 2011, στο πλαίσιο της πανηγύρεως του Αγίου Παντελεήμονα.

Πέρισυ τέτοιον καιρό κάναμε μαζί την πρώτη κοινωνική εκδήλωση της χρονιάς. Με τα έσοδα αγοράσαμε σύστημα θέρμανσης για το χώρο του Συλλόγου. Η αμέριστη συμπαράστασή του μας οδηγεί να τον συμπεριλάβουμε στα μέλη μας ως επίτιμο μέλος.

2. Παναγιώτης Καλταβεριδης

Ο Παναγιώτης Καλταβεριδης είναι απόστρατος αξιωματικός του Ελληνικού Στρατού, εκλεγμένο διοικητικό μέλος του συνδέσμου Αξιωματικών Πεζικού Θεσσαλονίκης και Κεντρικής Μακεδονίας, επίσης είναι μέλος του συλλόγου «Φάρος Ποντίων».

Η καταγωγή του είναι από τον Ξηροπόταμο Λαγκαδά, κοινή με του Μεσημερίου, από το Ατά Παζάρ. Τον θεωρούμε δικό μας άνθρωπο γιατί ο ίδιος νοιώθει το χωριό μας ως δικό του. Ακόμη στην πλατεία του χωριού μας, στο ηρώο προς τιμήν των θυμάτων της τουρκικής θηριωδίας στη συγκεκριμένη περιοχή, το τρίτο όνομα που αναγράφεται, Καλταβεριδης Γεώργιος, είναι στενός του συγγενής. Είναι καλός φίλος του Συλλόγου μας και μας παραστέκεται σε κάθε ανάγκη.

3. Βασίλειος Β. Πολατιδης

Τον ερευνητή χοροδιδάσκαλο και λαογράφο Βασίλη Πολατίδη γνωρίσαμε στις πρόβες του ΣΠΟΣ Θεσσαλονίκης για το 6ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ ποντιακών χορών του 2010 που έλαβε χώρα στην Κοζάνη.

Ανακαλύψαμε ότι έχει δημιουργήσει μια ιστοσελίδα το www.kotsari.com όπου έχει αποθησαυρίσει σπουδαία κομμάτια του ποντιακού πολιτισμού με έντονα ορθόδοξο στίγμα.

Στην εποχή μας κυριαρχεί η εικόνα, η φιλιαναγνωσία έχει υποχωρήσει, όλο και πιο δύσκολα νέοι και μεγαλύτεροι αναζητούν την ιστορική γνώση, μέσα από την ανάγνωση. Και εδώ έρχεται το πρωτοποριακό έργο του: τον τελευταίο χρόνο έχει αναπτύξει 76 μέχρι στιγμής βίντεο, στα οποία έχει οπτικοποιήσει την Ιστορία, τη Λαογραφία, την Ορθοδοξία και κάθε πτυχή του ποντιακού πολιτισμού.

Ανάμεσά τους υπάρχουν και 2 που μας αφορούν άμεσα, τα Κάλαντα του Ατά Παζάρ και ένα βίντεο για το Ατά Παζάρ, μια περιήγηση στην τελευταία αλησμόνητη πατρίδα πριν τον ξερριζωμό. Για όλα αυτά τον ευχαριστούμε.

Το Δ.Σ. ΤΟΥ Συλλόγου, θέλει να απολογηθεί στις επικρίσεις του λέγοντας: Ακούγεται από πολλές πλευρές επικριτικά για το Σύλλογό μας ότι έχουμε καταντήσει μόνο για χορούς και πανηγύρια. Ο χορός είναι μια πρώτη τάξεως εισαγωγή στον ποντιακό πολιτισμό, αλλά δεν είναι το μόνο συστατικό του. Ας αναζητήσουμε όλοι και τα υπόλοιπα μέρη της τεράστιας κληρονομιάς που είμαστε φορείς, όπως την ποντιακή

διάλεκτο, την Ιστορία, τη Μουσική, τη Λαογραφία όπως όλα αυτά τα ξεκινάει ο Βασίλης Πολατίδης με τον Καλλιτεχνικό χορευτικό όμιλο «Πύρριχο». Η Ποντιακή οικογένεια οφείλει να δείξει σεβασμό και να τιμήσει τα άξια παιδιά της που κρατούν άσβεστο το καντήλι της μνήμης.»

Για επικοινωνία:

Μορφωτικός Όμιλος Ποντίων Μεσημερίου «Αργοναύτες»

Μεσημέρι Επανωμής

Τ.Κ. 57500

Τηλ. 2392092223

omilosargonautes@yahoo.gr

ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ.

Κυριακή
26 Ιουλίου 2015
ώρα 9 το βράδυ,
στον αύλειο χώρο του
Ιερού Ναού Αγίου
Παντελεήμονα
στο **ΜΕΣΗΜΕΡΙ**

**Έντεχνο,
παραδοσιακό
μουσικό πρόγραμμα
και Αυτοσχεδιασμοί**

από το μουσικό σχήμα
"Αυτοσχέδιοι"

❖ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΕΑΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ

Τέσσερα τμήματα, θα λειτουργήσει φέτος, 2012, ο Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Ν. Μηχανιώνας, συνεχίζοντας τις πολύ πλούσιες δραστηριότητές του. Τα τμήματα, που καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων είναι τα ακόλουθα:

1.Χορευτικά τμήματα με:

α.Παραδοσιακούς χορούς (ενηλίκων, εφήβων, παιδικό, αρχαρίων).

Συνάντηση γνωριμίας 18 και 20 Σεπτεμβρίου 2012.

β. Λαϊκών χορών

γ. Χορών Λάτιν (προχωρημένων και αρχαρίων)

δ. Σάλσα(προχωρημένων και αρχαρίων)

ε.Παιδικό Σάλσα

4. Ζωγραφικής και γλυπτικής

5. Μουσικής με τμήματα:

Α. Πιάνου

β) Κλασσικής κιθάρας,

γ) Ηλεκτρικής κιθάρας,

δ) Μπουζούκι και

ε) Ντράμς

4. Αγιογραφίας

ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ.
Δημοτική Κοινότητα
Ν. Μηχανιώνας

ΛΙΜΑΝΙ Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ, 9.30μ.μ.

ΜΗΧΑΝΙΩΤΙΚΑ 2015

ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΑ
μαζί του η Ζωή Παπαδοπούλου
διευθ. ορχήστρας Κώστας Βελλιάδης
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΓΙΟΡΤΗ ΣΑΡΔΕΛΑΣ
με λαϊκό και ρεμπέτικο πρόγραμμα
"Αίντε Ψιλά Ψιλά"
ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
χορευτικά σχήματα απ' όλο τον κόσμο
Ελλάδα, Ινδία, Ρωσία, Πολωνία, Βουλγαρία και Καναδάς
ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΜΗΧΑΝΙΩΤΙΚΑ '98

10 εώς 12
ΙΟΥΛΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΓΙΟΡΤΗ
ΣΑΡΔΕΛΑΣ

ΔΗΜΟΣ Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ

❖ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΣΕΣΜΕΛΗΔΩΝ Ν.ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ
«ΤΟ ΓΥΑΛΟΥΔΑΚΙ»

Διοργάνωση: "Το Γυαλουδάκι"
Σύλλογος Τσεσμελήδων
και Αγιοπαρασκευούσιων
Μηχανιώνας

Γιορτή του Κλήδονα
της Σταματίας
Δευτέρα **23**
Ιουνίου 2014

στην **Τσεσμελιά**
(οδός Αγίας Παρασκευής
και Δημ. Καραολή)
στις **7 το απόγευμα**

Λόγια του Κλήδονα
Φωτιές του Αϊ Γιάννη

Θέατρο σκιών:
Ο Καραγκιόζης
στους
Τσεσμελήδες

Ο ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ Τμήμα Πολιτισμού σε συνεργασία με τον Σύλλογο Τσεσμελήδων Αγίας Παρασκευής «Το Γυαλουδάκι» και το Σύλλογο Προσφύγων Ανατολικής Θράκης «Αγία Τριάδα»

Εκδήλωση του Συλλόγου Γυναικών Αγίας Τριάδας στην Επανωμή

ΕΥΧΑΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ
ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
ΜΕΛΟΣ Ο.Τ.Ε.

Ο Σύλλογος Γυναικών σας προσκαλεί στην
εκδήλωση

"ΦΩΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ"

που διοργανώνει με αφορμή
την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας
της 8ης Μάρτη

Σκιαγραφούμε τη γυναίκα-αγωνίστρια που
εναντιώνεται στη μοίρα που της επιβάλλουν
και διεκδικεί τη ζωή που της ανήκει.

Με τραγούδι-αφιέρωμα σε Ελληνες και ξένους
συνθέτες και ποιητές από τους Σοφιανό Γιώργο
και Φουσάκη Ανδρονίκη, ποιήματα από τη Λέσχη
Ανάγνωσης του Συλλόγου μας και χορούς της
ελληνικής παράδοσης από το Χορευτικό Τμήμα
του Πολιτιστικού Συλλόγου Επανωμής.

Σας περιμένουμε
την
Κυριακή 15 Μαρτίου
ώρα 7μ.μ.
Στο Δημοτικό Θέατρο Επανωμής

Είσοδος Ελεύθερη

Ο "Σύλλογος Προσφύγων Ανατολικής Θράκης
Αγίας Τριάδας" σας καλεί στην "Γιορτή Τρύγου 2012"
την 2-3-4 και 5 Αυγούστου
στην Παραλία της Αγίας Τριάδας Θερμαϊκού

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ
«ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΤΡΥΓΟΥ 2012»
« του κύκλου τα γυρίσματα... »

ΠΕΜΠΤΗ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012
Χορεία θεάτρου: «Η Απογωγή της Στρατιάνου», Εθνομυθική κωμωδία του Μιχάλη Κωνσταντίνου από την Θρακική κρηίδα. Μελοποίησης του Τριάντη Παλιόμαρου του ΔΗ.Σ.Π.Α.Κ.Υ.Θ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012
Λοκιά Χορεία

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012
20:30 - Ερασιμια Εκδήλωση Συγκροτήσης του Τριαντήμαρου Θράκης, καλλιπικό μέλος της Κ.Ο.Μ.Ρ.Κ.

Παραδοσιακό χορό από τα χωριανά μας γυρίσματα και τους:
Πολιτιστικό Σύνταγμα «Άγιος Εφραίμ»
Πολιτιστικό Σύλλογο Παλιόμαρου Τριαντήμαρου, Δίονη Θερμαϊκού «Οι Τριαντήμαροι»
Πολιτιστικό Απομαρτυρικό Σύνταγμα Θεσσαλονίκης «Οι φίλοι της πατρίδας»

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012
Παραδοσιακό χορό από τα χωριανά μας γυρίσματα και τους:
Πολιτιστικό Σύνταγμα Αγίου Πνεύματος Εσφράν
Βελτιστοποιητικό Εθνομυθικό Σύνταγμα Κόστηρας

2, 3, 4 & 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012, 21:00
Παραλία Αγίας Τριάδας

Σύλλογος Προσφύγων Ανατολικής Θράκης Αγίας Τριάδας, Ελ. Βελισλίαν 13, 57018 Αγία Τριάδα, Τηλ.: Fax: 23820-62811

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ	RIO Πολιτιστικό Σύλλογο ΑΡΧΑΙΟ ΤΑΞΙ & ΜΑΧΙΣΜΑ 23820-708 & 23820-709	Αποθετήριο Γυφτών Παραοικιακό Στάθ. Ελ. Τριαντήμαρου Τηλ.: 23820 63200-αναδ/77 378833
------------------------------	---	--

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ - ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ.

Αναβίωση Πανηγυριού του
Αγίου Παντελεήμονα στο Αγγελοχώρι

παραδοσιακή ζωντανή μουσική και χορευτικά

Κυριακή 26 Ιουλίου 2015
στην πλατεία του χωριού Αγγελοχωρίου, 8.30 το βράδυ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

*Ο ναός της «Αγίας Παρασκευής» στους Νέους Επιβάτες,
φωτογραφία από τον κ.Γιώργο Καριώτη*

➤ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

Ακόμη στην περιοχή αναφοράς μας λειτουργούν και προσφέρουν θέαμα, υπερηφάνεια και ικανοποίηση με τη συμμετοχή σε πρωταθλήματα, χαρίζουν υγεία και ενασχόληση με τα ομαδικά και ατομικά αθλήματα που προσφέρουν και δίνουν στους νέους διεξόδους από την καθημερινότητα, υψηλούς στόχους για τη ζωή τους, ευγενή ανταγωνισμό και άμιλλα. Τους βοηθούν να αναπτύξουν την προσωπικότητα και το χαρακτήρα τους με ιδεώδη, ιδανικά και αρχές και τους προφυλάξουν από κακές και φθοροποιές συνήθειες, όπως τα ναρκωτικά, τα τυχερά παιχνίδια και άλλα.

Στους μεγαλύτερους προσφέρουν θέαμα, συμμετοχή στα διοικητικά των Συλλόγων, παρακολούθηση των νέων που αποτελούν το φυτώριο αθλητών που ενδέχεται να εξελιχθούν, να προωθηθούν και να πλαισιώσουν επαγγελματικά μεγαλύτερες ομάδες της περιοχής.

Αθλητικοί Σύλλογοι με ποικιλία αθλημάτων και μεγάλη και ένδοξη Ιστορία είναι:

1. Αθλητικός Όμιλος Δ. Θερμαϊκού (Α.Ο.Δ.Θ.) Αθλήματα Handball, Volleyball, Taw Kwon Do, Tennis, με έδρα την Περαία.
2. Αθλητικός Σύλλογος Ανατολικής Ακτής «ΖΕΦΥΡΟΣ '02», προσφέρει αθλήματα: Basketball, Volleyball, Tae Kwon Do, Κολύμβηση, Ποδηλασία, Κωπηλασία και βρίσκεται στην Περαία.
3. Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Όμιλος (Α.Π.Ο.) «ΠΥΡΣΟΣ», Δήμου Θερμαϊκού, εδρεύει στην Αγία Τριάδα.
4. Αθλητικός Σύλλογος Beach Volley Δήμου Θερμαϊκού, Νέοι Επιβάτες.
5. Γυμναστικός Όμιλος «ΑΙΑΣ» Θερμαϊκού. Προσφέρει στα μέλη του Ενόργανη Γυμναστική και Τραμπολίνο. Εδρεύει στην Περαία και στεγάζεται στο Κλειστό Γυμναστήριο του 2^{ου} Γυμνασίου Περαίας.
6. Εκπολιτιστικό Αθλητικό Τμήμα «Αλέξανδρος», έδρα Περαία.
7. Επιμορφωτικός Αθλητικός Σύλλογος (Ε.Α.Σ.) «Αχιλλέας», www.achilleas-peraias-fc.gr, με έδρα το Δημοτικό γήπεδο Περαίας, Σμύρνης & Ολυμπιάδος, Περαία, ach-pe@otenet.gr.
8. Καλαθοσφαιρικός Όμιλος Θερμαϊκού «Ο Αχιλλέας», www.achilleasbasket.gr, info@achilleasbasket.gr, Περαία.
9. Ναυτικός Όμιλος Ακτής Θερμαϊκού (Ν.Ο.Α.Θ.), Παραλία Περαίας

10. Όμιλος Αντισφαίρισης Περαιάς.

11. Παναθητικός Αναμορφωτικός Όμιλος Ν. Επιβατών (Π.Α.Ο.Ν.Ε.), με έδρα το Δημοτικό γήπεδο Νέων Επιβατών, Νέοι Επιβάτες. Διατηρεί και Ποδοσφαιρική Ακαδημία, δίπλα ακριβώς από το στάδιο του «Αχιλλέα», Περαιάς.

➤ **ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΚΤΗΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ**

Αποτελεί ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο της περιοχής αναφοράς μας, το οποίο έχει ως βασικό του σκοπό την προβολή, τη διάδοση και την ανάπτυξη της ιστιοπλοΐας, αλλά και την εν γένει τόνωση του ναυταθλητικού πνεύματος. Ιδιαίτερα για τα παιδιά και τους νέους επιδιώκεται να διαπλάσουν ισχυρό και συνεργατικό χαρακτήρα, καθώς και σωματική και πνευματική ανέλιξη.

Ο Όμιλος ιδρύθηκε την 1^η Ιουνίου 1995 και από το Σεπτέμβριο του 1997 ανήκει στη δύναμη της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας(Ε.Ι.Ο.).

Ο Ν.Ο.Α.Θ. συμμετέχει κάθε χρόνο στις διαδικασίες πρόκρισης της περιφέρειας(Ranking Lists) για την κατάρτιση της Προεθνικής Ομάδας Ιστιοπλοΐας αναφορικά με τους τύπους σκαφών Optimist και Lazer 4,7, αλλά και απευθείας για σκάφη που δεν έχουν περιφερειακές διαδικασίες πρόκρισης ή με τους προκριμένους αθλητές από τις Ranking Lists των ανάλογων κατηγοριών.

Οι αθλητές μας συμμετέχουν σε όλα τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα και Κύπελλα των κατηγοριών που ο Όμιλος διατηρεί(Ολυμπιακές και Νεότητας).

Αναφέρουμε σχετικά τις επιτυχίες των αθλητών του Ομίλου μας τα προηγούμενα έτη:

Την περίοδο 2005-2006, οι τέσσερις από τους οκτώ συμμετέχοντες αθλητές μας στην Προεθνική Ομάδα της κατηγορίας Optimist αγοριών

της Περιφέρειας Θεσσαλονίκης(επτά όμιλοι) νικητές ήταν οι αθλητές του Ν.Ο.Α.Θ.

Το ίδιο συνέβη και κατά την περίοδο 2009-2020. Το 100% των προκριμένων αθλητών στην κατηγορία Laser 4,7 αγοριών στην περιφέρεια Θεσσαλονίκης ήταν αθλητές του Ομίλου. Επίσης κατέλαβαν την 1^η και 2^η θέση στο Κύπελλο Βορείου Ελλάδος στα Lazer Radial & Standard, καθώς και Πανελλήνιους και Ευρωπαϊκούς τίτλους στα Lazer 470 , Hobie 13 & Catamaran Tornado.

Ο Ναυτικός Όμιλος Ακτής Θερμαϊκού ευρίσκεται στην Παραλία της Περαιάς, μεταξύ Πόρτο Άκρη και Ξενία. Λειτουργεί κάθε Τετάρτη και Παρασκευή 16.00-18.00 και κάθε Σάββατο και Κυριακή 10.00- 18.00.

Διαθέτει, λειτουργεί και δέχεται μέλη στις Ιστιοπλοϊκές του Ακαδημίες :

Για παιδιά ηλικίας 7 -15 ετών(Αρχαρίων Optimist & Lazer)

Και για Ενήλικες (Αρχάριους Monohull & Catamaran).

Μπορείτε να αποκτήσετε αξεπέραστες εμπειρίες με μικρό κόστος.

➤ **ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΚΤΗΣ «ΖΕΦΥΡΟΣ '02»**

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΚΤΗΣ «ΖΕΦΥΡΟΣ '02» ιδρύθηκε το 1982 με την επωνυμία ΠΑΟ ΒΟΥΛΓΑΡΗ από μια ομάδα φίλων που έμεναν στη Θεσσαλονίκη.

Το 2002 όμως οι ιδρυτές του συλλόγου μετοίκησαν στον Δήμο Θερμαϊκού όπου, μαζί με άλλους δραστήριους και νέους κατοίκους του Δήμου και παράγοντες του Α.Σ. ΑΧΙΛΛΕΑ ήθελαν το τμήμα του basket να ενωθεί με τον ΠΑΟ ΒΟΥΛΓΑΡΗ.

Μετέφεραν, λοιπόν, το σύλλογο στον Δήμο Θερμαϊκού και τον μετονόμασαν σε ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΚΤΗΣ ΖΕΦΥΡΟ '02.

Παρά τη θετική και ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ του Αχιλλέα, στη Γενική Συνέλευση δεν ψηφίσθηκε το αίτημα αυτό για 0,25 της μιας ψήφου και

έτσι η πρόταση του Α.Σ. ΑΝ. Α. ΖΕΦΥΡΟΥ '02 για μια ισχυρή ομάδα BASKET στο Δήμο Θερμαϊκού έπεσε στο κενό.

Έκτοτε το τμήμα Basket του Α.Σ. ΑΝ. Α. ΖΕΦΥΡΟΥ '02 αγωνίζεται με επιτυχία στην Α' ΕΚΑΣΘ, έχοντας ταυτόχρονα δημιουργήσει τμήματα υποδομών-ακαδημιών αγοριών και κοριτσιών.

Το 2002, χρονιά που ο Α.Σ. ΑΝ. Α. ΖΕΦΥΡΟΣ '02, μετοίκησε στο Δήμο Θερμαϊκού, τόλμησε, οργάνωσε και λειτούργησε νέα αθλητικά τμήματα μοναδικά στον τόπο μας, όπως Κολύμβηση, Υδατοσφαίριση, Παραδοσιακό Taekwon-Do (ITF), Πετοσφαίριση (Volley ball), Ποδηλασία, Κωπηλασία.

Ο Α.Σ.ΑΝ.Α. ΖΕΦΥΡΟΣ '02 έχει να επιδείξει μεγάλη δραστηριότητα και σε διοργανώσεις πανελληνίας εμβέλειας. Το 2006 και το 2007 διοργάνωσε τα Πανελλήνια πρωταθλήματα Παραδοσιακού ΤΑΕ KWON - DO (ITF) Ανδρών-Γυναικών, Εφήβων- Νεανίδων.

Από το 2006 διοργανώνει κάθε χρόνο με μεγάλη επιτυχία (συμμετοχή 650 αθλητών και αθλητριών) το Πανελλήνιο Τουρνουά Παραδοσιακού ΤΑΕ KWON - DO (ITF) ΖΕΦΥΡΟΣ '02 Παμπαίδων-Παγκορασίδων, Παιδων-Κορασίδων, υπό την αιγίδα της ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΑΕ KWON - DO ΕΛΛΑΔΟΣ και τη βοήθεια του Δήμου Θερμαϊκού (παραχώρηση του Κλειστού Γυμναστηρίου Αθλοπαιδιών της Περαιάς).

Το 2009 στους Πανελλήνιους αγώνες που διεξήχθησαν στην Λάρισα, ο αθλητής του συλλόγου ΖΑΝΤΙΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ κατέκτησε την 1η θέση και χρυσό μετάλλιο στην κατηγορία Παιδων.

Σε επίσημα τουρνουά που λαμβάνουν μέρος οι αθλητές και αθλήτριες του συλλόγου των πρωταθλητών σαρώνουν τα μετάλλια. Τον Δεκέμβριο του 2008 ο Αντιπρόεδρος του συλλόγου, κ. Ανδρέας Διγενής προτείνεται και εκλέγεται μέλος του Δ.Σ. της ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΑΕ KWON-DO ΕΛΛΑΔΟΣ.

Το καλοκαίρι του 2007 ξεκίνησαν τις προπονήσεις τα τμήματα υποδομής Volley που προήλθαν από την κατάργηση των τμήματος πετοσφαίρισης του «Αχιλλέα» Περαιάς.

Παράγοντες, προπονητής και αθλητές προσχώρησαν στις τάξεις του ΖΕΦΥΡΟΥ '02, ξεκινώντας με 6 παιδιά. Κλείνοντας την αθλητική χρονιά 2008-2009 ο σύλλογος έφτασε να προπονει πάνω από 90 αθλητές και αθλήτριες, υπό τις οδηγίες έμπειρων προπονητών, με καθοδηγητή τον επί σειρά ετών πασαδόρο του ΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ και της Εθνικής Ελλάδος, κ. Δ. Μαστοράκη.

Σκοπός του τμήματος είναι με την καθοδήγηση έμπειρων προπονητών να αναδείξει αθλητές και αθλήτριες του τόπου που θέλουν να ασχοληθούν με το συγκεκριμένο άθλημα.

Έτσι τα τελευταία δύο χρόνια η ομάδα πέτυχε να κάνει αισθητή την παρουσία της, κατακτώντας την πρώτη θέση στο πρωτάθλημα ΜΙΝΙ και μάλιστα τη δεύτερη χρονιά, χωρίς να χάσουν ούτε ένα σετ και ταυτόχρονα να στείλει για επιλογή στο κλιμάκιο Βορείου Ελλάδος τέσσερις αθλητές.

Τα τμήματα του συλλόγου αυτή την στιγμή είναι:

Ακαδημίες αγοριών και κοριτσιών Αγωνιστικό Μίνι - Παμπαίδες - Παίδες (αγόρια) και Αγωνιστικό Μίνι - Παγκορασίδες - Κορασίδες (κορίτσια).

Επίσης, ο σύλλογος αυτός ενεργοποιείται στο άθλημα της αγωνιστικής και προαγωνιστικής κολύμβησης. Οι αθλητές και οι αθλήτριες του έχουν λάβει μέρος σε Πανελλήνια πρωταθλήματα, έχοντας κατακτήσει τιμητικές διακρίσεις.

Από το Μάιο του 2007 λειτουργεί και νέο τμήμα, αυτό της ποδηλασίας, με έμπειρο προπονητή που ως αθλητής έχει διεθνείς διακρίσεις στο άθλημα. Το τμήμα αυτό αποτελείται από αθλητές και αθλήτριες οι οποίοι πρέπει να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον το 9^ο έτος της ηλικίας τους.

Το Δεκέμβριο του 2007 ο σύλλογος απέκτησε τέσσερις(4) αγωνιστικές λέμβους (1 τετραπλό σκίφ, 2 διπλά σκίφ, και 1 μονό σκίφ) και σύντομα θα ξεκινήσουν οι προπονήσεις κωπηλασίας, με την καθοδήγηση έμπειρων προπονητών-αθλητών με διεθνείς διακρίσεις.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Πρόεδρος: Κώνστας Γεώργιος

Προπονητές Basket: Τσακαλίδης Γεώργιος , Τήλιας Θεόδωρος

Προπονητές Volley: Κόκκινος Γεώργιος, Μαστοράκης Δημήτριος

Υπεύθυνος Tae Kwon Do: Διγενής Ανδρέας

Υπεύθυνος Ποδηλασίας: Κωνσταντινίδης Κωνσταντίνος

Υπεύθυνος Κωπηλασίας: Διγενής Ανδρέας

➤ ΑΙΑΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

Το 2004 δημιουργείται ο Γυμναστικός Όμιλος « ΑΙΑΣ» ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ με ένα 9μελές Δ.Σ. και ασχολείται αποκλειστικά με τη Γυμναστική.

Από το 2008 στεγάζεται σε ένα πλήρως υλικοτεχνικά εξοπλισμένο χώρο στο κλειστό γυμναστήριο του 2ου Γυμνασίου Περαιάς. Ο εξοπλισμός του εν λόγω χώρου αποτελείται από: ταπί ενόργανης γυμναστικής, δίζυγα, ασύμμετρος ζυγούς, άλμα, δοκούς ισορροπίας, τραμπολίνο, διπλό μίνι τραμπι.

Λειτουργούν τμήματα: Γενικής Γυμναστικής για παιδιά από 3 ετών και Ενόργανης γυμναστικής, καθώς και Τραμπολίνο.

Στα τμήματα ΕΝΟΡΓΑΝΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ και στο ΤΡΑΜΠΟΛΙΝΟ υπάρχουν και αγωνιστικά τμήματα, με πολλές αξιώσεις και επιτυχίες.

Το τμήμα αγωνιστικού Τραμπολίνο συμμετέχει σε όλα τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Τραμπολίνο και σε Διασυλλογικούς αγώνες.

Το αγωνιστικό τμήμα Ενόργανης Γυμναστικής συμμετείχε το 2010 στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα.

Ο Σύλλογος ΑΙΑΣ διοργανώνει CAMP ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ τις περιόδους των διακοπών και ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΕΝΟΡΓΑΝΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ (με την συμμετοχή και άλλων συλλόγων) το Νοέμβριο, Ιανουάριο και Μάιο για την καλύτερη προετοιμασία των αθλητών του.

Οι μέχρι τώρα σημαντικές διακρίσεις των αθλητών του Συλλόγου είναι εγγύηση για τη μελλοντική του πορεία.

➤ ΠΑΟ.ΝΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ (ΠΑΟΝΕ)

Παναθητικός Αναμορφωτικός Όμιλος Νέων Επιβατών

Είναι ποδοσφαιρικός σύλλογος που ιδρύθηκε το 1928 στους Νέους Επιβάτες Θεσσαλονίκης (γνωστοί και με την ονομασία Μπαξέ Τσιφλίκι). Τόσο την ομάδα, όσο και τον οικισμό των Νέων Επιβατών, ίδρυσαν πρόσφυγες από τους Επιβάτες της Ανατολικής Θράκης.

Το 1984 ο ΠΑΟΝΕ συμμετείχε για πρώτη φορά στην Δ' Εθνική και το 1989 πανηγύρισε την άνοδό του στην Γ' Εθνική όπου και παρέμεινε για τρεις συνεχόμενες περιόδους. Αρχηγός της ομάδας ο Νικολαΐδης Γιάννης. Το 1989/90 κατετάγη 4ος με πρώτο σκόρερ τον Πεχλιβανίδη (10 τέρματα), τη σεζόν 1990/91 8ος και την επόμενη σεζόν θα υποβιβαστεί, όντας 14ος. Τη σεζόν 2006/07 επανήλθε μετά από πολυετή απουσία στην Γ' Εθνική και συγκεκριμένα στον Βόρειο Όμιλο, καταλαμβάνοντας την 12η θέση με 38 βαθμούς. Την επόμενη χρονιά με προπονητή τον Γιάννη Μιχαλήτσο κατετάγη 3ος με 59 βαθμούς, ενώ την αγωνιστική περίοδο 2008/09 παρέμεινε στις υψηλές θέσεις της κατηγορίας, τερματίζοντας στην 5η θέση. Τη σεζόν 2009/10, η ομάδα τερμάτισε στην 14η θέση με αποτέλεσμα να υποβιβαστεί στην Δ' Εθνική.

Πρώην ποδοσφαιριστές

- Εμπενίζερ Χάγκαν
- Μάρεκ Γκολεμπιέφσκι
- Δημήτρης Μπουγιουκλής
- Φέσσας Μουζάς
- Νικολαΐδης Γιάννης
- Βαλάντης Σπανίδης

Πρώην Προπονητές

- Γιάννης Μιχαλήτσος (2007-09)
- Εμπενίζερ Χάγκαν (2010)

- Δημήτρης Μπουγιουκλής (2011)

Πλήρες όνομα: Παναθητικός Αναμορφωτικός Όμιλος Νέων Επιβατών

Σύντομο όνομα: ΠΑΟΝΕ

Ίδρυση: 1928

Γήπεδο: Δημοτικό Γήπεδο Νέων Επιβατών,
(χωρητικότητα: 1.090 θέσεις)

Πρόεδρος: Φώτης Γκαγκαμάνης

Πρωτάθλημα [Α1 ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ]

2009-2010 14η (υποβιβασμός από Γ' Εθνική)

➤ Ε.Α.Σ ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΕΡΑΙΑΣ

Η ιστορία της Ακαδημίας του Αχιλλέα ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του '80 με μικρό αριθμό παιδιών και υποτυπώδεις υποδομές. Ο «Αχιλλέας», όμως ιδρύθηκε την 1^η Ιανουαρίου 1971 από πολλούς ποδοσφαιρόφιλους παράγοντες της περιοχής.

Στη διάρκεια των χρόνων που ακολούθησαν οι συνθήκες βελτιώθηκαν και ο αριθμός των παιδιών αυξήθηκε. Έλαβαν μέρος σε τουρνουά στην Ουγγαρία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία τα έτη 1988 έως 1994, αποκομίζοντας σημαντικές εμπειρίες.

Από το έτος 1999 οι προπονητές είναι πλέον κάτοχοι πτυχίων ΤΕΦΑΑ και τα τμήματα αρχίζουν να παίρνουν μέρος σε διεθνή τουρνουά στο εξωτερικό, πιο οργανωμένα πλέον, με μεγαλύτερο αριθμό παιδιών και κατακτώντας σημαντικές διακρίσεις, όπως το 2000 στη Γερμανία, το 2001 στη Σουηδία, το 2001 στο διεθνές τουρνουά φιλίας, το 2004 και πάλι στη Σουηδία, το έτος 2005 στη Φινλανδία, το 2007 στην Ισπανία, 2008 στο διεθνές πρωτάθλημα Κέρκυρας.

Η πείρα και το μεράκι των ανθρώπων που βρίσκονται στη διοίκηση όλα αυτά τα χρόνια, καθώς και η εμπειρία της λειτουργίας των Ακαδημιών για περισσότερο από 20 χρόνια, συνέβαλαν σημαντικά στην αναβάθμιση της Ακαδημίας.

Οι προπονητές πλέον εργαζόμενοι επί σειρά ετών στο Σύλλογο και έχοντας την πλήρη εμπιστοσύνη της Διοίκησης, συμβάλουν σημαντικά στην εξέλιξη των παιδιών ως αθλητές, αλλά και διαπαιδαγωγώντας τους μικρούς ποδοσφαιριστές στα αθλητικά ιδεώδη.

Με επιτυχία ξεκίνησαν και τη φετινή χρονιά τη λειτουργία τους οι Ακαδημίες του Αχιλλέα Περαιάς, στις εγκαταστάσεις του Δήμου Θερμαϊκού, με τις προπονήσεις να γίνονται πλέον σε δύο γήπεδα.

Η φετινή χρονιά, 2015, προμηνύεται ευοίωνη, λόγω του αριθμού των παιδιών που συμμετέχουν στις αγωνιστικές υποχρεώσεις της ομάδος, αλλά και λόγω των πολύ καλών εγκαταστάσεων που απέκτησε ο Σύλλογος μετά από πολλά χρόνια.

Σύσσωμο το Δ/Σ και οι προπονητές συνεργάζονται με θετική διάθεση να ξεπεραστούν τα όποια προβλήματα και να είναι ικανοποιητικά τα αποτελέσματα, με γνώμονα πάντα τη σωστή προπόνηση και διαπαιδαγώγηση των νεαρών αθλητών μέσα από το άθλημα του ποδοσφαίρου.

Φιλοσοφία του Συλλόγου εδώ και πολλά χρόνια είναι, οι αθλητές που ξεκινούν από μικρή ηλικία να συνεχίζουν και στα τμήματα νέων, αλλά και ανδρών, έτσι ώστε ο Σύλλογος να συνεχίσει να είναι αυτοδύναμος και τα νέα παιδιά να απασχολούνται σε υγιείς δραστηριότητες μακριά από τις παγίδες της εποχής.

Οι διακρίσεις των αθλητών είναι σημαντικές και σε συλλογικό επίπεδο, αλλά και με τη συμμετοχή τους στις μικτές ομάδες της Ε.Π.Σ.Μ. (παγκόσμιες, διεθνείς και πανελλήνιες διακρίσεις) πανελλήνιες διακρίσεις και συμμετοχή σε παγκόσμιο σχολικό πρωτάθλημα.

Παρόλα αυτά, πολύ περισσότερο σημαντική είναι η εμπειρία που αποκτούν τα παιδιά αγωνιζόμενα σε διεθνές επίπεδο με άλλους συνομήλικους ποδοσφαιριστές.

Αξιοσημείωτο είναι άλλωστε και το γεγονός πως στην Ακαδημία του Αχιλλέα προπονούνται και παιδιά από άλλες χώρες, που οι γονείς τους εργάζονται στη χώρα μας. Συνεργάζονται αρμονικά, χωρίς να δημιουργηθεί κανένα πρόβλημα.

Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται και μία πολιτισμική επικοινωνία μεταξύ των μικρών αθλητών.

Το Δ/Σ του Αχιλλέα, συμπληρώνοντας τα 20 χρόνια λειτουργίας της Ακαδημίας του και έχοντας πλέον μεγαλύτερη εμπειρία και ένα μεγάλο αριθμό αθλητών στα τμήματα υποδομής, ελπίζει το μέλλον του Συλλόγου να είναι αντάξιο της μέχρι τώρα πορείας του.

68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η πολιτική οργάνωση της περιοχής

Η Κοινότητα της Περαιάς ιδρύθηκε το έτος 1928. Πρωτύτερα όλοι οι κάτοικοι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα της Κοινότητας Επανωμής. Πρώτος Πρόεδρος, όπως εμφανίζεται από τα πρώτο πρακτικό της νεοσυσταθείσας Κοινότητας, της 30^{ης} Ιανουαρίου 1928, ήταν ο Γεώργιος Γεωργιάδης.

Ακολούθησαν οι εξής κατά καιρούς Πρόεδροι: Τηλέμαχος Παρίσης, Φώτιος Χατζηβαλάσης, Νικόλαος Λεωκράτης, Γεώργιος Καραγατσιδής ή Καραγάτσογλου, Γεώργιος Καζάκας, Κυριάκος Χατζηκυριάκος, Ιερώνυμος Χοχλάκας, Γεώργιος Δαρδάλης, Νικόλαος Κιρκμαλής, Δημήτριος Καρατζάς, Ιωάννης Χατζηβαλάσης, Φώτιος Παπαζαχαρίου, και ο Πρόεδρος του 1983, Δημήτριος Γεωργιάδης, Καραγάτσογλου Κωνσταντίνος και Αντώνης Ματζάρης κατά τα έτη 1994-1998 και Δήμαρχος Δήμου Θερμαϊκού τα έτη 1999-2006.

Κατόπιν εκλέχθηκε ο γιατρός Γιάννης Αλεξανδρής 2006-2014 και σήμερα Δήμαρχος είναι ο πρώην Δήμαρχος Ν.Μηχανιώνας Γιάννης Μαυρομάτης.

Το πρώτο Κοινοτικό Γραφείο στεγάστηκε σε δωμάτιο της οικίας Χαραλάμπους Σκαρτάδου, έναντι ενοικίου 200 δραχμών το μήνα και διορίζεται πρώτος Γραμματέας της Κοινότητας ο Ιωάννης Πεντούσης και πρώτος αγροφύλακας ο Δήμος Ξενάκης που έμεινε παροιμιώδης για τους καυγάδες του με τους κτηνοτρόφους του χωριού που άφηναν τα κοπάδια τους να μπαίνουν στα σπαρτά και τα αμπέλια των γειτόνων τους.⁶⁹

Ο πρώτος Πρόεδρος του οικισμού των Νέων Επιβατών ήταν ο Μιχαήλ Βέικος, 1925. Κατά την τετραετία 1958-1962, Πρόεδρος της Κοινότητας ανέλαβε ο Ιωάννης Τσαούσογλου, ο οποίος ήταν πολύ δραστήριος και γνωστός του Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή.

Σε επίσκεψη του Κ.Καραμανλή στην Πλαζ της Αγίας Τριάδας, το 1958, ο Πρόεδρος του υπέβαλε το αίτημα για υδροδότηση του χωριού τους. Πράγματι, τον επόμενο χρόνο, επί διοικήσεως Βορρείου Ελλάδος του

⁶⁹ Στεφανίδη Μιχ. Εμμανουήλ, Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001, σελ.47-48.

Αυγ. Θεολογίτη, επί Νομαρχίας του Στεφ.Νικόγλου και με μελέτη του εργολάβου Παναγιώτη Χαλικιόπουλου, ολοκληρώθηκε το έργο υδροδότησης.Την ίδια εποχή έγινε στην περιοχή και ένα σφαγείο, από τον ίδιο εργολάβο και έφερναν ζώα προς σφαγή, ακόμη και από την περιοχή της Επανωμής.

Η Αγία Τριάδα ήταν ένα μικρό χωριό και δεν πληρούσε τους όρους για σύσταση Κοινότητας. Έτσι διοικητικά υπαγόταν στους Ν.Επιβάτες και ο Πρόεδρος εκλεγόταν από τους Επιβατιανούς κατοίκους, ενώ η Αγία Τριάδα εξέλεγε Πάρεδρο.

Έτσι από την περίοδο 1926 έως το 1950, που ο οικισμός της Αγίας Τριάδας γίνεται αυτόνομος, Πάρεδροι της Κοινότητας εκλέγησαν:

Πρωτίδης Απόστολος του Φωτίου, Διαμαντουλάκης Δημήτριος του Αδαμαντίου, Ιωαννίδης Αναστάσιος(Μπέλλος), Νικολαΐδης Θεόδωρος του Αλεξάνδρου, Μπουνταλάκης Κωνσταντίνος του Φωτίου, Ζηφκόπουλος Δημοσθένης του Ελευθερίου, Τζανετάκης Αλέξανδρος του Αναστασίου, Σπυρόπουλος Σπύρος του Αθανασίου 1938, Δελόγλου Βασίλειος του Ιωάννου 1940-1944, Νταής Παράσχος του Αδαμαντίου 1944, Ραλλίδης Ράλλης του Αθανασίου 1936, Ελευθεράκης Αλέξανδρος του Παναγιώτου 1946, Ρουσσάκης Σωτήριος του Κυριαζή.

Από το 1950 εκλέγησαν Πρόεδροι της Κοινότητας Αγίας Τριάδας οι ακόλουθοι:

Κρυωνίδης Κρυωνάς του Αποστόλου, Στυλιανίδης Θεόδωρος του Αναστασίου, Ελευθεράκης Αλέξανδρος του Παναγιώτου 1960-1964, Καπιετανγιάννης Αθηνόδωρος του Παναγιώτου, Τσαλίκης Βασίλειος του Ιωάννου 1966, Τσακιλιώτης Απόστολος του Ιωάννου 1967, Αναστασιάδης Κορνήλιος του Σοφοκλέους για δύο συνεχείς τετραετίες, Σπυρόπουλος Γεώργιος του Αθανασίου, Τσακιλιώτης Απόστολος του Ιωάννου 1978 για δύο τετραετίες, Ντάλης Δημήτριος του Κωνσταντίνου 1987 για δύο τετραετίες και τελευταίος Πρόεδρος της Κοινότητας Αγίας Τριάδας υπήρξε ο Κοκκαλίδης Γεώργιος.⁷⁰

Η περιοχή της Μηχανιώνας, μέχρι και το 1926 υπαγότανε διοικητικά στην Κοινότητα της Επανωμής. Στη συνέχεια αποτέλεσε ξεχωριστή

⁷⁰ Κόλλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, Το χωριό μου, Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004, σελ.139-140.

κοινότητα η οποία συμπεριλάμβανε και τους οικισμούς της Ν. Κερασιάς και Αγγελοχωρίου. Αρχικά λοιπόν τα όρια της Κοινότητας Ν. Μηχανιώνας ταυτιζότανε με τα όρια του «Καποδιστριακού» Δήμου της Μηχανιώνας.

Στη συνέχεια οι οικισμοί του Αγγελοχωρίου και της Ν. Κερασιάς αποτέλεσαν ξεχωριστές διοικητικές ενότητες (κοινότητες). Από την 1^η Ιανουαρίου 1994 η Κοινότητα της Ν.Μηχανιώνας μετατράπηκε σε Δήμο, καθώς ξεπέρασε τους 5000 κατοίκους.

Από δε την 1^η Ιανουαρίου 1995 υπήρξε εθελούσια συνένωση μεταξύ του Δήμου Μηχανιώνας και της Κοινότητας της Κερασιάς. Με τον Ν. 2539/97 συστάθηκε ο νέος Δήμος Μηχανιώνας και υφίσταται διοικητικά από την 1 Ιανουαρίου 1999. Στο νέο Δήμο συνενώθηκαν ο πρώην Δήμος Ν. Μηχανιώνας (ο οποίος συμπεριλάμβανε ήδη και την Κερασιά) και η Κοινότητα Αγγελοχωρίου.

Το Αγγελοχώρι, η περιοχή του, αρχικά ανήκε διοικητικά στην Κοινότητα της Επανωμής από το 1918 έως το 1926, όταν αποσπάστηκε μαζί με τη Ν. Μηχανιώνα και τη Ν. Κερασιά και αποτέλεσαν την Κοινότητα της Ν. Μηχανιώνας (ΠΔ. 16.6.26, ΦΕΚ Α'217/1926).

Στη συνέχεια το 1951 το Αγγελοχώρι αποτέλεσε ξεχωριστή κοινότητα, ενώ με το νόμο 2539/97 για τη συγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδρύθηκε ο νέος Δήμος Μηχανιώνας με έδρα τη Ν. Μηχανιώνα και υπαγωγή σε αυτόν των τριών οικισμών της Ν. Μηχανιώνας, της Ν. Κερασιάς και του Αγγελοχωρίου, καθώς και των περιοχών τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΕΠΑΝΩΜΗΣ

Από το 1918 μέχρι σήμερα	
ΣΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1918 - 1919
ΚΙΡΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	1919 - 1919
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΤΟΥΛΗΣ	1919 - 1922
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ	1922 - 1925
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΛΑΡΗΣ	1925 - 1926
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ	1926 - 1926
ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΣ	1926 - 1927
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΛΑΡΗΣ	1927 - 1928
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	1928 - 1929
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΕΛΙΟΥΣΗΣ	1929 - 1929
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ	1929 - 1930
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΤΡΑΠΙΑΝΝΗΣ	1930 - 1931
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΡΑΚΑΣ	1931 - 1933
ΤΕΛΙΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	1933 - 1934
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ	1934 - 1935
ΤΣΙΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1935 - 1935
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΑΜΟΥΡΤΖΗΣ	1935 - 1936
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΛΑΡΗΣ	1936 - 1937
ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΝΑΚΟΣ	1937 - 1940
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	1940 - 1940
ΤΕΛΙΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	1940 - 1941
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	1941 - 1944
Ε.Α.Μ.	1944 - 1945
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	1945 - 1946
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΚΑΣ	1946 - 1946
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	1946 - 1946
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΚΑΣ	1946 - 1946
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ	1946 - 1947
ΤΟΥΛΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	1947 - 1949
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	1949 - 1951
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1951 - 1951
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	1951 - 1951
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΚΚΑΣ	1951 - 1952
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	1952 - 1953
ΣΑΚΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	1953 - 1955
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ	1955 - 1956
ΣΑΚΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	1956 - 1956
ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	1956 - 1957
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ	1957 - 1959
ΜΥΛΩΝΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ	1959 - 1962
ΣΑΡΑΦΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ	1962 - 1964
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	1964 - 1967
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΜΟΥΡΤΖΗΣ	1967 - 1974
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΖΑΚΗΣ	1975 - 1990
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΖΕΚΟΣ	1990 - 1994
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	1994 - 2003
ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	2003 - 2006
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	2006 - 2010
ΚΑΖΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	2010 - 2014

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο χώρο αναφοράς μας οι κάτοικοι που εγκαταστάθηκαν εδώ, με την πάροδο του χρόνου αποτελούν ένα εθνικό και πολυεθνικό μωσαϊκό. Όπως προαναφέρθηκε, η μέθοδος εκμετάλλευσης του χώρου που αποτελούσε παλαιότερα τα αμπέλια και τους μπαξέδες τους, δόθηκαν αντιπαροχή και άναρχα κτίστηκαν πολυκατοικίες όπου στέγασαν ανθρώπους από όλες τις γωνιές της Ελλάδας.

Άλλοι ήλθαν για λόγους εργασίας, άλλοι για λόγους υγείας, δηλ. για να είναι κοντά στα θεραπευτήρια, νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης. Άλλοι πάλι Θεσσαλονικείς για να παραθερίζουν τα καλοκαίρια και τις γιορτινές μέρες και άλλοι για σπουδές.

Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ για λόγους ψηφοθηρικούς έδωσαν δικαίωμα εγκατάστασης σε Έλληνες που έλκαν την καταγωγή τους(τρίτης μέχρι έβδομης γενεάς) από τις Σοβιετικές χώρες, τους με ένα όνομα αναφερόμενους ως Ρωσοπόντιους. Έτσι εμπλουτίστηκε η περιοχή και με αυτούς τους κατοίκους.

Οι παλαιοί κάτοικοι όλων των πρώην προσφυγικών οικισμών έκτισαν μεγάλα σπίτια στην Άνω Περαιά και γενικά πάνω από την οδό που έρχεται από Θεσσαλονίκη και καταλήγει στη Μηχανιώνα, οικοδόμησαν σε μεγάλα οικόπεδα και κοιτάζουν αφ' υψηλού όλους τους νεοφερμένους.

Παρ' όλα ταύτα η ζωή, ως είναι φυσικό, τραβάει την πορεία της στο χρόνο και με ποικίλους τρόπους, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά συνενώνει όλους τους κατοίκους της περιοχής που απετέλεσαν το σημερινό Δήμο Θερμαϊκού.

Τώρα σ' αυτήν την πανοπερμία έρχονται να προστεθούν μέσης και ανώτερης ταξικής και οικονομικής στάθμης Βαλκάνιοι, κυρίως Σκοπιανοί, προβαίνοντας σε αγορές ιδιοκτησιών, καθώς και ως επισκέπτες, οργανώνοντας εκδρομές και παραθεριστικές διαμονές στην περιοχή.

Βέβαια, οι παλαιότεροι με νοσταλγία ενθυμούνται τις αρχές των δεκαετιών του '80 και '90, που η περιοχή είχε περισσότερη γκλαμουριά και περισσότερο χρήμα.

Η πορεία λοιπόν, συνεχίζεται και δεν γνωρίζουμε τι θα μπορούσε μελλοντικά να μας επιφυλάξει.

Πολλά θα μπορούσαν να συμβούν, καθώς η περιοχή ευρίσκεται κοντά στη Θεσσαλονίκη και πλησίον του Αεροδρομίου Μακεδονία, που είναι βασική πόλη στον έξω κόσμο.

Επειδή η Περαιά έχει όλα τα τοπογραφικά και αναπτυξιακά στοιχεία που έχει ο Άλιμος και η Γλυφάδα της Αθήνας, θα μπορούσαν οι φορείς του τόπου, καθώς και ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος, κύριος Ι.Μαυρομάτης, να σκεφθούν πλατιά και μακρόπνοα και να αδράξουν την ευκαιρία, τώρα που σχεδιάζεται και η Θεσσαλονίκη(μετρό, χρήσεις γης κλπ, τουρισμός, οικιστική ζήτηση) και να δημιουργήσουν τις ευκαιρίες για την πόλη, το Δήμο Θερμαϊκού, που έχει φιλοπρόόδους κατοίκους, προσφυγικής καταγωγής, αλλά και άλλους, όσους επέλεξαν και έκαναν πατρίδα τους αυτόν τον τόπο.

Πιστεύω ότι είναι καιρός να αναληφθούν προσπάθειες για την περιοχή, που θα δώσουν ώθηση, εργασία, πρόοδο, ομορφιά, αρχοντιά, λειτουργικότητα και μέλλον σ' αυτόν τον τόπο!

Γιατί, όλοι γνωρίζουμε ότι εχθρός του καλού είναι το καλύτερο!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γνάιου Πομπηίου Στράβωνος(67πΧ - 25μΧ), *Γεωγραφικά, Επιτομές Ζ βιβλίου.*

«Η Έξοδος», Έκδοση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τομ.Β'.

Εφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ», φύλλο της 1ης Δεκεμβρίου 1926.

Εφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ», φύλλο της 24ης Δεκεμβρίου 1928.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Α, 217/1946, Β.Δ. 4-5-1946)

Καριώτης Χ. Γιώργος, Νέοι Επιβάτες, εικόνες από το παρελθόν, Εκδόσεις bsa, adv, Περαιά, 2001.

Κόλκου-Μπακογιάννη Δωροθέα, «*Το χωριό μου*», Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Θεσσαλονίκη, 2004.

Κούσουλα Αικατερίνη, «*Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και Θράκη 1912-1998*», Θεσσαλονίκη 2000.

Μπαλάφας Γ.Νικόλαος, «*Μνήμες από το καφενείο της Περαιάς*», Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, Περαιά, 2001.

Ματζάρης Αντώνης, Ο νονός μου ο Καλόγερος, Εκδόσεις Μπαλτά, Γλόφα Βαρθολομιού Ηλείας, 2012.

Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Νέα Μηχανιώνα, Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003.

Πράξις 28^η Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας της 3.07.1932.

Πράξις 47^η , Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας, της 9.06.1929.

Πράξις 54^η Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου Ν.Μηχανιώνας της 8.04.1937.

Πράξις 57^η Πρακτικό Συνεδριάσεως Κοινοτικού Συμβουλίου
Ν.Μηχανιώνας της 17.08.1932.

Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος, Απογραφή του 1928.

Στεφανίδης Μιχ. Εμμανουήλ, «*Η Ιστορία των 60 πρώτων χρόνων της Περαιάς*», Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001.

Συνοδινού Ρούλα, «*Στου Ξάστερου και του Οικονομειού τα άγια χώματα*», Έκδοση Δήμου Θερμαϊκού, 2001.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

(<http://asiaminor.ehw.gr/Forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=12129>)

(<http://youtu.be/0C7nCyFFjFM>)

Λιθοξόος Δημ., Άρθρο, «*Ονόματα Οικισμών της Θεσσαλονίκης, άρχοντα με Μ*».

Κυριάκος Λυκουρίνος, άρθρο «*Οι τρατάρηδες της Καβάλας από την Αγία Παρασκευή του Τσεσμέ*», στο Δίκτυο «*ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΣ.GR*».

Πληροφορίες από www.doumbia-istoria.blogspot.com

Δάνειο από το site Δήμου Θερμαϊκού.

OFFICIAL SITE OF TEAM «ACHILLEAS»

<http://www.mixanitouxronou.gr/Άρθρο:vouties-ston-thermaiko-i-thriliki-lefki-se-pigene-tsarka-sto-baxe-tsifliki-i-thessaloniki-tou-60-iche-bits-parti-galana-nera-ke-loukoumades-foto-video>.

Ιστοσελίδα «*Φάρος του Θερμαϊκού*», Σπύρου Κουζινόπουλου.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΕΡΑΙΑ- ΑΔΡΙΑΝΤΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

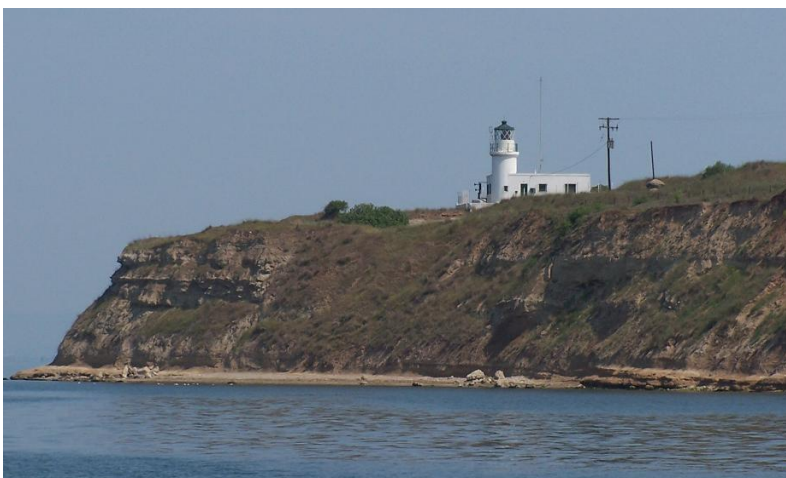

Θεσσαλονίκη, 1900

Η βιβλιοθήκη της Ν.Κερασιάς σήμερα:

ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙ-Ο ΦΑΡΟΣ

Το θρυλικό καραβάκι για Περαιά «Η Λευκή»

Το κάμπινγκ της Αγίας Τριάδας την δεκαετία του '60...

Άρθρο: <http://www.mixanitouxronou.gr/vouties-ston-thermaiko-i-thriliki-lefki-se-pigene-tsarka-sto-baxe-tsifliki-i-thessaloniki-tou-60-iche-bits-parti-galana-nera-ke-loukoumades-foto-video>.

Προσωπικότητες που είχαν σχέση με την περιοχή

Τακτικός επισκέπτης των Ν.Επιβατών, σύμφωνα με τον γνωστό ποιητή Ντίνο Χριστιανόπουλο, στο βιβλίο του «Τα τραγούδια του Βασίλη Τσιτσάνη που γράφτηκαν στη Θεσσαλονίκη επί Γερμανικής Κατοχής» (Εκδόσεις Μπιλιέτο, Παιανία, σελ. 14-16), το τραγούδι για το Μπαξέ Τσιφλίκι, που κατά τον Κώστα Βίρβο, ήταν το σπουδαιότερό του, γράφτηκε στα μαύρα χρόνια της γερμανικής Κατοχής.

Μάλιστα ο ίδιος ο Τσιτσάνης, μιλώντας στον Χατζηδουλή, (Κώστας Χατζηδουλής, Βασίλης Τσιτσάνης, Η ζωή μου, το έργο μου, (εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα 1979, σ. 20), το αναφέρει πρώτο μεταξύ των τραγουδιών που έγραψε επί Κατοχής. Και προσθέτει: «Όταν έγραψα το «Μπαξέ Τσιφλίκι» δούλευα στο μαγαζί του Δαλαμάγκα ακόμα. Εκεί μέσα το συνέθεσα».

Βασίλης Τσιτσάνης

Σύμφωνα πάντα με τον Χατζηδουλή, επειδή ο Τσιτσάνης το «ουζερί» του το άνοιξε περί τα μέσα του 1942 και μια σαιζόν αργότερα δούλεψε στου Δαλαμάγκα, λογαριάζει ότι το τραγούδι γράφτηκε στα τέλη του 1942 ή το φθινόπωρο της χρονιάς αυτής (Χατζηδουλής, σ. 132). Να πούμε για τον Δαλαμάγκα, που ο Τσιτσάνης τον κατέστησε μυθικό πρόσωπο στον κόσμο του ρεμπέτικου, ότι υπήρξε επί Κατοχής ιδιοκτήτης του υπαίθριου κέντρου «Τα Κούτσουρα», στην οδό Νικηφόρου Φωκά 10 της Θεσσαλονίκης.⁷¹

⁷¹ Ιστοσελίδα «Φάρος του Θερμαϊκού, Σπύρου Κουζινόπουλου.

Διάσημοι Επιβατιανοί

- Σαράντης Αρχιγένης, Καθηγητής Ιατρικής
- Αγγελής Βαλλής Καμινάρης
- Βλάσης Γαβριηλίδης, ευεργέτης
- Κατίνα Βεΐκου - Σεραμέτη, Ποιήτρια
- Κώστας Βουτσάς, Ηθοποιός
- Άγγελος Αναστασιάδης, Ποδοσφαιριστής, προπονητής
- Νίκος Παπάζογλου, μουσικοσυνθέτης, τραγουδιστής⁷²

⁷² Wikipedia, σχετικό λήμμα.